

ANNALILE

ASSOCIATIUNEI TRANSILVANE

pentru

Literatur'a romana si cultur'a poporului romanu

publicate

in Anulu alu XX-lea alu activitatiei sale
BCU Cluj / Central University Library Cluj

1880.

Fasciclu I.

Editoru : **Comitetulu Asociatiunei.**

Redactoru : *Secretariulu* **G. Baritiu.**

SIBIIU,

Tipariulu tipografiei archidiececane.

ANNALILE

21

ASSOCIATIUNEI TRANSILVANE

pentru

Literatur'a romana si cultur'a poporului romanu

publicate

in Anulu alu XX-lea alu activitatiei sale

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1880.

~~~~~  
*Fasciclu I.*  
~~~~~

Editoru : **Comitetulu Asociatiunei.**

Redactoru : *Secretariulu* **G. Baritiu.**

SIBIU,

Tipariulu tipografiei archidiecesane.

Gutta cavat lapidem, non vi sed saepe cadendo.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Genes'a Annaliloru.

I.

In processulu verbale alu comitetului asociatiunei din 29 Iuliu 1878., se dice la punctu 74.

„74. La positiunea 21. din budgetu (pe anulu 1878/9) cu 800 fl. pentru sectiunile asociatiunei, propusa din comisiune si adoptata si de comitetu, se face propunerea, cá in acésta summa se se cuprinda si subventiunea fóiei Asociatiunei; dar' cá acésta fóia de la 1-a Ianuaru 1879 se appara in sistemu de annali, cu atátu mai vertosu, cá infiintiandu-se acumu sectiunile, acestea anca au de a concurge cu lucrarile si publicatiunile loru la materialulu ce acea fóia are se contiéna si se publice. In cátu pentru insusi formatulu asiá dicúndu technicu, si in cátu pentru terminulu periodicu de câte-ori pe septemana, pe luna, séu pe anu se appara, se lasa in deliberatiunea sectiuniloru unite“.

„Acésta propunere se adópta, si se decide a se inaintá la adunarea generala pentru incuviintiare“.

Propunerea si proprie acestu conclusu alu comitetului, a fostu inaintatu adunarei generali din Símleu prin raportulu din 29 Iuliu 1878. Nr. 158, cu rugare de a deliberá si decide asupr'a lui.

Adunarea generala din Símleu in prim'a sa siedintia de la 4. Augustu 1878, la punctu II., dupa cetirea prin secretariulu alu doilea a raportului redactatu in numele comitetului despre activitatea sa, in care raportu se cuprindea si propunerea séu conclusulu mai susu memoratu: luandu puru si simplu actu despre raportu, ilu alaturá la processulu verbale alu siedintiei din acea dí; prin urmare l-a primitu, l-a aprobatu si a trecut in conclusu.

II.

In processulu verbale alu comitetului despre siedinti'a din 11. Ianuaru 1879 la punctu 13. se cetescu urmatóriele:

„§. 13. In privinti'a publicarei foiei periodice a asociatiunei, secretariulu II. presenta urmatóri'a propunere:

„In urm'a conclusului adunarei generali, tiente in Símleu la 4. si 5. Augustu 1878, fói'a periodica „Transilvani'a“ a asociatiunei, incetandu dela 1-a Ianuariu 1879, de a mai appare in form'a ei de pênê acum;

„In vederea §-lui 33. din Statute, care dice cà: Asociatiunea va sustiené o fói'a periodica in fascióre nelimitate, destinata pentru publicarea affaceriloru ei, si pentru latirea midi-lóceloru inaintarei de literatur'a si cultur'a poporului romanu:

„Se decide, precumu urméza:

1. Fói'a periodica a Asociatiunei, prevediuta in Statute, va purtá titlulu, de: Annalile asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

2. In aceste Annali se voru publicá:

„a) Processele verbali, actele si tóte lucrurile adunariloru generali, precumu si cele ale comitetului si ale sectiuniloru asociatiunei; BCU Cluj / Central University Library Cluj

„b) Discursurile séu dissertatiunile istorice, scientifice si literarie ale membriloru, ce acesti-a voru fi tiente in adunările generali séu in sectiuni; precumu si lucrurile altor-a, cari lucrari au obtienutu aprobarea asociatiunei, séu a sectiuniloru;

„c) Alte scrieri, documente séu articli, pe cari comitetulu séu sectiunile in sfer'a loru de competentia si de activitate, le voru aflá bune si demne pentru tiparire (§. 32 din Statute);

„d) Operatele premiate se voru publicá in Annali, numai dupa ce se va regulá prin unu anume conclusu (accordu) dreptulu de proprietate intre asociatiune care premiaza, si intre auctorulu premiatu.

3. Annalile voru appare in fascicule nelimitate, in formatu octavu de atâte-ori, de câte-ori va fi materialu de publicatu.

4. Pretiulu loru se va statorì si insemná pe fia-care fasciculu dupa marimea (volumulu) lui. Dar' acestu pretiu va fi mai moderatu pentru membrii, decâtu pentru nemembrii asociatiunei (§. 35. din Statute).

5. Annalile publicate in cursulu unui anu, voru formá unu tomu intregu alu publicatiuniloru asociatiunei din acelu anu.

6. Pentru publicarea acestor Annali, va ingriji comitetulu asociatiunei prin secretariulu primu, cá redactorulu acelor publicatiuni (§. 16. din Statute).

„Secretariulu primu inse va fi adjutoratu in privinti'a acést'a si de secretarii sectiuniloru in ceea ce privesce publicatiunile ce cadu in activitatea si competenti'a acestor-a.

7. In publicarea annaliloru se va observá modulu de scriere etimologicu, precumu elu a fostu observatu si péné acum in publicatiunile Asociatiunei“.

„Membri presenti luandu toti parte in desbaterea acestei momentóse cestiuini, in urma, Dlu commemburu I. Popescu propune: a se adoptá propunerea in totalu (en bloc); ér Dlu commemburu Comsi'a adaoage: a se primí in totalu, 'dar' numai in modu provisoriu.

„Aceste propuneri fiindu in unanimitate primite, se enuncia:

„Programulu propusu pentru publicarea foiei periodice a asociatiunei, se primesce asiá precumu elu este prezentatu de secretariulu alu doilea, dar' numai in modu provisoriu, péné la alte dispositiuni ale sectiuniloru Asociatiunei, cari voru avé a se intruní anume spre a delibera asupr'a acestui obiectu“.

Sectiunile nu s'au intrunitu, si Annalile anca, in cursulu añului 1879, nu s'au publicatu.

Causele, pedeele si motivele suntu aretate in raportulu comitetului din 29 Iuliu 1879. Nr. 162, inaintatu adunarei generali ce s'a tienutu la 3. si 4. Augustu 1879 in Sighisiór'a.

In acelu raportu, comitetulu presenta adunarei generali din Sighisiór'a, programulu mai susu mentionatu pentru publicarea Annaliloru asociatiunei, si cerendu deliberarea adunarei asupr'a acelu programu, díce: „Annalile séu in form'a cumu a fostu foi'a „Transilvani'a“, séu in ori-ce alta forma voru judecá sectiunile, dar' dela 1-a Ianuariu 1880, trebue se se publice. Intregu publiculu romanu o astépta acést'a; ér inaintarea literaturei romane si progressulu culturei poporului romanu, ni-o impune intr'unu modu mai multu de, câtu imperativu: ni-o demanda“.

Ér adunarea in siedinti'a sa dela 4. Augustu 1879, a adusu urmatoriulu concludu:

„Referitoriu la punctu VI. alu raportului comitetului despre organulu de publicitate alu asociatiunei, comisiunea propune a se adoptá propunerile comitetului: cá adeca organulu acest'a sub

numirea „Annalele asociatiunei“ etc. se appara dela 1-a Ianuaru 1880 in form'a si sub conditiunile espuse de comitetu.

„Acésta propunere se primesce“.

In urm'a acestui conclusu alu adunarei generali din Sighisiór'a, comitetulu in siedinti'a sa dela 6. Septembrie 1879 a decisu, cà pentru a esecutá si a pune in practica acelu conclusu, adeca pentru typarirea Annaliloru cu incepere dela 1-a Ianuaru 1880, este de a se procurá si a se dá Dlui Georgiu Baritiu cá redactoru, totu materialulu ce stà pênê acumu la dispositiunea comitetului, începându cu processulu verbalu alu adunarei generali din Simleu dela 4. si 5. Augustu 1878, si pênê in presentu, trecundu si la adunarea generala din Sighisiór'a dela 3. si 4. Augustu 1879, si alte acte ale acelu adunari si processe verbali ale comitetului asociatiunei. Remanendu biuroulu comitetului insarcinatu a intrá in pertractare cu tygrafiele din locu, si a raportá despre offertele cele mai favorabili pentru tiparirea Annaleloru.

Offertele s'au facutu.

Contractulu cu Typografi'a archidiecesana din Sibiu, cá offerindu conditiunile cele mai favorabili, s'a incheiatu.

Si asiá, aceste Annale vedu acumu lumin'a si se dau in man'a publicului romanu, care, de siguru, cu justa impacientia si multa indulgentia, asteptase apparitiunea lor.

Dr. Ios. Hodosiu.

Activitatea asociatiunei transilvane pe terenulu practicu.

(Escursiune critica).

De càtiva ani incóce parol'a de dí a unoru ómeni este a imputá asociatiunei transilvane romane, cà ea face fórte puçinu pentru folosulu practicu, reale alu masseluor poporului, pentru prosperitatea lui materiale. Pretensiunile exagerate adressate asociatiunei nóstre in acestu intielesu aru fi nedrepte si asupritórie inca si atunci, candu natiunea ar fi fostu in stare sau ar fi voitu se puna la dispositiunea ei unu venitu anuale atátu de mare, càtu este astadi capitalulu seu intregu, carele abia trece preste 73 mii de florini. Adunati la unu locu tóte acelea pretensiuni de ajutórie, de reforme, de publicatiuni literarie, institute noue scientifice, industriali, economice, sectiuni scientifice,

academia, scóle agronomice si reali, subventiuni la scóle primarie etc. etc., câte se ceru cá se le infintiedie asociatiunea si veti cunósce usioru, cá realisarea loru presupune unu venitu anuale celu puçinu de 250 mii.

Ei, bine, acésta suma de 250 mii florini nu i s'a datu in cursu de 19 ani trecuti dela infintiarea ei, necumu cá venitu curatu, dara nici cá capitalu. Capitalulu ar fi esitu si póte ar fi intreputu acésta suma, daca adunarea constituanta din anulu 1861 nu ar fi decisu fórte intieptiesce in §. 26 alu statuteloru, cá din venituri si chiaru din taxele anuali numai $\frac{1}{3}$ (a cincea parte) se se adaoge la capitalu, éra $\frac{4}{5}$ parti se se impartia spre ajungerea scopuriloru asociatiunei, pe fia care anu, asia precumu va afla cu cale adunarea generale. Deci, daca de ex. venitul du cutare anu a fostu 5000 fl., carele cá 5% ar corespunde la unu capitalu de 100,000 fl., din acelu venitu numai 1000 s'au potutu adaoge la capitalu, éra 4000 s'au cheluitu. Asia a voitu natiunea, pentru-cá ea si-a disu in acestu casu, la infintiarea acestui institutu, cá voiesce se ajute filoruu sei acuma indata, celu puçinu la lipsele cele mai urgente. Aceeasi natiune romanésca a cunoscutu pe la 1861 imperiós'a necessitate de a multiplica sum'a inteligentiei nationale, a carei lipsa pe atunci, si dupa aceea vreo 10—12 ani se simtia fórte tare. Pe atunci abia aveamu de ex. $\frac{1}{3}$ parte din càti functionari romani ni se cerea; in tóta Transilvani'a abia éra vre-o cinci advocati, dóra trei medici romani si vreo trei ingineri si nici atati agronomi, silvicultori, pomologi etc., éra pe ómenii versati anume in sciintiele de statuu si totu odata independenti, atátu in punctulu materiale, càtu si in vocatiunea loru, pentru-cá se ia parte activa cá deputati in corpulu legislativu, ii poteai numer'a usioru pe degete. Si càti éra óre barbatii literati, devotati sciintieloru, càti publicisti independenti aveamu de aceia, carii se fia avutu de unde, sau se fia voitu a depune cautiune de câte 2500 fl. si de 5000 fl. v. a., apoi daca se vedea citati la politia sau la procuroruu, ori daca le venia asia numitele avertissemente (Verwarnungen), se tremure de fric'a perderei cautiunei, á functiunei ori a catedrei de profesoruu, se nu se faca de ura cu mai marii loru, si se nu 'si audia femeile plangèndu cá au se remana pe strade cu câte 5—6 prunci?

Asia dara din nenumeratele probleme ale asociatiunei cea de antaia trebuea se fia, precumu a si fostu, celu puçinu indie-

Crearea numerului barbatilor de litere si sciintie. Fòra acesti-a cumu putea ea se se apuce de resolvirea altoru probleme, prin cine erá se se apropie de masele poporului?

Si totusi, acea asociatiune nu a perdutu din vedere niciunu momentu interesele masselor. Pentru acésta grija de mama adeverata a datu asociatiunea prob'a cea mai buna prin insasi program'a sa stabilita si adoptata in prim'a sa adunare generale tñnuta la Sibiu in zilele dela 4 pàna in 7 Novembre 1861. Punctulu 3. cu specificarile sale sub lit. a), b), c), d), e), f), g), apoi pp. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 14. se ocupa exclusivu cu starea si cu viitoriulu poporului poprie numitu asia. Dupace inse acea programa se publicase in actele asociatiunei inainte cu 19 ani, se pare cà multi chiaru dintre membrii vechi o au datu uitarei, éra altii carii pe atunci erá scolari de 12—15 ani si astadi sunt barbati cu casa cu mésa, nu sciu nimicu de ea; de aceea noi o reproducemu ací intréga precumu urmédia:

1. Pentru carti scolastice, pe care au se le propuna respectivele Corpuri profesoresci.

2. Compendiu din istori'a Transilvaniei, compusu asia, cá acel'a se se póta introduce si in gimnasiulu micu, se fia si de lectura pentru publiculu mijlociu. Se intielege de sine, ca acésta istoria trebue se fia cu tóta luarea aminte la tóte miscarile vietiei publice si natiunale a romaniloru transilvani, se aléga fòntanile istorice cu tóta putintiós'a critica, se nu crutie si se nu tienia nici o parte.

3. Starea agriculturerei la romanii transilvani. Scriere comparativa, atátu cu referintia la romanii locuitori in diferitele tienuturi ale patriei, càtu si cu referintia la modulu cultivarei pamentului intre Sasi si Secui, si earasi in comparatiune cu Itali'a de susu, cu Elveti'a si cu Boemi'a. In legaminte cu acést'a

a) Inriurinti'a sciintiei chemice asupr'a agriculturerei.

b) Horticultur'a séu gradinari'a. Suprem'a necesitate de a o naintá cu tóte mijlócele intre romani.

c) Pomari'a. Intru asemenea.

d) Cultur'a paduriloru: tóta putintiós'a loru crutiare, pe unde se afla; sadire de paduri, pe unde lipsescu.

e) Cultur'a vermiloru de metase. Enumerarea causelor, pentru care incercarile respectiveloru gubernii mai virtosu de ani 80 incóce nu au potutu reesi, ca se introduca acestu ramu de economia.

f) Restaurarea si incuragiarea culturii de stupa in tota tara.

g) Imbunatatirea tuturor soiurilor de vite cunoscute, copitate, lanose, cum si a paserilor domestice. In legaminta cu acestia: deslegarea intrebareii: deca de ani 25 incepe prasirea de vite si totuodata nobilitarea soiurilor la locuitorii romani a inaintatu sau a inapoiatu. Un'a sau alta, pentru ce?

4. Descrierea comparativa a locuintelor omenești la romanii țerani din punctu de vedere igienicu, politienescu si esteticu: totuodata enumerarea cauzelor, pentru care romanii țerani până acum'a nu s'au indemnatu a'și clădi locuinte din materii mai solide.

5. Descrierea comparativa a porturilor romanesci din punctulu de vedere alu folosului cu privire la clima, si totuodata din celu esteticu. Deslegarea chestiunilor: care din toate porturile romanesci de ambele sece poște se fia si mai corespundietoru climei, si mai frumosu, cum si care porturi aru fi se dispara cu totul, sau incai se se mai cultive?

6. Descrierea mijloceloru de nutrementu alu romaniloru din punctu de vedere igienicu.

7. Deslegarea intrebareii: in care ținuturi ale Transilvaniei sunt barbatii romani mai puternosi si totuodata mai muncitori, cum si femeile de o frumsetia mai clasica si mai traitoare (durabila).

8. Paralela trasa din punctu de vedere psihologicu si fiziologicu intre romanii transilvani cu toti ceilalti romani locuitori inlăintrulu monarhiei austriace, si anume cu Banatienii, cu cei dintre Crisuri, Somesiu si Tis'a in Ungaria si cu cei din Bucovina.

9. Deslegarea intrebareii: care sunt mijlocele si caile cele mai sigure ajutatoare la intemeierea, imbunatatirea si perpetuarea școleroru populare între romani.

10. Colectiune de cele mai bune (cinci) balade romanesci transilvane.

11. Pentru ce art'a zugravirei, cu tota protectiunea, ce'i da ritulu bisericeii resaritene, nu poște nainta la romani preste totu?

12. Colectiunea tuturor inscriptiunilor romane tiparite si netiparite, câte s'au descoperitu până acumu in Transilvania si in țerile vecine cu dinsa, insoțite de unu comentariu.

13. Celu mai bunu compendiu de Medicina forensi.

14. O dietetica populara in strinsa referintia la modulu vietuierii romaniloru.

15. Flor'a Transilvaniei, a Banatului si Bucovinei cu numiri romanesci si cu observatiuni medice, care se marga in pa-

ralela cu credința sa științifică, ce o are poporul despre puterea vindecătoare sa veninoasă a plantelor patriotice.

Alte dispușetuni.

Administratiunea se ia mesuri energice spre a complini lacunele din istoria patriei si a natiunii noastre. Spre acestu scopu insa se se puna in raportu cu toate bibliotecile din patria si din afara, cumu si cu toti istoriografii si istoriofilii. Aflanduse de trebuintia, se se faca spre acestu scopu si calatorii știintifice.

Istoriofilii si istoriografii: Scarlatu Rosetti, Generalulu Mavro, Ioanu Maiorescu, Dr. A. T. Laurianu, Eudociu Hormuzache, Nicolae Istrate in Moldov'a, cumu si sectiunea ministeriala pentru cercetarea chisoveloru monastiresci.

Se se recera manuscriptele loru Samuilu Miculu si Georgie Sincai dela ministeriulu din Vien'a.

Totuodata se se porțe grija cu totuadinsulu de adunarea documenteloru pentru istoria bisericasca.

Foi'a periodica, ce va esi pe spesele Asociatiunii, se se ocupe per eminentiam cu publicarea de documente istorice in originalu si in traductiune.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dupace cunoșcemu prim'a programa adoptata de catre asociatiunea transilvana, intrebarea este la locul sa: pana la ce mesura si cumu a fostu executata aceea in periodulu de 19 ani. Aci raspunsulu ar fi forte usioru si simplu: elu se cuprinde in Actele asociatiunii tiparite pe cei de antai 6 ani in fasciclii cari potu fi considerati ca Analile ei; dupa aceea dela 1868 pe 11 ani inainte in organulu sa oficiosu „Transilvania“. Dara pe cine se mai dora capulu de o lectura ca acest'a in epoca noastra realistica si prosaica, in care ghiatiusulu egoismu isi cere victimele sale pe fia-care di! Noi inse sustinemu, ca ori-cine se simte chematu a emite vreo parere nepartinitore, lipsita de ori-ce pasiune, ca omu de onore si cu consciintia curata are datoria de a frundiaru prin toate actele asociatiunii transilvane, incependu dela 1861 pana in dio'a de astadi; ca-ci acestea sunt marturii autentice despre activitatea multa sau pușina a densei. Preste acesta omulu nepreocupatu isi mai castiga inca si alte documente autentice despre lucruri, care sa'u petrecutu precumu se dice, pe din dosulu culis-seloru. Asia de ex. sa'ar insiela reu, daca ar crede cineva, ca a fostu usioru a se castiga concesiunea necesaria la infintiarea

acestei asociatiuni, sau că ea nu ar fi trecutu și până acuma prin pericole, de care lumea pe din afara nu are nici-o idee.

Noi amu frundiaritu prin toate actele asociatiunei, processe verbali, dispositiuni de ale barbatiloru literati și de statu, din care toate amu aflatu, că ea facu până acumu pentru poporu mai multu decâtu s'ar fi potutu așteptá pre langa puținele mîndrîce finantiali ce i s'au datu. De și ne ocupa locu multu, vomu seote totusi aci celu puținu câteva casuri, din care se va vedea cătu de multu a îngrijitu asociatiunea de inaintarea prosperitatiei la poporu. Nu vomu atinge nimicu despre activitatea literaria, nici de numărósele burse impartite junimei studióse, ne vomu margini numai la câte s'au facutu, sau celu puținu s'a recomandatu totudeauna, cu tota caldur'a și devotamentulu a se face pentru poporu.

Indata in' anulu 1862 ce a fostu expositiunea micsta de manufacte nationali și de obiecte agricole, deschisa la Brasiovu? Ocasionea cea mai buna data poporului că se'si cunósca poterile proprii in barbati și femei, se se destepte o nobila rivalitate și incredere in sinesi. Nu cumva o expositiune inca pe atátu de modesta, se póte face numai că in gluma, că de jocaria? Cercati și veti vedea?*)

Si caldurós'a dissertatiune a protopopului Ioanu Petricu tinuta in aceeasi adunare pentru prasirea fragariloru și cultur'a vermiloru de metasa? Contimpuranii isi voru aduce bine aminte, că puținu dupa aceea mai multi economi au inceputu se plantedie fragari, éra cătiva comercianti au adusu in tíera italieni spre a se apuca de cultur'a vermiloru de metasa. Daca acelu ramu de industria suferi, acumu a trei'a óra dela Iosifu II incóce, lovitura de mórte, cine va cutedia se impute acestu mare reu asociatiunei transilvane? Unde este potestatea ei executiva, și unde are ea cea mai mica influintia, de ex. asupr'a gradiniloru de pe la scóle?

In Augustu 1863 pe timpulu adunarei generale dela Blasiu starea fondului intregu éra numai 20,466 fl. 87 cr., éra sum'a disponibile 2143 fl.; și totusi asociatiunea puse in acelasiu anu premiu de 100 fl. pentru cea mai buna carte despre agromonia și de pomaria, cumu și unu premiu pentru industriari sau meseriasi. (Vedi protocolulu ad. gen. 1863 pag. 127—129).

Ací, că și la urmatorii trei ani se nu uitamu, că cea mai

*) In expositiunea dela Brasiovu, de și numai improvisata in peridulu scurtu de 5 luni, au fostu totusi preste 2200 de obiecte.

incordata atentiune a barbatiloru natiunei si chiaru a poporului intregu erá preocupata de regenerarea si consolidarea politica, ce se sperá in acea epoca, prin urmare cá agendele asociatiunei venia la ordinea dilei numai cá pe apucate, din vedere inse totu nu s'au perdutu.

A respunsu cineva la acelea premie modeste? Actele adunariloru ne dau respunsu negativu, inse fórte logicu. Cine erá se respundia, daca lipsia barbatii de specialitate, sau daca si nu lipsia cu totul, ei erá distrasi in alta directiune, la alte servitie si ocupatiuni?

In adunarea generala dela Hatiegu 1864 s'au votatu éra si 200 fl. cá ajutoriu pentru juniu profesionisti, 100 fl. premiu éra si pentru o carte agronomică, 50 fl. premiu la 2 individi carii aru fi prasitu mai multi fragari. Cautati in processele verbali, daca a pasatu cuiva de acelea premie. (Actele din 1864 pag. 85—86).

Raportulu din acelu anu alu cassariului Ioanu Brote este scrisu in termini mustinatori, si nu fóra cuventu, cá-ci zelulu de mai inainte prea semená cu flacar'a de paie. —

Adunarea generala dela Abrudu 1865 se abate dela ide'a de a remunerá si premiá lucrari si carti, care nu se prea vedea niciari, si dupa-ce ascultá dissertatiunea lui G. Baritiu despre sciintiele tehnice, in specie si despre architectura, votá astadata burs'a de 300 fl. pentru unu studentu dela vreo scóla reale sau tehnica. Este de insemnatu, cá acelu votu se enuntiasa numai dupa dispute lungi si ferbinti, continuate in favórea studentiloru de drepturi, de si comitetulu preliminaru se pentru acestia 500 fl.

In aceea si adunare se sterse sum'a de 400 fl. pusa de cátra comitetu in proiectulu de budgetu pentru: „infiintia nd'a comissiune ortografica“ destinata a o unificá!

Vine a síseea adunare generala tinuta la Alb'a-Iulia in 28. si 29. Augustu 1866, adeca in epoc'a pre candu spiritele erá mai turburate si mai ingrijate decâtu ori-candu alta-data. Nu se póte crede cu ce iritatiune se desbatù in a dou'a siedintia budgetulu. La cátiva membrii le casianase a infrunta cátu de aspru pe comitetu, pentru cá a facutu spese cu tiparirea actelorulu si a listei membriloru asociatiunei; óre intregi se perdura cu acésta cestiune mai simpla decâtu tóte, pàna ce mitropolitulu Siulutiu perdiendu'si (cu totu dreptulu) patienti'a le dise: „Mai bine se nu se faca astfelu de asociatiuni,

decátu cá membrii se nu le sprijinésca“; éra presiedintele mitropolitu Siagun'a dupa ce se aparà pe sine si comitetulu cu statutele si cu conclusele adunarilor a mana, in fine amaritu in sufletulu seu dise: „Ceru cá pentru acésta gresiéla a comitetului se fie pedepsitu presidiulu.“ Cu tóte acestea, cért'a totu s'a mai continuatu, pàna ce unu membru cerù de a dreptulu cá: „actele se nu se tiparésca, fiindu-cà si asia remanu necitite, pentru-cà nici densulu nu le citesce.“ Tocma din contra, altii cerea inca pe atunci cu insistentia, cà nu numai actele, ci fói'a asociatiunei prevediuta in statute se se tiparésca (Hanea, Cipariu, Hodosiu, mitrop. Siulutiu). Economia, economia, pastrare, pastrare! replicau din ceea parte. Adica se aduni fonduri si se te uiti la ele, pàna ce se voru face milióne in vreo suta de ani, éra pàna atunci se punemu frumosielu manile in sinu, cà voru scrie altii in limbile loru pentru noi. Unii nu voiá a se dá nici bursa la vreunu tehnicu. In fine se votà totusi cu mare greutate o bursa de 300 fl. pentru 1 tehnicu la Vien'a si doue pentru 2 pedagogi la Prag'a, cà-ci acuma ce simtia fórté necesitatea de a de verati pedagogi; se votara inse si pentru juristi 480 fl. v. a. La tiparirea actelor se dau 200 fl. rotundu, cu conditiune cá cól'a se nu coste mai multu de 15 fl. Conclusu fórté curiosu acesta, fòra capu si fòra códa. Daca actele erá se dea, de ex. numai 5 1/2 colisióre mici, cá cele dela Hatiegu, pentru ce 200 fl.; éra daca actele cerea vreo 20 de cóle tiparite, atunci unde te ajungeai cu 200 fl.? — (A se vedé actele din 1866 la pp. 8—14).

Adunarea generala dela Clusiu din Augustu 1867 a intratu éra si pe unu terenu mǎi practiculu si nu'i mai casionà se faca economii reu intielese, care apoi se prefacu in risipa. S'au votatu si aici 480 fl. pentru juristi, dara si pedagogiloru din nou 700 fl., tehnicului 300 fl.; s'au mai adaosu pentru 2 tineri spre a frequentá scóle agronomice câte 330 = 660 fl.; 2 elevi dela scólele reali 100 fl., la unu sodalu 50 fl., la 2 invetiacei câte 25 fl., la 2 docenti comunali prasitori de fragari totu câte 25 fl. v. a. In aceea si adunare se decise in fine, dupa 7 ani de asteptare, cá confòrmu §§-iloru 16, 32 si 33 se incépa a se publicá si fói'a periodica cá organu alu asociatiunei, spre care scopu se votà si o subventiune de 400 fl. Din ce cauza subventiune, candu fói'a erá se aiba abonati? Pentrucà: 1) erá in memoria prospeta declaratiunea din anulu trecutulu a unoru membrii eruditi, cà ei si asiá nu citescu nimicu din actele

si scrierile asociatiunii, prin urmare că, precumu o disese presedintele, acelea se tiparescu mai multu numai in folosulu generatiuniloru viitorie; 2) totu asiá se prevediuse, de si numai pe tacute, că dela membrii nu va prea intrá materialu de ajunsu si totuodata bunu, pentru-cá redactorulu se fia numai redactoru, nu si auctoru sau traductoru; 3) pretiulu s'a pusu asiá de micu, in cătu spesele s'aru fi potutu acoperi abiá dela 750 de abonati. De altumentrea fói'a se infiintia numai dupa desbateri lungi si ferbinti, continuate inca si in trei siedintie ale comitetulu din 15. 25. Octomvre si 1. Novembre 1867. (A se vedé „Transilvani'a“ din anulu 1868, Nrii 10 si 11).

Asiá adunarea generale din Clusiu restabilí cumu amu dice, cumpan'a intre cele doue probleme a le asociatiunii: literatura si cultura reale, teoria si praxa.

Si totusi, averea asociatiunii in acelu anu erá inca numai 28,035 fl. 80 cr.

Adunarea generala a VIII tinuta la Gherl'a in Augustu 1868 remase pe calea deschisa de cătra cea dela Clusiu; se escara numai dispute asupr'a coprinsulu foiei „Transilvani'a“, că de ce se nu aiba articlii populari, adeca pe cari se'i póta citi si intielege poporulu; nimeni inse nu tramitea nici unu articulu populariu spre publicare, nici chiaru aceia, carii facea pretensiunea, nici nu spunea curatu, care este acelu poporu ce sciá citi, daca nu mai multu, celu puçinu fabulele lui Esopu, Alexandri'a, Tilu-Buchoglund'a, Visulu Maicei preceste, sau asiá ceva. De altumentrea in anulu I: 1868 parte mare din colónele micei „Transilvanii“ de formatu 8-vo e ocupata de acte oficiali, esite in doi ani dela doue adunari generali si din siedintiele ordinare si estraordinare ale comitetulu. In cătu pentru spatiulu cătu mai remanea, redactorulu declarase din capulu loculu, că in lipsa de alte lucrari de ale altoru barbati, elu va publicá documente si studii istorice. Multe din acelea, de nu vedea lumin'a pe atunci, nu scimu daca s'aru mai publicá astadi.

Adunarea generale dela Siomcut'a mare din anulu 1869 fusese un'a din cele mai bine cercetate. Fondulu asociatiunii crescuse pàna atunci la 40,282 fl. 95¹/₂ cr.; sum'a disponibile spre a se impartí erá de 3279 fl. 28 cr.; au mai intratu si cu acea ocasiune la fondu frumós'a suma de 1244 fl. cá monumetu de onóre ce'si pusera prin aceea confratii din districtulu Cetatiei de pétra si din regiunile invecinate. Tóte bursele de mai inainte au fostu votate si aici, plus 600 fl. pentru doi stu-

denți la facultatea filosofică, cu scopu de a se prepará de profesori la gimnasiu; se mai dau si câte 25 fl. cá premiu la doi docenti I. Andreiu si I. Aresta pentru prasirea de altoi. In aceeași adunare se ia in desbatere petrundietóre planulu de infintierea unui gimnasiu romanescu in comitatulu Satmaru la Seini (Szinérváralja) cu o suma de 200,000 fl. Totu aci se punu in discussiune noua proiectele bine cugetate si afundu petrundietóre a le bravului si generosului confrate secretariu gub. Ladislau Vajda, dupa ce mai antaiu se dedesera in deliberatiunea unei comissiuni, alu carei referente fu vicariulu Michailu Pavelu, episcopulu actuale alu diecesei oradene. Credemu tare, cá romanii n'au perdutu nici astadi din vedere importantia acelu proiecte. („Transilvania“ din 1869 Nr. 21).

Adunarea din Siomcut'a mai este memorabile inca si din cauza, cá in aceea s'a votatu in unanimitate proiectulu de „Regularea midiulóceloru spre ajungerea scopulu asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporulu romanu. Acelu proiectu, alu carui primulu urdítóriu era Iacobu Bolog'a, redactatu si desbatutu in comitetu, recomdatu de cátra acest'a natiunei cu tóta caldur'a, are unu scopu pre cátu de salutariu, pre atát'a si de patrioticu. In cei 10 ani trecuti de atunci incóce se facu asup'r'a lui trist'a esperientia, cá de si impartitu in vre-o 2 mii de exemplarie, de si comentatu si recomdatu de cátra press'a romanésca, remase neintielésu si neesecutatu de cátra o parte mare a inteligentiei.

Adunarea generala din Naseudu remanendu totu pre calea deschisa la Clusiu de a indemná si incuragiá pe tinerime la mai multe ramuri de cunoscintie, era nu numai la sciintiele juridice. votá: la 2 studenti dela facultatea filosofica 600 fl., 1 poli-technicu 300 fl., 1 agronomistu 330 fl., 2 la scóle reali 100 fl., 2 sodali 100 fl., 4 invetiacei 100 fl., 2 premia pentru oltoi 50 fl. La juristi nimicu, decátu numai 200 fl. la 2 scriitori in cancelaria asociatiunei, in prevedere cá aceia voru fi juristi. Esperientia celoru 5 ani din urma trecuti pana la adunarea din Naseudu spusesese barbatiloru natiunei, cá de aci inainte tinerime nostre i se va strimta fórté tare calea cátra functiunile publice.

In cátu pentru cele coprinse in fói'a asociatiunei dela 1868 pana in anulu 1870 se ia ori-cine intru o mana program'a votata de cátra adunarea generala in anulu 1861 si cea votata de cátra comitetu in Novembre 1867, era in ceealalta editiunea din fia-care anu, se cerce a scóte din ea totu ce nu ar fi in

conformitate cu acelea programe, cá se védia singuru, cumu ii va succede acea operatiune.

La adunarea generala dela Fagarasiu, Augustu 1871, sum'a disponibile erá de 4,774 fl. 98 cr. v. a. Din acea suma se votara: La 2 juristi 300 fl., 2 filosofi 800 fl., 2 tehnici 800 fl., 1 silvicultoru 400 fl., 3 gimnasisti 150 fl., 3 realisti 150 fl., 4 sodali meseriasi à 50 fl. = 200 fl., 10 invetiacei à 25 fl. = 250 fl., 1 elevu la scól'a comerciala 50 fl. Sum'a totala de ajutórie 3,100 fl. v. a.

Acea adunare isi aduse aminte si de bibliotec'a cea fórté seraca si'i facù gratia cu 100 fl. Dara in contr'a foiei se ridicá unu adeveratu orcanu, care tînú si dupa dimissiunea redactorului. Parol'a data erá: se incetedie fói'a, cà nu e buna si nu aduce nici unu folosu *materiale*. La nimeni nu'i veniá in minte, cà unu organu de publicitate pentru asociatiune erá prevediutu si regulatu prin statute, prin urmare cà mai antaiu trebuea se se stérgea respective modifice §§-ii 16, 32 si 33. Pe atunci inse tragea fórté tare ventulu dela Dunarea de susu, curenteles erá rece cá nici-odata; de altumentrea elu inca totu mai trage in càtuva pâna in dio'a de astadi. (Vedi „Transilvani'a“ Nr. 18 din 1871).

Incependu dela adunarea generala tinuta in S. Sebesiu la 1872 se organisara successive subcomitetele. Cu ce resultatu? se spuna actele asociatiunei publicate pe fia-care anu, se'si intrebe fia-care si consciinti'a sa. Din parte-ne, noi curmamu aci revist'a nóstra, si ne resumamu numai in câteva sententie:

Cu midiolóce mici nu se potu ajunge scopuri mari, nici a se realisá planuri vaste.

Cea mai grea asuprire si mai mare nedreptate se face asociatiunei atunci, cându se ceru dela ea lucruri, pe care le póte executá, nu o reuniune modesta, ci unu gubernu, in a carui administratiune se dau milióne, sau macaru vre-unu cleru, care dispune de venituri anuali cu sutele de mii.

Este unu testimoniu de lene si decadentia, candu se astépta, cá pentru sute de mii si milióne se cugete si se faca totulu numai 10—12 ómeni, éra multimea cea mare se stea cu manile in sinu, fóra a voí se sacrifice, daca nu labóre si sudóre de ani intregi, celu puçinu atáti bani, càti se dau pe fumulu de tutunu.

Este unu semnu reu, candu ómenii uita, cà asociatiunea transilvana nu are potestate executiva; este inse si mai reu candu lipsesce spontaneitatea, vointi'a firma de a'si face ei insii binele, fóra a fi inpinsi de spate.

PARTEA OFICIALE

a. Annaliloru Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Processu verbalu.

Adunarea generala a asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, tienuta in orasiulu Sîmleu, la 4. si 5. Augustu cal. n. anulu 1878.

Siedinti'a I. in 4. Augustu.

Conformu programei publicate in diarie de comitetulu asociatiunei, membrii ei, — dupa terminarea servitiului divin — se adunara demineti'a la 9 $\frac{1}{2}$ ore in numeru considerabilu, — in care s'a vediutu si o cununu de dame, precum si numerosi reprezentanti ai poporului, — in localitatea teatrului alésa de comitetulu arangiatoriu pentru siedintiele adunarei generali.

Membrii adunati alegu o comisiune pentru a invitá presidiulu asociatiunei la acésta adunare.

Preste puçinu tîmpu comisiunea se reintórce, in frunte cu dlu George Baritiu, primu secretariu alu asociatiunei, carele — intimpinatu cu vivate entusiastice — aduce la cunoscinti'a asociatiunei, cà atatu presedintele, càtu si vice-presedintele sunt impedeati de a fi potutu veni a conduce siedintiele acestei adunari generale: invita dara adunarea se-si aléga unu presedinte ad hoc.

Dlu George Popu, luandu cuventulu, si accentuandu, cà adunarea ia cu regretare actu de absentia silita a ilustriloru ei presedinti, propune de atare pe dlu primu secretariu alu asociatiunei, George Baritiu, ceea ce se si primesce cu entusiasm.

Dlu George Baritiu, ocupandu presidiulu multiamesce pentru acést'a distinctiune, si cere concursulu adunarei, spre a poté conduce cu succesu siedintiele ei, la cari d-sa pàna acuma participase ca gregariu. Apoi dreptu cuventu de deschidere, face o revista asupra trecutului literaturei nóstre. Imparte in doue acésta revista; in partea prima desvólta istoriculu faselor, prin

cari a trecutu literatur'a noastră până la anul 1860. Literatur'a noastră — dice d-sa — datéza din secolulu alu XVI-a; atunci ideile de reformatiune, cari avura o inriurire atât de mare asupra progresului pe terenulu bisericescu, politicu si socialu, nu potura se remana fara efectu nici asupr'a starei culturale a romaniloru. Primulu resultatu, ce s'a ivitu, a fostu o miscare literaria bisericesca; primele noastre monumente literarie apartienu ramului bisericescu. Aceste apoi intr'atata se inmultira, in catu formara o biblioteca intréga. Incetulu cu incetulu apoi barbatii de litere ai romaniloru incepura se faca incercari si pe alte terenuri. Dar' in curendu ei detera preste pedece mari.

Aceste pedece fura: slavismulu, care s'a incuibat in biserica noastră si apoi elenismulu, care intrase in viét'a sociala si publica romana. Dar cu tóte acestea obstacole, lucrările aceluor barbatii nu remasera fara efectu, cà-ci geniulu bunu alu natiunei i-a aperatu. Acestu geniu ne-a scapatu esistentia noastră nationala. Barbatii nostri de litere au totu lucratu si totu lucrandu produsera o literatura, cu care potemu stá in faci'a Europei, cà-ci celu ce vrea se-si formeze o biblioteca compusa din tóte productele literaturii romane, acel'a póte se adune vre-o diece mii de lucrari. Dar' nu e destulu se ne multiamimu cu resultatulu acesta; trebue se tindemu a inaintá, spre a ne poté pune in o linia cu popórale cele mai civilizate.

Acest'a a fostu motivulu, care a indemnatu si pe barbatii de frunte ai natiunei cá se infintieze asociatiunea acést'a.

In a dou'a parte a cuventarei sale, dlu George Baritiu esaminéza, care este progresulu facutu de literatur'a noastră in anii dela 1860 si până acum'a, si dice: In timpulul mai nou si regimulu a vediutu, cà trebue se deschida limbei si literaturii romane unu terenu mai mare; ast'a fu caus'a, cà inca inainte de 1860 s'au infintiatu translate, cari au tradusu legile si ordinile oficiali; apoi se tiparira carti scolastice, si se concese infintiarea acestei asociatiuni. Evenimentele nu ni-au permis, cá noi romanii se damu acestui institutu de cultura nationala atat'a nutrimentu, catu amu fi doritu; dar' natiunea a facutu catu a potutu. Resultatele acestei asociatiuni si până acum'a sunt considerabile; multi tineri au capetatu dela ea stipendii si ajutórie, cari apoi devenira fii folositori ai natiunei. Ér' literatur'a s'a inaintatu prin infintiarea foi „Transilvani'a," organulu oficialu alu asociatiunei. In timpulul mai nou inse se aratá unu resultatu imbucuratoriulu si pe altu terenu, anume: s'a desteptatu in poporu

simpatia pentru meserii, ceea ce ii lipsia cu totul. De candu asociatiunea da ajutorie pentru invetiaceii de meseriasi, numarul aceluor tineri romani, cari intra pe carier'a de meseriasi, se sporesce, ceea ce se constata evidentu prin aceea, ca precumu va arata raportulu comitetului — pentru cate unu ajutoriu de 25 fl. anuciatu de asociatiune, au recursu patru-dieci si unulu de tineri, er' pentru cate unu ajutoriu abea de 12 fl. 50 cr. au concursu sieptedieci.

Sub impressiunea acestoru rezultate inveselitore, dlu Baritiu saluta cu bucuria activitatea presenta a asociatiunei si deschide adunarea ei, fiindu intimpinatu in mai multe restimpuri, precum si la fine, de aplausele adunarei.

Inainte de a trece la ordinea dilei, ia cuventulu dlu vicariu alu Silvaniei, Alimpiu Barboloviciu, si — prin o cuventare bine inspirata — saluta adunarea presenta in numele despartiamentulu XI. alu asociatiunei.

I. Trecundu la ordinea dilei, urmaza alegerea de 3 secretari ad hoc pentru redactarea proceselu verbali.

Presedintele propune si adunarea aclama de atari pe dnii : Dr. Grigorie Silasi, Demetriu Suciuc si Iosifu Vulcanu.

II. Secretariulu alu doilea alu asociatiunei, dlu dr. Iosifu Hodosiu, cetesce raportulu comitetulu asociatiunei despre afacerile pe anulu 1877/8.

Cassariulu cetesce raportulu seu despre starea fondulu asociatiunei si a fondulu academiei de drepturi.

Conformu programei avea se urmeze raportulu bibliotecariulu asociatiunei despre starea bibliotecii, inse dlu presedinte aduce la cunoscinti'a adunarei, ca dlu bibliotecariu de o parte fiindu impedecatu d'a fi potutu veni la acesta adunare, de alt'a ca bibliotec'a nefiindu inca completu arangiata, bibliotecariulu nu pote raporta; dar' va pregati unu raportu pentru viitorea adunare generala, observandu-se, ca de asta-data s'a facutu amintire despre starea bibliotecii in raportulu comitetulu.

Se ia actu si raportele se alatura acestui procesu verbale sub 1) si 2).

III. Conformu programei urmaza alegerea comisiunilor; presedintele suspinde pe 5 minute siedinti'a, spre a se pote consulta in privinti'a persónelu; cari se se alaga in acele comisiuni.

Dupa trecerea de 5 minute, sedinti'a se redeschide si presedintele anuntia, ca a sosit o depesia de felicitare dela administratiunea „Predicatoriului Romanu“ din Gherl'a.

Depesi'a se cetesce si se intimpina cu aplause; se alatura sub 3).

IV. Presedintele aduce la cunoscinti'a adunarei, ca i s'a prezentatu o lista de membrii, din cari ar fi se se compuna comisiunile indicate in programa.

Astu-modu in comisiunea de 3 membrii pentru revederea si esaminarea fonduriloru si ratiociniului pre anulu trecutu 1877/8 se recomanda dnii Georgiu Filipu, Gavriila Trifu si Constantinu Colbasi.

Se primescu.

V. In comisiunea de 3 membri pentru incassarea de tacse dela membrii vechi si insemnarea de membri noi dimpreuna cu tacs'a respunsa de acestia, se propunu dnii: Alesandru Popu, Vasiliu Vancu si Simeonu Orosu.

Se primescu.

VI. In comisiunea de 3 membri pentru a esamina budge-tulu asociatiunei prezentatu de comitetu pe anulu 1878/9 si a veni cu opiniunile sale in sedinti'a urmatore, se recomanda dnii: I. M. Moldovanu, Emericu Popu, N. George Visia, Alesandru Lemeni, si Ioanu Angyal.

Se primescu.

VII. In comisiunea de 5 membri pentru propuneri se propunu dnii Teodoru Rosiu, Florianu Marcusiu, Nicolae Negrutiu, Irodionu Sabo si Vasiliu Lesianu.

Se primescu.

VIII. Urmandu cetirea dissertatiuniloru, presedintele spune, ca la presidiu s'au prezentatu 2 dissertatiuni, un'a dela dlu dr. Gregoriu Silasi, alt'a dela dlu dr. Ios. Hodosiu.

Dandu-se cuventulu dlui dr. Gregoriu Silasi, dsa cetesce dissertatiunea sa intitulata: „Universitatea dela Cotnari si inventiamentul romanu in secolii XV, XVI si XVII.

Dissertatiunea, lucrata cu multu studiu, este ascultata cu atentiune generala si acoperita de aplause. Dissertatiunea insasi se alatura sub 4).

IX. Timpulu fiindu inaintatu, cetirea dissertatiunii dlui dr. Hodosiu se amana pe diu'a urmatore.

Dar' înainte de a se inchide siedinti'a, presedintele da cetire unei depesie sosite tocmai in momentele acestea dela inteligenti'a romana din Siomcut'a mare..

Depesi'a se asculta cu bucuria si se alatura sub 5).

Presedintele inchide siedinti'a prima la o óra dupa média-di, anuntiandu pe cea urmatóre in diu'a viitóre la 9 óre înainte de média-di.

Dr. **Gregoriu Silasi** m. p.
secretariu ad hoc:

Iosifu Vulcanu m. p.
secretariu ad hoc.

Demetriu Suciu m. p.
secretariu ad hoc.

Siedinti'a II. in 5. Augustu.

X. Siedinti'a a dou'a deschidindu-se la 9¹/₂, óre antemeridiane, se da cetire procesului verbale alu siedintiei prime si se verifica.

XI. Presidiulu conformu programei, pune la ordine rapórtele acelu comissiuni, cari suntu gata cu operatele loru.

Presedintele comissiunei pentru incassarea tacselu dela membri vechi si conscrierea de membri noi, Vasiliu Vancu, dechiara, cà comissiunea din vorba si-a terminatu lucrarea; deci provóca pre referentele Alesandru Popu a-si face raportulu 6). Raportoriulu arata, cà s'au incassatu cu totulu 428 fl. in numerariu si 200 fl. in obligatiuni.

In specialu dela 28 membri vechi au incursu 245 fl.; dela 14 domni, ce se insinuara, ca voru se intre cà membri in gremiulu asociatiunei, anume dela domnii Vas. Lesianu, prof. gimn. in Beiusiu, Teod. Filipu, protop. in Lugosiulu de susu in Bihari'a, dr. Georgie Vuia in Aradu, Sim. Marincasiu, preotu in Kásapatak, Ioane Popu, preotu in Crasn'a, Dan. Mesesianu, preotu in Chiesdu, Vas. Vajda, not. in Carastelek, Dem. Dragosiu, preotu in Fúrmenisiu, Lud. Butcanu, Stef. Talposiu, not. in Dersida mare, Greg. Popu, preotu in Cigu, Dem. Popu, preotu in Baitia, Ioane Vasvári, preotu in Urmenisiu, Alesiu Siposiu, not. in Er Szentkirály câte 5 fl. tacsu de membru ord. si câte 1 fl. pentru diploma; dela dd. Daniulu Deleu din Pericelu si Const. Calbasi, proprietariu in Springu, câte 5 fl. tacsu de membru ord.; éra dlu advocatu din Zelau, dr. Ioane Nechit'a, dorindu a se face membru fundatoriu, a depusu una obligatiune de desdaunarea pamentului ungara, in valóre nominala de 100 fl. cu Nr. 15,205; afara de acesti'a membri ajutatori se facura dd. Paulu Bognariu in Simleu cu 1 fl., Vasiliu Papu in Banisoru

cu 2 fl., Sim. Filipu, preotu in Badonu cu 2 fl. si Florianu Stoica in Sîmleu cu 1 fl.

Cu bucuria aduce mai departe referentele comisiunii la cunoscintia, cum-cà dlu subprefectu din Tasnád, And. Cosm'a, a oferitu pentru museulu asociatiunei 20 piese de monete vechi, mare parte din tempulu romaniloru, unele si din alte epóce; si cum-cà zelulu pentru inaintarea culturai natiunali pre mai multi insi nu-i lasa a uitá nici de fondulu academiei romane de drep-turi, oferindu pentru densulu dd. dr. I. Nechit'a 76 fl. 25 cr., cu cari se se cumpere una obligatiune de desdaunare transilvana in valóre nominala de 100 fl., Ioanu Popu, propriet. in Domninu 3 fl., And. Cosm'a 1 fl., Ioane Angyal, adv. in Sîmleu 1 fl., Alesandru Orhianu 1 fl., Emericu Popu, adv. 1 fl., Florianu Cocianu 1 fl.

Comisiunea in fine prin rostulu referentelui seu propune, cá adunarea se rostésca multiamita oferitoriloru marinimosi, ér' pre mai susu numitii domni, cari prin depunerea tacsei de membrii ordinari resp. fundat. isi manifestara dorinti'a de a intrá cá membri noi in sírulu membriloru asociatiunei, se-i suscépa in sinulu acestei-a.

Adunarea gen. cu bucuria si multiamire iá actu despre sumele incurse si alalte oferte marinimóse, si pre numitii domni nou-insinuati, intre vivate i prochiama membrii fund. resp. ord. ai asociatiunei.

XII. Presiedintele comisiunii pentru esaminarea budgetului asociatiunei prezentatu de comitetu pe an. 1878/9, Ioane Angyal cerendu cuventulu anuntia, cá comisiunea, carei a presiediutu, 'si fini asisderea lucrulu si póte numai decátu raportá.

In urmare referentele dr. G. Vui'a cetesce raportulu 7), aratandu, cá comisiunea apróba tóte positiunile preliminarie, si recomanda adunarei gener. primirea proiectului de budgetu in modulu precumu acela e specificatu.

Proiectulu de budgetu in desbatere generala se accepta unanimu.

XIII. Dr. Gregorie Silasi propune a se amaná discussiunea speciale a budgetului si a se ascultá mai intaiu raportulu comisiunii pentru motiuni si cereri, de óre-ce dela resolvirea cestoru din urma va depinde póte si modificarea cutaroru puse-tiuni budgetarie. Dupa-ce presiedintele comisiuneci pentru motiuni si cereri Florianu Marcusiu dechiara, cá memórat'a comisiunee e

gata cu lucrarile sale: propunerea pentru amanarea desbaterei speciali a budgetului se primesce.

XIV. Se pune deci la ordine raportulu comissiunei pentru motiuni si petitiuni 8), pre care referintele prof. Teodoru Rosiu, prelegundu-lu si desvoltandu-lu mai pre largu, adunarea gen. 'lu accepta de basa a desbaterilor speciali.

XV. Luandu-se raportulu din punctu in punctu, raportoriulu arata, ca reuniunea sodaliloru romani din Clusiu cere a i-se asemna ore-care ajutoriu reuniunei ca atare, cu atatu mai vertosu, ca-ci adunarea gen. tienuta in Sibiiu acumu 2 ani, i votase una atare posibila ajutorare, care cerere comissiunea aflandu-o din punctulu tuturoru motiveloru ei justificata, propune a se vota disei reuniuni unu ajutoriu de 50 fl. din fondurile disponibili ale asociatiunei.

Se incinge una discussiune vivace pentru si contra ajutorarei, cumu si despre fondulu, din care se se iea eventualele ajutu; pe urma membrulu Georgiu Popu face propunerea, ca adunarea gen. se decida mai intaiu despre apacizarea seu neapacizarea ajutorulu de 50 fl. Inchidiendu-se discussiunea, se primesce propunerea membrului G. Popu, si cu mare majoritate se voteza asemnarea unei subventiuni de 50 fl. reuniunei sodaliloru rom. din Clusiu.

XVI. In legatura cu acesta I. M. Moldovanu propune, se se dea unu ajutoriu de 50 fl. si reuniunei rom. de sodali in Brasiovu, ce desvolta una activitate asia de laudabila si salutaria, ale carei rezultate le simtira si pana acumu fii de ai natiunei nostre din cele mai diferite parti ale patriei.

Andreiu Cosm'a face contrapropunerea de a se trece preste propunerea membrului I. M. Moldovanu la ordinea dilei, din cauza, ca-ci reuniunea brasiovena aflandu-se si altu-cumu in impregiurari prospere, n'a recursu pentru unu atare ajutoriu.

La votare adunarea gen. reiepta propunerea facuta de m. I. M. Moldovanu.

XVII. Sulevandu-se cestiunea, ca de unde se se dea reuniunei clusiane 50 florini votati? se primesce a se lasa resolvirea acestei intrebari pana la desbaterea preliminarului budgetariu.

XVIII. Raportoriulu T. Rosiu urmiza a relata, ca comissiunea asupra unei propuneri facute in sinulu seu de m. N. F. Negrutiu, afla a recomandá, ca din sum'a de 500 fl. destinati

pentru scólele rom. poporali mai misere, se se ajute cu 100 fl. scól'a normala rom. din Lapusiu, carea e unu foculariu de cultura romana in aceea parte a terei.

In desbaterile mai animate, ce se stirnira asupr'a acestui punctu, m. Anani'a Trombitasiu propune, cá amesuratu unei decisiuni a asociatiunei si usului din anii mai de aprópe trecuti, sum'a de 500 fl. se se impartia in doue diumetati, un'a diumetate dandui-se spre impartire consistoriului gr. or. din Sibiiu, ceealalta consistoriului gr. cat. din Blasiu si Gherl'a care, consistoriu ultimiu se aiba a dá din partea sa 100 fl. scólei din Lapusiu. Georgiu Popu observa, cá se indoiesce in esistentia unei asemeni decisiuni ca aceea, pe carea m. Trombitasiu 'si intemeiéza propunerea, de óre-ce din unele economisari, ce ratiociniulu anului trecutu le arata facute la pusetiunea sumei, votate pentru scólele mai lipsite, s'ar' vedea contrariulu, cá adeca sum'a desu memorata a impartitu-o si in anii espirati de-adreptulu comitetulu asociatiunei, nu consistoriele. Dupa nescari deslusiri date in privinti'a acelu economisari de secret. II. dr. Ios. Hodosiu, N. F. Negrutiu propune, cá sum'a de 100 fl. se o dea scólei Lapusiene asociatiunea directu, ér' membrulu Ios. Vulcanu, cá se se amane tóta afacerea acést'a pana la desbaterea speciala a proiectului budgetariu.

Cerendu-se incheierea discusiunei si facéndu-se votarea, se primesce, cá ajutorarea scólei din Lapusiu se se ia in considerare la p. 20 alu proiectului de budgetu; la tóta intemplarea inse sum'a eventualu votanda se i-o aseme asociatiunea directu.

XIX. Asupra motiunei membrului N. F. Negrutiu, cá asociatiunea se arangeze un'a espusetiune rom. industriaria, comissiunea pentru motiuni si cereri opinéza, cá adunarea gen. se concrédiá comitetulu a face dispositiunile de lipsa pentru arangiarea unei atári espusetiuni, care lucru dupa parerea comissiunei s'ar' poté esecuta in restempu de 2 ani, spre ce, asia cugeta, cá ar' fi celu mai acomodatulu locu Clusiulu.

In cursulu lungiloru desbateri asupr'a acestui obiectu Ioanu M. Moldovanu unitu in fondu cu ideia ataroru espusetiuni, propune: cá ele se se tiena totu-deaun'a in locul eventuale alu adunarei gen., lasandu-se in voi'a celoru ce voru invitá adunarea gen. la densii a determiná, óre se fia aceea numai espusetiune industriaria, ori si economica si altele? In nexu cu obiectulu de pe tapetu, presedintele adunarei generali dá cetire unei telegrame (9) sosita dela confratii Sighisioreni, cari salutandu adu-

narea generale presenta, într'una o rîoga, a nu se abate dela decisiunea adusa anu la Blasiu cu respectu la locul adunarii gen. tienende in anulu venitoriu. Andr. Cosma face propunerea, se se esprime dorinti'a, cá invitatorii venitóriei si altoru adunari generali se arangeze dupa potintia si insii atari espusetiuni. Dupa unele deslusiri din' partea presidiului, dr. Silasi propune, cá de-ocamdata se stamu pe langa telegram'a Sighisioareana, resp. pre langa decisiunea luata in acestu respectu in adunarea gen. din Blasiu.

Conclusu : Associatiunea se se ingrigésca de tienerea ataroru espusetiuni din periodu in periodu, punendu-se in privinti'a acést'a in cointielegere cu respectivii invitatori si insciintiandu-se despre acést'a publiculu de cu bunu tempu.

XX. Comissiunea pentru motiuni si cereri recomanda spre acceptare aceea propunere a membrului T. Rosiu, amesuratu carei-a pentru incassarea mai regulata a tacseloru curenti si restanti asociatiunea se se folosésca pe venitoriu de asia numitele mandate postali, cu cari se incasseze tacsele aceloru membri aflatori altu-cumu in curenti, ce n'ar' solvi tacs'a pãna la ultim'a Martiu a fia-carui anu ; apoi ce se atinge de restantiarii pe mai multi ani, restantiele acestor'a se se incasseze pe rîнду, si anume asia, cà cestiunatii in fia-care anu se solvéscã pre langa tacs'a currenta totu-odata si restanti'a celu puçinu de pre câte unu anu.

Dupa ce mai multi membri pledéza contra pre-atinsei propuneri, si numai unulu doi pentru :

Adunarea gen. cu majoritate departe precumpanitóre o respinge.

XXI. Aceeasi comissiune recomanda spre primire motiunea membrului T. Rosiu, cá sub auspiciile asociatiunei se se intreprinda editarea unei serie de carti populare, destinate mai alesu pentru tinerimea esita din scólele primarie ; ér' in càtu pentru esecutarea acestei intreprinderi mantuitóre, se se lase comitetului a se pune in atingere cu respectivele sectiuni scientifique ale asociatiunei.

Se decide a se recomanda lucrulu cu totu adinsulu sec-tiuniloru scientifique.

XXII. Andreiu Cosm'a face propunerea : se binevoiésca comitetulu asociatiunei a enuntiá aicea, cà din oca siunea in-bucuratoriului evenimentu alu triumfulu literariu, raportatu de laureatulu nostru Alesandri la Montpellier, comitetulu a tramisu

gratulatiunile sale invingatoriului, in legatur'a carei enuntiatiuni adunarea gen. se esprime alaturarea sa la acele felicitari.

Ioane Galu propune, cá neconsiderandu gratulatiunea comitetului, se felicitamu pe triumfatoriulu dela Montpellier si din sinulu adunarei generali.

Propunerea membrului I. Galu se accepta in unanimitate si intre entusiastice ovatiuni esprese fácia de marele poetu, in-sarcinandu-se biroulu cu redactarea telegramei.

XXIII. Presidiulu incunosciintiéza, cá in cele din urma i se presentara doue suplice: un'a (10) a proprietariului din Mocodu, Tom'a Hontila, carele pe bas'a unui conspectu preste progresulu facutu de dinsulu intru cultivarea de pomi, arbori si vinia, se róga a i-se aplacidá unu premiu; alt'a (11) a ascultatoriului la universitatea din Clusiu, Iacobu Maioru, cerendu a i-se conferi unu ajutoriu pentru a-si poté continuá mai departe studiile pe carier'a medicinale.

Ambele suplice se reléga la comitetu, spre a se luá in posibila considerare.

XXIV. Presedintele face cunoscutu, cá studentele dela universitatea din Vien'a, Bas. Mich. Lazaru, Poesi'a sa „Plevn'a“ dejá publicata prin ~~Ciarieni~~ ~~si~~ ~~in~~ ~~brosiura~~ ~~separata~~, o presenta presidiulu (12) cu acea rogare, cá se fia admisu a o ceti cá dissertatiune in adunarea generale.

Dupa mai multi vorbitori, Ios. Hodosiu observandu, cá cestiunat'a poema nu se poté admite la cetire, din cauza, cá usulu aduce cu sene a se ceti in atari adunari numai tractate inca nepublicate, propune se o recomandamu publiculu spre cumperare. A. Cosm'a nu e nici pentru recomandare, fiindu: cá asia ceva ar' poté face adunarea gen. numai pe temeiulu unei previe recensiumi, ceea ce nu s'a facutu.

Facúndu-se votare, se reiépta simplu admiterea la cetire a poemei intitulate „Plevn'a“.

XXV. Vine la ordine raportulu comisiunei pentru examinarea fonduriloru asociatiunei si academiei rom. de drepturi si a ratiociniului de pe anulu 1877/8. Presedintele comisiunei Georgiu Filepu arata cá, afara de un'a smenta neesentiala in sumare, aflatóre in ratiociniulu asociatiunei, comisiunea tóte le a gasitu duse cu cea mai mare acuratetia si in cea mai esemplaria ordine; deci pre langa dorinti'a, cá de aicea incolo spre a usiorá revederea ratiociniului, la transpunerea sumeloru intrate pentru fóia „Transilvani'a“ in cassa, se se transpuna totu-odata si

conspectulu prenumerantiloru respectivi, — propune a se dá cassariului associatiunei Const. Stezariu absolutoriu pe anulu espiratu.

Intregu raportulu comissiunei si tóte propunerile lui se primescu cu voci unanimi.

XXVI. Se reasume discussiunea proiectulu de budgetu pe anulu 1878/9 in speciale, si in unire cu propunerile comissiunei budgetarie.

Adunarea generale primesce fóra desbateri:

1.	Remuneratiunea secret. I. cá redactoru alu „Transilvaniei“ cu	400 fl. — cr.
2.	Remuneratiunea secret. II.	300 „ — „
3.	„ cassariului	200 „ — „
4.	„ bibliotecariului	60 „ — „
5.	Spese de cancelaria	100 „ — „
6.	Pentru scrietoriu	150 „ — „
7.	Chiri'a pentru localitatea cancelariei.	100 „ — „
8.	Pentru biblioteca	74 „ 70 „
9.	Spese extraordinarie	200 „ — „
10.	Unu stipendiu pentru unu realistu	70 „ — „
11.	„ „ „ „ comercialu	70 „ — „
12.	„ „ „ „ studente de filosofia séu tehnica in afara	400 „ — „
13.	Patru stipendie à 60 fl. pentru pedagogia in patria	240 „ — „
14.	Unu stipendiu pentru unu agronomu	60 „ — „
15.	Pentru unu gimnasistu din fostulu comitatu Doboc'a	60 „ — „
16.	Pentru unu gimnasistu din fundatiunea N. Marinovicu	60 „ — „
17.	Pentru unu gimnasistu din fundatiunea Galliana	60 „ — „
18.	Ajutoriu pentru unu gimnasistu din fund. E. Basiot'a-Motiu Dembulu	20 „ — „

XXVII. La punctu 19 alu proiectulu de budgetu comissiunea propune, cá spre a satsface decisiunei dela p. XV si XVII ale acestui procesu verbalu, se se escinda din sum'a acestei pusetiuni 50 fl. votati fondului Reuniunei sodaliloru romani din Clusiu. Dupa un'a scurta discussiune, adunarea gen. accepta:

19.	Pentru sodali si invetiacei de meseria 350 fl., ér' 50 fl. pentru reuniunea sodaliloru rom. din Clusiu la olalta	400 fl. — cr.
-----	--	---------------

XXVIII. La punctu 20 se nasce de nou un'a discussiune viua despre modulu si sum'a, in care se se rumpa si dé ajutoriulu votatu scólei normali romane din Lapusiu; pe urma se primesce a se dá desu mentiunatei scóle unu ajutu de 100 fl. din sum'a preliminata pentru scóle poporali romane misere; si la propunerea membrului A. Trombitasiu se primesce, a se pune acést'a in pusetiune separata, adeca:

20. Ajutu scólei normale rom. din Lapusiu 100 fl. — cr.

21. Pentru ajutorarea scóleloru poporali romane
mai misere 400 fl. — cr.

din cari 400 fl. diumetate se se transpuna consistoriului gr. or. din Sibiiu, diumetate consistoriloru gr. cat. din Blasiu si Gherl'a, cá acestea, conformu usului de pàna acumu, se'lu impartia scóleloru rom. poporali mai lipsite.

XXIX. Comissiunea budgetaria recomanda mai incolo acceptarea pusetiuniloru 22 si 23 din proiectulu de budgetu, éra adunarea generala primesce:

22. Pentru sectiunile scientifique 800 fl. — cr.

23. Pentru servitoriulu cancelariei 180 fl. — cr.

XXX. Referentele dr. G. Vui'a continua a aratá, cá precumu se vede din raportulu cassariului, dintre doue stipendii pentru realisti à 70 fl. se dede a. tr. numai unulu; éra celalaltu stipendiu se conferi numai in suma de 60 fl., tenerului Nic. Neamtii, ascultatoriu de tehnica in Vien'a, pentru care schimbare facuta in destinatiunea stipendiului alu doilea, comitetulu asociatiunei cere si comissiunea propune a i se dá indemnitatea.

Se votéza unanimu indemnitatea ceruta.

XXXI. Comissiunea budgetaria propune escrierea unui concursu, spre a se distribui in anulu urmatoriu cele patru premie câte 25 fl., cari se votasera in anulu tr. pentru invetiatorii cei mai distinsi in instructiunea pomaritului si gradinaritului, dara cari inca nu se distribuira.

Se primesce.

XXXII. Cu respectu la locul si tempulu adunarei generali procsime: adunarea gen. decide, cá aceea se se tiena la Sighisiór'a in prim'a domineca dupa 1 Augustu st. nou.

XXXIII. Pentru autenticarea procesului verbale alu siedintiei a dou'a — adunarea gen. esmite un'a comissiune de trei, in

persónele membriloru Alimpiu Barboloviciu, Vasiliu Popu si Simeone Orosu.

XXXIV. Presidiulu dà cuventulu membrului dr. Iosifu Hodosiu, care din tractatulu seu (14) intitulatu „Inceputulu scóleloru romane,“ pentru scurtimea tempului cetesce numai unele fragmente privitórie mai vertosu la istori'a scóleloru rom. din Transilvani'a si Bucovin'a.

Adunarea gen. asculta cu cea mai viua interesare si aplauda repetitu pe dissertante, carele cu multa diligentia si multu talentu culesse si relevà in operatulu seu numeróse date prea interesanti, privitóre la scólele romane, incependu dela urdirea acestor'a pàna mai in tempulu de façia.

Dupa aceste presiedintele G. Baritiu, dechiarandu terminate agendele adunarei gen., multiamesce acestei-a in termini caldurosi pentru onoratóri'a incredere, cu care-lu alese de presiedinte alu seu, multiamesce biroului pentru ajutoriulu ce-i dete intru conducerea afaceriloru adunarei, toturoru celoru presenti pentru sacrificiele aduse in interesulu culturei nationali, éra cetatieniloru urbei Símleu pentru neasteptat'a primire atàtu de serbatorésca si cordiala, asecurandu-i, cà ducemu cu totii si duce in specialu d-sa in ànima-si suvenire, pe cari nu le va uità pàna la finele vietiei sale.

Dr. V. Lucaciu, respicandu din partea adunarei gen. multiamita ferbinte si adenca presiedintelui pentru intielépt'a conducere, ilu incredintiéza, cà participantiloru la acésta convenire culturala le va fi totu-deaun'a dulce memori'a de a fi fostu condusi de unu atare barbatu; convenirea atàtoru barbati rom. pe terenulu publicu soçiale, cá si pe celu literariu de o potriviva straluciti, a convinsu pe fiii Silvaniei, cà natiunea romana este demna de a fi propagatóri'a culturei in orientulu Europei. De aceea in momentul de despartire nu le remane decâtu a promite, cà voru fi pururea recunoscatori atàtu pentru conducatoriulu catu si pentru salutarele principii, ce le audira in decursulu acestei solemne adunari si cari se infipsera adencu in anim'a fia-carui romanu. Doresce, cá D-dieulu parintiloru nostri pre presiedinte si pre ceialalti conducatori se-i traiésca!

Cu aceste între resunete de „se traiésca!“ si între calduróse stringeri de mani fratiesci, adunàrea generale la 1¹/₂ óre dura pr. se dissólve.

D. c. m. s.

Dr. **Gregoriu Silasi** m. p. **Iosifu Vulcanu** m. p. **Demetriu Suci**u m. p.
secretariu ad hoc. secretariu ad hoc. secretariu ad hoc.

Nr. 187—1878.

Procesu verbalu.

Siedinti'a comitetului asociatiunei transilvane dela 24 Septembrie 1878, sub presiedinti'a Ilustritatiei Sale D-lui Paulu de Dunc'a, fiindu presenti dnii membrii: E. Macelariu, I. V. Russu, I. Popescu, dr. I. Puscariu, B. F. de Harsianu, I. A. Preda, G. Brateanu, D. Comsia, E. Brote, N. Petrescu si V. Petri.

§. 77. Siedinti'a deschidindu-se la ór'a 5 p. m., la ordinea dilei este escrierea concursuriloru pentru conferirea stipendielloru, ajutórieloru si premielloru votate de asociatiunea transilvana in adunarea generala tienuta la 4. si 5. Augustu a. c. in orasiulu Símleu. Se dà mai anteu cetire punctelloru 26, 27 si 31 din procesulu verbale alu adunareii generale dela Símleu, si se constata, cà in acea adunare s'au votatu pentru anulul scolasticu 1878—9 urmatóriele:

I. Stipendie.

1. Unu stipendiu de 400 fl. pentru unu studentu de filozofia séu tehnica.
2. Unu stipendiu de 70 fl. pentru unu realistu;
3. Unu stipendiu de 70 fl. pentru unu comercialistu;
4. Unu stipendiu de 60 fl. pentru unu agronomu;
5. Patru stipendie de câte 60 fl. pentru pedagogia in patria;
6. Unu stipendiu de 60 fl. din fundatiunea comitatului Dobàc'a pentru unu gimnasistu;
7. Unu stipendiu de 60 fl. din fundatiunea Marinovicu pentru unu gimnasistu;
8. Unu stipendiu de 60 fl. din fundatiunea Galliana pentru unu gimnasistu.

II. Ajutórie.

9. Unu ajutoriu de 20 fl. din fundatiunea Emiliu Basiot'a pentru unu gimnasistu;
10. Unu ajutoriu de 350 fl. pentru sodali si invetiacei de meseria.

III. Premie.

11. Patru premie de câte 25 fl. pentru invetiatorii, cari s'au distinsu intru predarea pomaritului si gradinaritului in scóla.
- Considerandu, cà unele din stipendiele enumerate sunt conferite dejá de mai inainte, si adeca:

1. Stipendiulu ad 2 junelui Aureliu Popescu, elevu in clas'a IV. la scól'a reala de statu din Dev'a;

2. Stipendiulu ad 3 junelui Aureliu Bunea, elevu in clas'a II. la scól'a comerciala din Brasiovu;

3. Unulu din stipendiele ad 5 junelui Ioanu Sav'a, elevu in anulu II. la institutul pedagogicu din Sibiiu;

4. Stipendiulu ad 6 junelui Ladislau Popu, studentu in clas'a VIII. la gimnasiulu r. c. din Clusiu;

5. Stipendiulu ad 7 junelui Emiliu Viciu, studentu in clas'a V. la gimnasiulu c. r. din Osiorheiu: urméza a se pune la concursu:

1. Stipendiulu de 400 fl. pentru filosofia séu tehnica;

2. Stipendiulu de 60 fl. pentru agronomia;

3. Stipendiulu de 60 fl. din fundatiunea Galliana, acest'a din cauza cà Valeriu Popu, carui'a i s'a fostu conferitu acestu stipendiu in anulu trecut, a intrelasatu a produce testimoniulu prescrisu;

4. Trei stipendie de câte 60 fl. pentru pedagogia in patria;

5. Ajutoriulu de 20 fl. din fundatiunea Emiliu Basiot'a pentru unu gimnasistu;

6. Ajutoriulu de 350 fl. pentru sodali si invetiacei de meseria;

7. Patru premiej de câte 25 fl. pentru invetiatori distinsi intru predarea pomaritului si gradinaritului.

Referentele propune, cá tóte concursurile pentru conferirea acestoru stipendie, ajutorie si premie se se escrie cu terminulu pàna la 25 Octobre a. c. stilulu nou.

ad 77. Se primesce a se escrie concursurile pentru conferirea stipendiilor si ajutórilor enumerate ad 1—6 cu terminulu pàna la 25 Octobre nou a. c., ér' concursulu pentru conferirea premiilor de sub 7 cu terminulu pàna la 30 Iuniu n. 1879; totu-odata se decide, cá din ajutoriulu de 350 fl. se se faca 5 ajutórie de câte 20 fl. pentru sodali, si 20 de ajutórie de câte 12 fl. 50 cr. pentru invetiacei de meseria.

§. 78. Se dà cetire actelor intrate la asociatiunea transilvana sub Nrii protocolului 83, 140 si 184 din 1878, prin cari societatea „Transilvani'a“ din Bucuresci impartasiesce acestui comitetu, cum-cà dens'a si-a modificatu statutele in sensulu, cá pe viitoriu se întinda beneficiile sale nu numai juniloru aplicati la sciintie mai inalte, ci si acelor'a, cari se voru aplicá la comerciu, industria si meserii, si cà deocamdata va imparti câte patru ajutórie pentru fia-care din urmatóriile meserii: rotari'a, dulgheri'a sau bardasi'a, fierari'a, cojocari'a, mesari'a, cis-

mari'a grósa, pelarieri'a si curelari'a sau sielari'a, considerandu astu-feliu junii luati din poporu, cari, dupa ce se voru fi inzes-tratu cu cunoscintiele teoretice si practice ale meseriei ce im-bracisieza, se fia dati éراس in sinulu poporului, spre a se bucura acest'a de fructulu osteneleloru loru. Societatea „Transilvani'a“ s'a adresatu dejá de multu nu numai càtra comitetulu acest'a, ci si càtra reuniunile pentru spriginirea invetiaceiloru si sodali-loru romani din Brasiovu, Clusiu si Bistritia, se binevoiésca a lua asupr'a loru sarcin'a :

1. Spre a publica concursu pentru junii romani, cari voru a se aplicá la espusele meserii; 2. spre a asiediá pre elevi cu contracte, la maiestrii cei mai buni, pentru unu timpu de 3 sau 4 ani; 3. spre a priveghia atátu pe maiestri, càtu si pre elevi; 4. se céra dela concurenti a posiede celu puçinu cunoscintiele ce se predau in scólele primarie din Austro-Ungari'a, si o limba straina, germana sau maghiara, si se aiba celu puçinu etatea de 14 ani; 5. se céra dela parintii eleviloru a dá in scrisu, cà copiiu loru voru invetiá meseri'a, la care se aplica, pàna candu voru esi calfe (sodali) cu atestatu in regula. Maiestrii se voru indatorá a pune pre elevi indata la lucru, a nu-i intrebuintiá cá servitori si a ingriji, cà in tempulu prescisu se-i inzestrezze cu cunoscintiele teoretice si practice ale meseriei loru; in schimbu pentru aceste indatoriri societatea „Transilvani'a“ se obliga a plati tacs'a, cu care disele comitete se voru invoi cu maiestrii pre tempulu càtu va dura contractulu incheiatu. In urma zelós'a societate avendu firm'a convingere, cà comitetulu nostru, chia-matu a cultivá poporulu romanu din Transilvani'a, nu va primi cu indiferentia rogarea ce-i face, 'lu invita a alege optu juni, si aplicandu-i la fie-care din meseriele indicate, se-i comunice re-sultatulu, cà se póta luá de urgentia dispositiunile necesarie pen-tru aprobarea sumelor si incheierea contractelor definitive. Re-ferintele terminandu propune, cà pentru a se face alegerea ce-loru 8 juni, comitetulu se escrie concursu, si anume totu cu terminulu pàna la 25 Octobre nou a. c.

ad 78. Se primesce cu observarea, cà societatea „Transil-vani'a“ se fia incunosciintiata despre acést'a immediatu.

§. 79. Redactoriulu „Familiei“ Iosifu Vulcanu, transpune co-mitetului o citatiune, ce prin eróre i s'a tramisu lui dela nota-riulu publicu din Reghinu si prin care se invita administratiu-nea fondului pentru infintiarea unei academii romane, a se in-

facisiá in 2 Octobree a. c. la pertractarea lasamentului dupa repausatul I. Majoru.

ad 79. Se se trimite simplu avocatului Barbu in Reghinu, care s'a insarcinatu dejá de mai inainte cu reprezentarea asociatiunei in afacerea acést'a.

§. 80. Comembrulu I. Popescu, cu provocare la meritele filo-romanului E. Picot, profesoru de limb'a si literatur'a romana in Parisu, propune a i se tramite gratuitu fói'a „Transilvani'a“, si adeca cu incepere dela 1 Ianuarius 1875 incóce si in totu timpulu, càtu va aparé.

ad 80. Se primesce, si porto se se respunda din cass'a asociatiunei.

§. 81. Presidiulu impartasiesce, cà a imputernicitu pre avocatulu Greg. Stetiu din Gherl'a, a representa acestu comitetu la pertractarea masei ereditarie dupa repausatul Mihaiu Ivascu, carele a testatu asociatiunei o actiune dela Transilvani'a per 100 fl.

ad 81. Se ia actu despre acést'a.

Verificarea acestui protocolu se concrede dloru Macelariu, Popescu si Brateanu. / Central University Library Cluj

Pentru presiedinte:

Paulu Dunc'a m. p.

Pentru secret. alu II.

V. Petri m. p.

Cá verificatori:

E. Macelariu m. p.

I. Popescu m. p.

G. Brateanu m. p.

Nr. 8—1879.

Processu verbalu

din 3 Ianuarius 1879 alu siedintiei comitetului asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, presenti fiindu: cá presiedinte D. Paulu Dunc'a; cá membr.: DD. Elia Macelariu, I. V. Russu, I. Popescu, Ios. St. Siulutiu, Dr. Il. Puscariu, D. Comsi'a, G. Baritiu, Const. Stezariu, E. Brote, N. Petra-Petrescu si Dr. Hodosiu.

§. 1. Dlu cassariu presenta conspectulu despre starea cassei de la ultim'a siedintia din 13 Novembre 1878 pêné asta-di, din care se vede, cà intrate au fostu 531 fl. 63 cr., ér erogate 1805 fl. 89 cr. (Nr. 1)

Conspectulu fiindu in regula si provediutu cu documentele justificative, se ia spre sciintia si se aproba.

§. 2. La propunerea Dlui cassariu se decide cá:

Ratiociniulu tiparitu alu cassei pe anulu administrativu 1877/8 se se tramita in càtu mai multe esemplarie la tóte despartimentele.

§. 3. In legatura cu conclusulu din 13 Novembre 1878

§. 94. prin care s'au votatu la optu tineri aplicati la meseriji ajutoriele date de societatea „Transilvani'a“, fiindu-ca atunci nu se ficsase sum'a, se decide (Nr. 285 ex 1878)

A se dá la ficcare din cei optu tineri càte 25 fl. adeca: douedieci si cinci florini val. austr. si a se plati la man'a parintiloru séu tutoriloru loru in doue rate egali, dupa ce vor fi substernutu aici contractele incheiate cu maiestrii respectivi.

Se decide totodata, cá in conditiunile date de societatea „Transilvani'a“ se se deschida nou concursu pentru alti optu tineri aplicati séu cari vor voi a se aplicá la meserii.

Dlu presiedinte dechiara, cà nu este multiumitu cu conclusulu de sub acestu punctu.

§. 4. Se presenta unu contu din partea tipografiei S. Filtsch (W. Krafft) despre 20 fl. 38 cr. pentru publicatiuni de concursuri din partea comitetului in diurnalulu „Observatoriulu“ Nrii 76, 77 si 78 ex 1878 (Nr. 287. 1878)

A se transpune contulu la Cass'a asociatiunei, cu avisulu de a responde numitei tipografii sum'a mai susu-indicata pre langa quittare in regula.

§. 5. Adunarea generala a asociatiunei, ce s'a tienutu in Símleu la 4 si 5 Augustu 1878 votandu 400 fl. pentru ajuto-rarea scóleloru mai serace romane din Transilvani'a si 100 fl. pentru scól'a normala romana din Lapusiulu ungurescu, comitetulu in esecutarea acestui conclusu decide (Nr. 284. 1878)

Din 400 fl. votati 200 fl. a se transpune consistoriului archidiecesanu gr. or. romanu din Sibiiu, 100 fl. ordinariatului metropolitanu gr. cat. in Blasiu, 100 fl. ordinariatului eparchialu gr. cat. in Gherl'a. Ér 100 fl. a se tramite scólei normale romane in Lapusiulu ungurescu.

Tóte aceste sume se voru avisá la cassa spre a le tramite la locul destinatiunei loru.

§. 6. Adunarea generala tienuta in Símleu la 4 si 5 Augustu 1878 votandu 50 fl. pentru reuniunea sodaliloru romani din Clusiu, comitetulu intru esecutarea acestui conclusu decide (Nr. 283. 1878) —

A se avisá cass'a se tramita 50 fl. la man'a presiedintelui numitei reuniuni.

§. 7. Directiunea scóleloru romane din Brasiovu substerne atestatulu scolasticu alu scolariului stipendistu in class'a IV comerciala Constantinu Boghici, si cere a se avisá stipendiulu numitului scolaru in suma de 70 fl. pe anu (Nr.)

Fiindu cà acestu stipendiu din eróre nu este trecut in bugetulu anului 1878/9, ér tinerulu Constantinu Boghici este in totu dreptulu de a-lu reclamá, se decide: a-i-se asigná acelu stipendiu de 70 fl. din rubric'a speseloru neprevedute, si in privinti'a acést'a a se cere indemnitate dela adunarea generala prosima viitóre a asociatiunei

Atestatulu serve spre sciintia.

§. 8. Consistoriulu archidiecesanu din locu transpune atestatulu scolasticu pe anulu 1877/8 alu stipendistulu scolaru in class'a I. comerciala din Brasiovu Aureliu Bunea (Nr. 167. 1878)

Serve spre sciintia si stipendiulu urméza a-i-se dá si pe anulu scolasticu 1878/9. Central University Library Cluj

§. 9. Directiunea despartimentulu XXI (Sighisiór'a) substerne processele verbali ale subcomitetulu din 17 Martiu, 30 Iuniu, 27 Augustu si 1-a Decembre 1878, ale adunarei cercuali din 26 Septembre 1878 si a comisiunei esmisa de adunarea cercuala in cestiunea infintiarei unei espositiuni cu ocasiunea adunarei generali ce se va tiné in Sighisiór'a. Totodata substerne si 10 fl. cà taxa dela membri Petru Decsei, si Nicolau Galea parochu gr. cath. in Cicmandru, acestu din urma cà membru nou. In urma cere inviatiune in privinti'a espositiunei ce ar' fi de a se infintiá in Sighisiór'a (Nr. 288. 1878)

Processele verbali in generalu se iau spre sciintia. Tacs'a de 10 fl. se transpune la cassa, si se decide a se dá diploma membrulu nou Dlu Nicolau Galea par. gr. cath. in Cicmandru. — In càtu pentru espositiune, considerandu cà timpulu este fórté innaintatu si pré pucinu ne a mai remasu péné la terminulu intrunirei adunarei generali, spre a poté instalá cu successu o espositiune fia càtu de modesta, comitetulu decide a abstá de la infintiarea acelei espositiuni in Sighisiór'a, si prin urmare a dispensá pe subcomitetulu despartimentulu dela facerea dispositiuniloru in acésta privintia.

§. 10. Secretariulu II. substerne ratiociniulu seu despre speșele de cancelaria pe a. 1877/8 (Nr. 294)

Se dă Dlui comembru Dr. Harionu Puscariu spre revisiune și censurare, avendu a veni cu raportulu seu în un'a din ședințiile proxime viitoare.

§. 11. Dlu archiviariu bibliotecariu propune a se cumperă pentru bibliotec'a următoarele carti cu prețuri foarte moderate, și anume :

1. Archivu pentru istoria și filologia de Timoteiu Cipariu	6 fl. — cr.
2. Cursu de poesiă vol. I. de I. Eliadu Radulescu, Bucuresci 1868	2 „ — „
3. Studii istorice asupra' originii natiunii romane de Canini, Bucuresci 1858.	— „ 50 „
4. Poesi'a romana, cercetari critice de T. Maiorescu, Iasi 1867	— „ 70 „
5. Dictionariu romano-germanu de Polizu și Baritiu Brasiovu 1857	3 „ — „
6. Principia de limba de T. Cipariu, Brasiovu 1862	1 „ 50 „
7. Poesia de Andreiu Muresianu, Brasiovu 1862	1 „ 20 „
8. Romanii și constitutiunile transilvane de Dr. Iosifu Hodosiu, Pesta 1871	— „ 50 „
9. Limb'a nationala și limbile straine în școlele din Romania de G. L. Frollo, Bucuresci 1877	— „ 30 „
10. Revist'a romana publicata de 12 colaboratori, Bucuresci anii 1861, 1862, și 1863 fasc.	10 „ — „
11. Convorbiri literare pe anii 1875, 1876 și 1877	6 „ — „
Suma	31 fl. 70 cr.

(Nr. 3.)

Propunerea se adóptă și sum'a de 31 fl. 70 cr. se va avisa la cassa, dupa ce cartile voru fi primite la bibliotec'a asociatiunii.

Verificarea acestui processu verbalu se incredintiăza DDLor membru I. Popescu, Dr. II. Puscariu și Ios. St. Siulutiu.

P. Dunc'a m. p.

Dr. Ios. Hodosiu m. p.
secret. II.

I. Popescu m. p. Dr. II. Puscariu m. p. Siulutiu m. p.

Nr. 14—1879.

Processu verbalu

din 11 Ianuarium 1879 alu siedintiei comitetului asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, presenti fiindu: Iacobu Bologna cá presiedinte; ér cá membrii: Paulu de Dunc'a, E. Macellariu, Dr. Il. Puscariu, Dr. D. P. Barcianu, I. Popescu, D. Comsi'a, G. Baritiu, E. Brote, N. Petra-Petrescu si Ios. Hodosiu.

Presiedintele cere escusele sale, cà a fostu necessitatu a absentá de mai multu timpu dela siedintiele si afacerile comitetului, multiamesce totodata dlui substitutu presiedinte Paulu de Dunc'a si intregu comitetului pentru conducerea afaceriloru asociatiunei dela timpulu absentii sale si pàna asta-di.

§. 12. Secretariulu II dà cetire unei adrese a judelui de instructiune Ferdinand Papist, prin care acest'a cere a-i-se comunicá numele si locuinti'a membriloru comitetului asociatiunei (Nr. 10).

Se decide a se comunicá list'a membriloru comitetului, indicandu calitatea ce ei representa in comitetu.

§. 13. In privinti'a publicarei foiei periodice a asociatiunei secret. II. presenta urmatórea propunere:

In urm'a conclusului adunarei generali, a asociatiunei, tienuta in Simleu la 4 si 5 Augustu 1878 fói'a periodica „Transilvani'a“ a asociatiunei incetandu dela 1 Ianuarium 1879 de a mai aparé in form'a ei de pan'acum;

Si in vederea §-lui 33 din statute, care dice, cà: „associatiunea va sustiené o fói'a periodica in fascióre nelimitate, destinata pentru publicarea afaceriloru ei, si pentru latírea medilócelorú inaintarei de literatur'a romana si cultur'a poporului romanu“:

NB. Se decide precum urméza:

1. Fói'a periodica a asociatiunei, prevediuta in statute, va purtá titlulu de: „Annalile asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu“.

2. In aceste annali se vor' publicá:

a) processele verbali, actele si tóte lucrurile adunarei generali ale comitetului si ale sectiuniloru asociatiunei;

b) Discursurile séu dissertatiunile istorice, scientifiche si literarie ale membriloru, tienute in adunarile generali séu in sectiuni; precum si lucrurile altorú, cari au obtienutu aprobarea asociatiunei resp. a sectiuniloru;

c) Alte scrieri, documente séu articli, pe cari comitetulu séu sectiunile in sfer'a loru de competentia si de activitate le vor' aflá bune si demne pentru tiparire (§. 32 din statute);

d) Operatele premiate se voru publicá in annali numai dupace se va regulá prin unu anume concludu dreptulu de proprietate intre asociatiune care premiéza si intre auctorulu premiátu.

3. Annalile vor aparé in fascicule nelimitate, in formatu octavu de atatea ori, de cate ori va fi materialu de publicatu.

4. Pretiulu loru se va stabili si insemná pe fie-care fasciculu dupa marimea lui. Dar acestu pretiu va fi mai moderatu pentru membrii decâtu pentru nemembrii asociatiunei (§. 35 din statute).

5. Annalile publicate in cursulu unui anu, vor' formá unu tomu completu alu publicatiuniloru asociatiunei in acelu anu.

6. Pentru publicarea acestoru annali va ingriji comitetulu asociatiunei prin secretariulu primariu, cá redactoriu alu acelor publicatiuni (§. 16 din statute).

Secretariulu primariu inse va fi ajutoratu in privinti'a acést'a si de secretarii sectiuniloru in ceea ce privese publicatiunile ce cadu in activitatea si competenti'a acestor'a.

7. In publicarea annaliloru se va observa modulu de scriere etimologicu, precum elu s'a observatu si pâna acum in publicatiunile asociatiunei (Nr. 291 ex 1878).

Dupa cetirea acestei propuneri, insusi propunatoriulu nu insiste cá se se desbata acum imediatu, ci este de parere, cá se se esmita o comisiune pentru a o studiá si a veni la o prosima siedintia cu opiniunea s'a.

Membrii presenti luandu toti parte asupr'a acestei momentóse cestuni, in urma dlu comembru I. Popescu propune: a se adoptá propunerea in totalu (en bloc); dlu comembru Comsi'a adauge: a se primi in totalu, dar numai in modu provisoriu.

Aceste propuneri fiindu in unaminitate primite, se enuntia:

Programulu propusu pentru publicarea fóiei periodice a asociatiunei se primesce asia precum elu este prezentatu de secretariulu alu II-lea, dar' numai in modu provisoriu, pênê la alte dispositiuni ale sectiuniloru asociatiunei, cari au a-se intruni anume spre a deliberá asupr'a acestui obiectu.

§. 14. Comitele sasescu tramite pentru biblioteca processele verbali ale siedintieloru Universitátei sasesci din anii 1876, 1877 si 1878 (Nr. 4).

Serve spre sciintia si se primescu cu multiamita, insciintandu pe comitele despre primire.

§. 15. Directiunea scólei romane din Lapusiulu unguerescu se róga a-i se tramite ajutoriulu de 100 fl. votatu de adunarea generala tienuta in Símleu la 4 si 5 Augustu 1878 si totodata tramite cuietanti'a despre sum'a acum disa (Nr. 297 ex 1878).

Cu provocare la dispositiunea acestui comitetu din 3 Ianuariu 1879 Nr. 284 cuietanti'a directiunei se transpune cassei pentru a tramite sum'a mai susu mentionata la adress'a dlui Gabrielu Manu in Deesiu, cá presiedinte alu comitetului pentru scól'a normala romana din Lapusiulu ung.

§. 16. Directiunea despartimentului III (Sibiiu) substerne processele verbali din 20 si 22 Septembre, 14 si 25 Novembre, 259 fl. 20 cr. (Nr. 286 ex 1878).

Banii in sum'a de 259 fl. 20 cr. fiindu transpusi de adreptulu la cassa, acést'a se iea spre sciintia; conclusiunile despartimentului in totalu se apróba, precum se acorda dreptulu de a dispune asupr'a aloru 41 fl. incursi la acelu despartimentu sub titlu de ajutórie; totodata inse directiunea despartimentului se face atenta, cá pre langa numele membriloru si contributoriloru in conspectulu ce se face anume pentru acést'a, se se adauge caracterulu si locuinti'a loru.

§. 17. Totu aceeasi directiune substerne processele verbali din siedintele dela 6 Iuliu si 1 Augustu 1878 (Nr. 166—1878).

Conclusiunile luate in acele siedintie se apróba si actele se retramitu despartimentului spre ulterióra afacere.

§. 18. Directorele despartimentului I (Brasiovu) substerne protocolulu adunarei generali din 1 Octobre a. c. si processulu verbalu alu subcomitetului din 2 Novembre a. c. dinpreuna cu 25 fl. v. a. (Nr. 281—1878).

Sum'a de 25 fl. fiindu transpusa la cassa se iea spre sciintia. In càtu pentru punctulu VII din processulu verbalu dela 1 Octobre 1878 pentru cá „Associatiunea trnna pe viitoriu se „nu mai dea ajutórie invetiaceiloru de meserii, ci numai aceloru „maiestrii, cari voru primi invetiacei romani pe terminu de 3 ani“.

Acestu comitetu nu o póte incuviintiá, fiindu acést'a nu numai in contra usului urmatu pàna acum din partea asociatiunei, dar fiindu chiar si in detrimentulu invetiaceiloru mai seraci, pre cari acést'a asociatiune voiesce a-i ajutorá in lipsele loru quotidiane de sustienere, prin imbracaminte si alte lipse ale

loru. Ér in catu pentru punctulu VIII din mentionatulu processu verbalu se decide, cá: despartimentulu se elaboreze pentru acestu comitetu unu proiectu, cum si cu ce medilóce s'ar poté infiintiá unu atelieru (scóla) de meserii in Sibiiu, séu in altu locu potri-vitu spre acestu scopu.

Cu verificarea acestui processu verbalu se insarcinéza dd-nii: Dunc'a, Macellariu si Dr. Puscariu.

Iacobu Bologa m. p.,
Vicepresiedinte.

Dr. Ios. Hodosiu m. p.,
secretariu II.

S'au cetitu si verificatu, Sibiiu 20 Ianuariu 1879.

P. Dunc'a m. p. E. Macellariu m. p. Dr. II. Puscariu m. p.

Nr. 37—1879.

Processu verbalu

din 27 Februariu 1879 alu siedintiei comitetului asociatiunei trrne pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, presenti: ca presiedinte dlu Iacobu Bologa vice-presiedinte; ca membri: D. D. Elia Macelariu, Ios. St. Siulutiu, Ioanu Popescu, Dr. Ilarion Puscariu, B. P. Harsianu, Dr. Ioanu Borcea, Dr. D. P. Barcianu, Demetriu Comsia, G. Baritiu, Constantinu Stezariu, Eugenu Brote, N. Petra-Petrescu si Dr. Iosifu Hodosiu.

§. 19. Dlu cassariu presenta conspectulu despre starea cassei in diu'a de 27 Februariu a. c., din care se vede, ca intratele au fostu 1396 fl. 3 cr., ér erogatele 1011 fl. 88 cr. v. a (Nr. 35).

Conspectulu fiindu in regula si provediutu cu documente justificative, se ia spre sciintia si se apróba.

§. 20. Se presenta raportulu dlui II. Puscariu despre revisiunea ratiociniului asupr'a speseloru de cancelaria pe a. 1877/8, prin care se constata, ca perceptiunile au fostu 79 fl. 'ér erogatiunile 76 fl. 82 cr. prin urmare ca 2 fl. 18 cr. au se tréca in perceptiunile anului 1878,9 (11).

Ratiociniulu se apróba; 2 fl. 18 cr. se trecu la perceptiunile anului 1878/9; ér secretariului II cá ratiocinante se dá absolutoriu in privinti'a ratiociniului de sub cestiune.

§. 21. Se presenta unu contu dela „Gazet'a Transilvaniei“ despre 48 fl. 93 cr. pentru insertiuni (Nr. 13).

Se decide a se cere numerii respectivi, in cari s'au facutu insertiunile din cestiune. Totuodata se amintesce, cá diurnalele

„Gazet'a Transilvaniei“ si „Telegrafulu Romanu“ se angagiasera inca dela inceputulu infintiarei asociatiunei, a inserá publicatiunile asociatiunei gratis, esceptandu timbrulu.

§. 22. Se dà lectura unei adrese a societatiei „Transilvani'a“ din Bucuresci, prin care aceeași cere a-i se dà unele informatiuni despre ajutoriulu pentru tineri romani meseriesi, pusu la dispositiunea acestei asociatiuni (Nr. 15).

— Comitetulu decide a satisface dupa putintia acestei cereri. Totuodata decide a se invitá societatea „Transilvani'a“, se binevoiesca a respunde la adres'a de aici din 3 Ianuariu a. c. Nr. 285 ex 1878.

§. 23. Reuniunea invetiatoriloru romani din Chioru cere a-i se tramite unii Nr. din fói'a „Transilvani'a“ pe anulu 1878 ce afirmative nu i-ar fi primitu inca (Nr. 19).

— Comitetulu decide a-i se tramite acei Nri, in càtu s'aru mai aflá in depositu la asociatiune.

§. 24. Directorele subdespartimentulu VIII (Alba Iulia) substerne: 1. protocolulu adunarei generali din 11 Aug. 1878 despre constituirea subcomitetulu etc.; 2. protocolulu subcomitetulu din 15 Decembre 1878, prin care intre altele se concludere, cá la distribuirea ajutorieloru, comitetulu asociatiunei se céra si opiniunea subcomiteteloru; 3. o suplica a lui Nichiforu Petrascu din Drimbării Muresiului, pentru unu ajutoriu spre a se poté aplicá la vreo meseria (Nr. 29).

— 1. Protocolulu adunarei generali se ia spre sciintia si constituirea subcomitetulu se apróba. 2. Conclusiunea din processulu verbalu dela 15 Decembre 1878 despre distribuirea ajutorieloru, se va luá in posibil'a consideratiune. 3. Directiunea despartimentulu se aviseze pe suplicantele Nichiforu Petrascu, cá la timpulu seu se concurga in sensulu conditiuniloru ce vor' fi puse in anuntiulu, ce preste puçinu se va deschide.

§. 25. Dlu I. Riureanu din Bucuresci, membru onorariu alu asociatiunei, prin Dlu vice-presedinte Iacobu Bologa ofere mai multe carti de lectura pentru tinerimea de ambe sexe, spre a fi distribuite la bibliotecele scóleloru romane. Anume suntu 15 carti tractandu diferite obiecte, in cate 20 esemplarie fia-care (300 bucati) se potu formá dar' 20 de collectiuni (Nr. 31).

— Innainte de tóte se votéza in unanimitate a se dà multiamita daruitoriulu marinosu. Apoi pentru a se face distribuirea cartiloru, conformu intentiunei donatoriulu si in modu

correspondentoriu pentru scóele nóstre romane, se numesce o comisiune in persónele dloru: I. V. Russu, I. Popescu, Dr. Il. Puscariu, Dr. D. P. Barcianu si B. P. Harsianu, spre a indicá scóele la cari se se tramita cate o collectiune din cartile daruite.

§. 26. Gregoriu Tamasiu Miculescu din Niregyháza cere unu ajutoriu pentru fratele seu Georgiu calfa de caltiunariu, spre a se perfectená in meseri'a s'a mergédu la Pest'a, Vien'a, Berlinu si Paris (Nr. 33).

— Fiindu-ca comitetulu nu dispune de astfelu de ajutorie, rogarei suplicantelui nu se póte face destulu.

§. 27. Iosifu Ciura parochu in Buciumani, langa Abrudu, intréba, decandu si pe cati ani socrulu seu Amos Tobias, fostu protopopu in Abrudu, este in restantia cu tax'a de membru ordinariu alu asociatiunei (Nr. 34).

— Dupa constatare dela cassa, numitulu Domnu Amos Tobias, este in restantia incepédu dela anulu 1870/1. Despre ce dlu Iosifu Ciura este a se incunoscintiá.

§. 28. Se dá lectura adresei dlui conte Schweinitz pentru infintiarea unei scóle de sculptura in pétra si in lemnu, in comitatulu Sibiului (197/1878).

— Se numesce o comisiune in persónele dloru Iacobu Bologa, G. Baritiu si Eugenu Brote, spre a veni cu o propunere in privinti'a acestei cestiuni. —

§. 29. Directorele despartimentului I (Brasiovu) substerne processele verbali IV, V si VI ale subcomitetului din 15, 22 si 28 Septembre 1878 dimpreuna cu unu conspectu de contribuiuri benevole din comun'a Dêrste. (Nr. 217 ex 1878).

— Processele verbali se ieau spre sciintia. Conspectulu de contribuiuri se va dá publicitatii.

§. 30. Directorele despartimentului 20 (Blasiu) substerne processele verbali alu subcomitetului din 30 Septembre 1877, 20 Maiu 1878 si 6 Octobre 1878 cerendu o noua arondare a despartimentului; péné atunci s'a decisu a tiené in suspensu intrunirea adunarei generali a despartimentului. (Nr. 268 ex 1878).

— Conclusiunile processelor cu exceptiunea cererei de noue arondare, se ieau spre sciintia. In catu pentru nou'a arondare a despartimentului, subccmitetulu se invita a aretá mai intaiu, cari si cate comune ar constitui acelu din nou arondatu despartimentu; ér' péné atunci intrunirea adunarei generali se nu

remana in suspensu, ci ea se se tiena conformu regulamentului in vigóre.

§. 31. Ioanu Padureanu, invetiaceleu de papucaria in Deva, se róga a-i-se dá unu ajutoriu de 25 fl. 50 cr. destinatu pentru ajutorarea de tineri aplicati la meseria (Nr. 298 ex 1878). —

— Ajutóriele destinate pentru aceste scopuri fiindu distribuite dejá, rogarei suplicantelui nu se pote face destulu.

§. 32. Societatea literaria „Alexi Sincaiana“ din Gherl'a se róga a i-se tramite gratis „Annalile asociatiunei“ (Nr. 296 ex 1878).

Se decide a i-se tramite.

§. 33. Titu Budu din Gherl'a anuntia, cà Mihaiu Ivasco a lasatu prin testamentu „associatiunei transilvane“ o actiune à 100 fl. de ale bancei „Transilvani'a“ din Sibiiu (Nr. 218 ex 1878).

Dupa-ce in privinti'a acést'a s'au facutu dejá dispositiunile, scrisorea dlui Budu serve spre sciintia.

§. 34. Dlu Demetriu Comsi'a suleva cestiunea despre arangiarea unei espositiuni nationale in Sibiiu.

— Se esmite o comissiune in persónele dloru G. Baritiu, E. Macellariu, D. Comsi'a, E. Brote si N. Petra-Petrescu, spre a studiá caus'a si a veni cu unu planu pentru realisarea espositiunei din cestiune.

Verificarea acestui processu verbalu se concrede dloru : Macellariu, Siulutiu, Popescu.

Iacobu Bologa m. p.

Dr. Ios. Hodosiu m. p.
secretariu.

S'a cetitu si verificatu.

E. Macellariu m. p. I. Popescu m. p. Siulutiu m. p.

Nr. 75—1879.

Processu verbalu

alu siedintii Comitului asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, tienuta in 10 Maiu 1879 sub presiedinti'a Dlui Vicepresiedinte Iacobu Bolog'a, fiindu presenti DDnii : P. Dunca, Dr. Il. Puscariu, Dr. I. Borcia, Dr. D. P. Barcianu, D. Comsi'a, G. Baritiu si Dr. Ios. Hodosiu.

§. 35. Secretariulu raportéza, cà in lun'a Martiu nu s'a tieniu siedintia fiindu, cà membrii convocati nu s'au presentatu

in numerulu cerutu de statutu. Asemenea nu s'a potutu tiené siedinti'a in lun'a lui Aprilie, fiindu multi membri ai Comitetului ocupati in siedintiele sinodului archidiecesanu cá facéndu parte in calitate de deputati la acelu sinodu. Secretariulu mai aduce la sciinti'a Onorabilelui Comitetu, ca pe alalta eri, 8 Maiu a. c. inca au fostu convocati membrii comitetului la siedintia, dar ca siedinti'a nu s'a potutu tiené, fiindu-ca membrii nu s'au presentatu in Nrulu cerutu de regulamentu (Nr. 51 et 66 ex 1879)

Serve spre sciintia cu acea adaugere, cá membrii se fia invitati a se presentá la siedintiele Comitetului, spre a nu face imposibila tienerea acestoru siedintie ordinate de statutu.

§. 36. Notariulu publicu din Gherl'a, dlu Duha Geró cu scrisórea s'a din 20 Aprilie a. c. Nr. 56 arata, cá Ivascu Mihaiu parochu in Nicul'a repausandu, a lasatu prin testamentu in favorulu asociatiunei nóstre 100 fl. v. a. si pentru pertractarea masei ereditarie invita pe asociatiune, cá parte interesata, se se presente la acea pertractare pe diu'a de 15 Maiu a. c. in Gherl'a.

Presiedintele dimpreuna cu secretariulu, avendu in vedere urgenti'a causei, a transpusu in numele Comitetului atátu acea scrisóre, catu si o plenipotentia formala dlui adv. Aug. Munteanu in Gherl'a, pentru a representá si apará interesele asociatiunei in acést'a cauza (Nr. 64 ex 1879)

Comitetulu luandu spre sciintia acestu actu, aproba pasii facuti de presiedinte si secretariu.

§. 37. Se presenta conspectulu despre starea cassei asociatiunei dela ultim'a siedintia din 27 Februariu 1879, péné in 8 Maiu a. c., din care se vede, cá intratele in acestu intervalu au fostu 332 fl. 66 cr., ér restulu in 27 Februariu 1879 au fostu 438 fl. 50 $\frac{1}{2}$ cr., totalu 871 fl. 16 $\frac{1}{2}$ cr., ér esitele au fostu 551 fl. prin urmare cu 8 Maiu a. c. remane restu 220 fl. 16 $\frac{1}{2}$ cr. (Nr. 72)

Conspectulu fiindu provediutu cu tóte documentele justificative, serve spre sciintia si se apróba.

§. 38. Se presenta conspectulu despre starea fondului Academiei romane, din care este evidentu, cá la 8 Maiu a. c. acestu fondu representa sum'a de 16,190 fl. 45 cr. (Nr. 73)

Serve spre sciintia.

§. 39. Se presenta unu conto dela firm'a Kabdebo despre 3 fl. 90 cr. cá spelese pentru schimbarea unoru coupóne de prioritate, proprietatea asociatiunei (Nr. 71 ex 1879) —

Se ordina a se avisá la cassa, pentru a se plati acestu contu.

§. 40. Dlu G. Baritiu cá primu-secretariu substerne ratiociniulu de spese avute cu fói'a „Transilvani'a“ pe anulu 1878 din care se vede, cà sumele intrate au fostu 766 fl. 50. cr., ér erogatele 795 fl. 50 cr. prin urmare remane unu saldo de 29 fl. in favórea dlui G. Baritiu.

Totodata arata si din partea cancellariei se constata, cà s'au transpusu la archiv'a asociatiunei 245 esemplarie din fói'a „Transilvani'a“, prin urmare cu editiunea si tiparirea aceluor publicatiuni asociatiunea nu suferé nici unu deficitu.

In urm'a acestor'a buroulu a avisatu la cassa pentru dlu Baritiu acelu saldo de 29 fl. si ratiociniulu 'l-a transpusu la cassa pentru a-lu révedé si esaminá, si la timpulu seu se vina cu unu raportu asupra acestui ratiociniu (Nr. 41 ex 1879).

Luandu-se spre sciintia avisarea aloru 29 fl. la cassa in favórea dlui G. Baritiu, se apróba. Ratiociniulu se va luá in deliberare candu cass'a la timpulu seu 'lu va presintá.

§. 41. Dlu G. Baritiu prin scrisórea s'a din 6 Martiu a. c.: a) 'si inaintéza dimisiunea din functiunea de primu-secretariu; b) inaintéza dela dlu Dimitrie Moldovanu, consiliariu aulicu in pensiune mai multe carti pentru biblioteca; c) inaintéza unu manuscriptu intitulatu „Istori'a Daciei“ de Vasiliu Popescu parochu in Juculu de josu spre revisiune; si d) o scrisóre dela dlu G. Sionu secretariu al Academiei romane si alt'a dela societatea de lectura din Clusiu, prin cari reclama unii numeri din fói'a „Transilvani'a“ (Nr. 42 ex 1879)

Asupra acestoru scrisori a dlui Baritiu comitetulu decide:

a) dimisiunea dlui Baritiu din partea comitetului nu se primesce, fiindu competentu la primirea séu refusarea acestei dimisiuni singuru acea corporatiune, care l'a alesu, si care in casulu presentu este adunarea generala a asociatiunei.

b) Cartile donate de dlu Dem. Moldovanu se primescu cu multiamita si se transpunu bibliotecariului spre a le inregistrá in regula.

c) Manuscriptulu „Istori'a Daciei“ se transpune sectiunei istorice spre revisiune si esaminare, avendu a-si face raportulu la timpulu seu.

d) Numerii din fói'a „Transilvani'a“ reclamati de dlu Sionu si de societatea de lectura din Clusiu, se se tramita in catu aceia nu s'ar fi tramisu péné asta-di.

§. 42. Se presenta adres'a societatii „Transilvani'a“ din Bucuresti, prin care tramite 100 fl. pentru ajutorarea tinerilor meserisi, si aproba conclusulu luat de comitetu spre a se deschide concursu inca pentru 8 tineri aplicabili la meserii (Nr. 57).

Banii de 100 fl. fiindu transpusi la cassa, transcrierea serve spre sciintia, si concursulu pentru 8 tineri meserisi are a se deschide cu terminu pãna la 31 Iuliu a. c.

§. 43. Se presenta scrisórea lui Lukács Károly silvestru dominalu din Tásnád, prin care arata ca din 140 fl., ce repausatulu Ioanu Gallianu fostu parochu acolo, au lasatu asociatiunei, 40 fl. suntu la avocatulu asociatiunei George Filipu in Tásnád. (Nr. 68 ex 1879)

A se cere deslucire in privinti'a acést'a dela acum numitulu avocatulu G. Filipu.

§. 44. Se presenta rogarea Elenei Baroness'a de Popu, pentru incuviintiarea de a se vinde cas'a din Reghinu, remasa dupa repausatulu Ioanu Maioru (Nr. 69 ex 1879)

A se cere deslucire dela adv. Patrachie Barbu din Reghinu, in specialu a se invitá a substerne aici o copia autentica a testamentulu lasatu de repausatulu I. Maioru

Verificarea acestui processu verbalu se concrede ddloru: Dunc'a, Dr. Pusçariu si Dr. Borci'a.

Iacobu Bolog'a m. p.
Vicepresiedinte.

Dr. Ios. Hodosiu m. p.
secretariu.

S'au cetitu si verificatu.

P. Dunc'a m. p. Dr. II. Pusçariu m. p. Dr. Borcia m. p.

Nr. 84—1879.

Processu verbalu

alu siedintiei Comitetulu asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporulu romanu, tienuta in 30 Maiu 1879 sub presiedinti'a dlui vicepresiedinte Iacobu Bolog'a, fiindu presenti dnii: P. Dunc'a, I. V. Russu, Dr. II. Pusçariu, Ios. St. Siulutiu, I. Popescu, B. P. Harsianu, Dr. I. Borcia, Dr. D. P. Barcianu, N. Petra-Petrescu si Dr. Ios. Hodosiu.

§. 45. Se presenta cererea lui Ioachimu Curcianu cosiocariu in Mediasiu, prin care cere unu ajutoriu spre a'si poté incepe meseri'a in orasiulu acum disu. (Nr. 43)

Deorece ajutoriale votate de adunarea gen. trecuta pe anulu curentu pentru meseriasi tóte suntu eshauriate: asia cererei suplicantelui de asta-data nu se póte face destulu. E liberu inse de a concurge la ajutoriale ce se voru deschide prin budgetulu anului viitoriu.

§. 46. Suplic'a lui Iacobi Majoru, medicinistu in anulu III. in Clusiu, prin care cere unu ajutoriu de 30 fl. spre a-si poté plati didactru (Nr. 44)

Deórece astfeliu de ajutórie nu suntu prevediute in budgetulu associatiunei, cererei nu se póte face destulu.

§. 44. Rugarea lui Petru Mischinger, invetiacelu de pantofariu in Sibiiu, prin care cere unu ajutoriu spre asi poté continua invetiarea meseriei sale. (Nr. 49)

Nefindu de presentu la dispositiune vreunu astfeliu de ajutoriu, suplicantelui se recomanda a-si dá aici o suplica instruita in sensulu concursului emanatu in 10. Maiu a. c. Nr. 57 si publicatu in „Telegrafulu romanu“ Nrii 56, 57 si 58 a. c. si in celelalte diurnale romane.

§. 47. Rugarea lui Emilianu Popoviciu ascultatoriu la institutul politehnicu in Vien'a pentru unu ajutoriu de 50 fl. (Nr. 59)

In considerarea starei celei deplorable a parintiloru suplicantelui; in considerare ca suplicantele nu are ajutoriu de nicairi; si in considerarea portarei esemplarie, si progressului eminentu in studii a suplicantelui: Comitetulu decide a-i-se dá ajutoriulu cerutu de 50 fl. séu din economiile budgetului, séu din rubric'a speseloru estraordinarie. Sum'a acést'a este de a se avisá la cassa.

§. 48. Suplic'a lui Nicolae Neamtii, technicu in anulu V in Vien'a, prin care cere unu ajutoriu de 60 fl. spre a face o calatoria in Bohemi'a si Bavari'a, cu scopu de a cercetá asiediamintele mai insemnate de calificate si de industria in acele tieri (Nr. 76)

Deórece suplicantelui si in anulu trecutu i-s'a datu unu ajutoriu de 60 fl., dar si de altmintrelea in budgetulu asociatiunei nóstre nu suntu prevediute ajutórie pentru calatorii de natur'a celoru indicate de suplicantele: asia cererei sale nu se póte face destulu.

§. 49. Rugarea lui Victoru Popu din Baiti'a, invetiacelu de curelariu in Sibiiu, prin care cere unu ajutoriu (Nr. 23)

Înainte de a intra în meritul acestei rogari, comitetul află de bine a cere desluciri dela dl. G. Moldovanu din Baiti'a, că tutore alu suplicantelui, despre starea averii remasa suplicantelui după mortea parintelui seu.

§. 50. Se prezintă Literele fundationali ale Tofalenilor dto 27 Noemvrie 1875 despre 1000 fl. cá „Fundatiune scolara Tofaleana“, instituita de Tofaleni din restulu ce a ramas din colectele de ajutorare candu au fostu deposedati din proprietatile si din averile lor. (Nr. 47)

Se numesce o comisiune în persoanele dloru; P. Dunc'a, Dr. I. Borcia, Dr. II. Puscariu, spre a studia literele fundationali si a veni cu o propunere în privinti'a punerii în lucrare a acelor'a.

§. 51. Se prezintă harthi'a dlui adv. Augustinu Munteanu din 17 Maiu a. c. prin care raspunde în caus'a de ereditate după Mihaiu Ivasco, fostu administratoru alu Monastirei dela Nicul'a, care prin testamentulu seu dto Gherl'a 2 Februaru 1877 a legatu asociatiunei noastre o actiune de 100 fl. v. a. dela Banc'a „Transilvani'a“ si dl. adv. totodata transpune acestui comitetu actiunea mai susu disa, care porta datulu 15 Octobre 1868 Nr. 1288, avendu couponele dela 1 Augustu 1878 inpendu.

În urma arata, că spesele efective în acést'a afacere suntu 1 fl. pe timbru porto, si spese de cancellaria pentru lucrulu seu dl. avocatulu Munteanu nu cere nici o remuneratiune. (Nr. 77).

Responsulu dlui avocatulu în generalu se iá spre sciintia si i-se exprime multumita pentru zelulu ce a pusu de a terminatu acést'a afacere într'unu tempu atâtu de scurtu. Spesele efective de 1 fl. suntu a-i-se tramite câtu mai curendu. Actiunea de 100 fl. s'a transpusu la cassa.

§. 52. Se prezintă responsulu dlui avocatulu P. Barbu în caus'a cu legatulu de 2000 fl. lasatu asociatiunei de repausatulu I. P. Maioru, prin care arata, că ereditatea după acum numitul repausatu s'a pertractatu si documentulu de introducere în possessiune i-s'a inmanuatu în 25 Maiu a. c.; că legatulu asociatiunei este intabulatu pe proprietatea ereditaria din Reghinulu sasescu si pe casele din orasiu; că prin urmare se póte încuviintiá rogarea dnei baronesse Elena Popu cá mama si tutora a eredelui universalu. (Nr. 80)

Acestu răspunsu în generalu se iá spre sciintia. Cererea dnei baronesse Elena Popu pentru a vinde casele din Reghinu, lasate de repausatulu I. P. Maioru, se incuviintíeza. Tot-odata se decide a invitá pe dlu avocatulu P. Barbu a esoperá dela tribunalulu respectivu estradarea unui esemplariu originalu din testamentu si a'lu inaintá acestui comitetu.

§. 53. Se presenta răspunsulu avocatulu G. Filipu din Tásnád în caus'a cu 40 fl. din mass'a ereditaria dupa I. Gallianu, aratandu cá acést'a suma s'a substernutu aici cu raportulu seu dto Tásnád 19 Augustu 1876 la positiunea 5 din acelu raportu, dupa cercetarea acteloru s'a constatatulu adevverulu acestei aratari (Nr. 83)

Dupa constatarea adevverulu, răspunsulu dlur adv. se iá spre sciintia si se decide a-se incunosciintia despre acést'a.

§. 54. Se presenta harthi'a primariulu orasiulu din locu, prin care cere a-i-se inaintá statutele asociatiunei si list'a séu conspectulu membriloru asociatiunei în câte 3 esemplarie (Nr. 81)

Se decide a se satisface acestei cereri.

§. 55. Se presinta raportulu directorelui despartimentulu IV. (Sebisiu), prin care substerne processulu verbalu alu adunarei gen. a subdespartimentulu tienuta la 1 Augustu 1878 în comun'a Sascioru, precum si processulu verbalu alu subcomitetulu despre siedinti'a tienuta la 18 Maiu 1879 în Sebisiu (Nr. 82)

Raportulu dimpreuna cu processele verbali se iau spre sciintia si se decide a se retramite directorelui spre ulteriór'a affacere. Totodata se decide a-i-se tramite 10 esemplarie din regularea midiloceloru spre ajungerea scopulu asociatiunei transilvane.

§. 56. Se presenta harthi'a comitelu supremu F. Wächter, prin care inaintéza acestui comitetu processele verbali ale siedintieloru Universitatei dela 25 Novembre pâna la 16 Decembre 1878 (Nr. 78)

Serve spre sciintia.

§. 57. Se dà lectura scrisórei dlui protopopu Ioanu Tieranu din Lipov'a, prin care se roga cá pretiulu tramisu de dsa si de dlu G. Fogarasi pentru fói'a „Transilvani'a“ a câte 2 fl. = 4 fl. se se compute în pretiulu „Analliloru asociatiunei“ (Nr. 39)

Serve spre sciintia.

§. 58. Se prezintă atestatului școlastic de cl. V. gimn. alu ștudentului Emiliu Viciu pe șemestrulu I alu anulului școlastic 1878/9 (Nr. 40).

Atestatulu fiindu in tóte privintiele satisfacatoriu, se ia spre științia.

§. 59. Bibliotecariulu archivarulu prezintă unu conspectu despre cartile donate asociatiunei dela proxim'a adunare gen. trecuta a asociatiunei până in 12 Martie a. c., din care este evidentu, că au intratu la asociatiune 26 de carti in 44 de volume. (Nr. 46).

Serve spre științia și donatoriloru se esprime multiamita.

§. 60. Se prezintă scrisórea dlui Z. Boiu, prin care mulțimesce pentru cartile dela dlu I. G. Riureanu date bibliotecii școlii de aici, totodata se róga a se tramite pentru aceea școla publicatiunile nóstre (Nr. 55).

In ceea ce privesce expresiunea de multiamire, se ia spre științia. Cererei inșe de a-i se tramite publicatiunile, deocamdata nu se póte face destulu.

§. 61. Directorele școlóloru din Resinariu mulțimesce pentru cartile dela I. M. Riureanu date bibliotecii școlóloru de acolo (Nr. 63).

Serve spre științia.

Verificarea acestui processu verbalu se concrede dloru: Dunc'a, Russu și Puscariu.

Iacobu Bolog'a m. p.

Dr. Ios. Hodosiu m. p.
secret.

S'au cetitu și verificatu. Sibiiu 1 Iuniu 1879.

P. Dunc'a m. p. I. V. Russu m. p. Dr. II. Puscariu m. p.

Nr. 119—1879.

Processu verbalu

luatu in ședinti'a ordinaria a comitetului asociatiunei transilvane ținuta la 30 Iuniu c. n. 1879 sub presiulu vicepresiedintelui Iacobu Bolog'a, fiindu de față dnii membrii: P. Dunca, I. V. Russu, I. Popescu, cap. C. Stezariu, adv. I. de Preda, Dr. II. Puscariu, Dr. D. P. Barcianu și N. Petra-Petrescu.

§. 62. Dlu vicepresiedinte amintindu, că ambii domni secretari ai asociatiunei lipsescu din locu și că dlu secretariu Dr. Hodosiu a lasatu in loculul seu pentru tempulu absentarei sale

pe bibliotecariulu asociatiunei dlu N. Petra-Petrescu, presenta pe acest'a de atare.

Comitetulu primesce de secretariu substitutu pe dlu N. Petra-Petrescu.

§. 63. Se cetesce harthi'a dlui presiedinte alu asociatiunei T. Cipariu dto 20 curg., prin care plenipotentiéza pe dlu vicepresiedinte-a luá tóte dispositiunile necesarie, atatu cu respectu la adunarea generala, càtu si la convocarea tuturoru sectiuniloru scientifice (Nr. 100).

Spre sciintia.

§. 64. Se dà lectura anuntiului de convocare si programei de siedintie pentru adunarea generala urmatóre, ce se va tiené in Sighisiór'a la 3 Augustu a. c. (Nr. 114).

Atátu convocatoriulu càtu si program'a se primescu fòra modificare asia precum suntu adnesate la acestu protocolu; acestea se vor' publica in foile publice, ér' càte unu esemplariu se va tramite dlui Augustinu Horsi'a, presiedintele subcomitetului din Sighisiór'a spre informare.

§. 65. Pentru elaborarea unui proiectu de budgetu pe anulu 1879/80.

Se alege o comisiune in persónele dloru I. V. Russu, C. Stezariu, I. de Preda si Dr. Barcianu.

§. 66. Dlu Dr. Ilarionu Puscariu, referentulu comisiunei de trei, emisa in siedinti'a premergatóre (§. 50) pentru a studiá „literale fundamentali“ ale Tofaleniloru, presentéza instrumentulu fundamentalu, cum si unu libelu de pastrare dela institutulu „Albina“ scrisu pe numele dloru: Elia Macellariu, Dr. I. Nemesiu si Z. Boiu, din care se vede cà averea acestei fundatiuni a fostu cu finea lui Decembre a tr. de 1200 fl. 42 cr.

Dlu raportoru face urmatórele propuneri:

1. Actulu fundatiunалу se se primésca spre intocma urmare din partea asociatiunei transilvane.

2. Bani cuprinsi in libelulu alaturatu aci % in sum'a de 1200 fl. 42 cr. se predau cassei asociatiunei transilvane spre a se manipulá cu ei, precum se administréza si manipuléza ceilalti bani ai asociatiunei transilvane, tienenduse in evidentia in intielesulu litereloru fundamentali cá fundatiune separata.

3. Recurentelui Vasilie Popu pentru unu ajutoriu in favórea fiului seu cá invetiace lu de cismariu spre eliberarea lui de sodalu — se-i-se satisfac, dàndui-se unu ajutoriu de 25 fl., ér'

pe viitoriu in totu anulu se se escrie concursu pentru impartirea $\frac{1}{2}$ din venitul anualu al' acestei fundatiuni in intielesulu literiloru fundationale (Nr. 118).

Comitetulu ia in primire administrarea fundatiunei tofanelene si decide, cá spre scopulu acest'a literele fundationali precumu si libelulu de pastrare se se predea cassei asociatiunei, ér petentelui V. Popu se i-se remita suplic'a avisandu-se a concurge atunci, cându se voru publicá concursele in sensulu actului fundazionale.

§. 67. Secretariulu relatéza, cá magistratulu cetatiei de aici cu harthi'a dto 28 a. c. cere pentru biúroulu statisticu unele date referitóre la asociatiune, cari li s'au si datu din partea biúroului (Nr. 85).

Spre sciintia.

§. 68. Acelasi referéza cá invetiachelulu Ioanu Zoica din Siomcuta mare prin scrisórea s'a dto 4 crt. arata, cá densulu nici pâna astadi nu a primitu ajutoriulu de 12 fl. 50 cr. aplicadatu din partea comitetului inca in anulu trecutu.

Biúroulu cercetandu anteactele, a scrisu respectivului cá ajutoriulu numitu pe bas'a unei cuite subscribe de densulu, s'a espedatu de aici in 9 Decembre anulu trecutu la, adrés'a dlui Atanasiu Cototiu, parochu in Siomcuta. De cumva nu 'lu va căpatá dela acest'a, se ne rescrie cá se putemu face cele de lipsa (Nr. 87).

Spre sciintia.

§. 69. Perceptoratulu reg. din Clusiu cu script'a dto 21 curg. comunicá, cá obligatiunile vinculate daruite asociatiunei de către reposatulu I. Piposiu s'au devinculatu si cere cuittele de primirea acelor'a si a intereseloru restante (Nr. 102).

Se insarcinéza biúroulu a tramite cuittele cerute.

§. 70. Dlu advocatu din Alba-Iulia Mateiu Nicola prin harthi'a s'a dto 20 curg. comunica, cá combatantii lasamentului dupa Avramu Iancu s'a respinsu la I instantia si cá prin urmare testamentulu a remasu in deplina vigóre, dupa ce inse combatantii au recursu contra acestei sententie, este de a se asteptá decisiunea instantiei a II-a (Nr. 101).

Spre sciintia.

§. 71. Se presenta din partea dlui Krafft unu contu de 4 fl. 42 cr. pentru inserarea concursului Nr. 57 a. c. in diurnalulu „Observatoriulu“ Nr. 39, 40, 41 (Nr. 89 ex 1879).

Se aviséza cass'a spre esolvire.

§. 72. In legatura cu punctulu premergatoriu, dlu Dr. Il. Puscariu propune, cá pe viitoriu concursesele asociatiunei se se tramita numai la diuarie, carii le publica gratis, cum este d. e. „Telegrafulu romanu“, ér celelalte diuarie ce le ieá apoi dupa acest'a, déca vor' afla cu cale.

Dupa órecare disscutiune se primesce propunerea dlui adv. I. Preda, cá la prim'a oca siune cându se voru mai tramite concurse pentru publicare, se se insciintieze redactiunile cu provocare la conclusulu adunarei gen. din anulu 1872 Nr. 20, cá asociatiunea afara de competintiele de timbru nu este in puse tiune a plati si taxe de insertiune.

§. 73. Dlu Ales. Velicanu din M. Osiorheiu tramite tax'a de membru ordinariu pe anii 1876—1879 cu 20 fl. (Nr. 86).

A se transpune cassei asociatiunei.

§. 74. Dlu protopopu I. V. Russu depune 4 fl. pretiulu a 2 esemplarie din „Transilvani'a“ fói'a asociatiunei pe anulu 1869 si 1874 cu rogarea, cá acestea se se espedeze la adress'a dlui episcopu Dr. Victoru Mihali in Lugosiu (Nr. 116).

Banii se predau cassei, ér esemplariile din „Transilvani'a“ se voru tramite la adress'a indicata.

§. 75. Dna Elisa Nemesiu din Alba-Iulia prin suplica dto 9 curg. cere pe 2 ani unu stipendiu pentru fiulu seu, care e farmacistu in Vien'a (Nr. 90).

Comitetulu nu dispune in presentu de nici unu stipendiu, prin urmare cererei suplicantei nu se póte satisface.

§. 76. Academi'a maghiara din Budapesta tramite pentru asociatiune brosiur'a VI din „Századok“ pro an. cur. (Nr. 88).

Se primésece cu multiamita si se va transpune bibliotecariului pentru inducere in protocolulu bibliotecei.

§. 77. Archivariulu asociatiunei cu privire la biblioteca face urmatórele propuneri:

1. se se cumpere operele complete ale dloru: Alesandri, Bolintineanu si Negrutu cu 25 fl.; asemenea: Maiiorescu critice cu 2 fl. 50 cr.

2. pentru anulu viitoriu se se proiecteze in budgetu minimulu de 100 fl. in fine

3. se i-se concéda procurarea unui stelagiu pentru carti, (Nr. 117)

Cumpararea opurilor numite se incuviintiéza, asemenea si procurarea stelagiului, ér propunerea de sub 2 se va lua in considerare la facerea budgetului.

Verificarea acestui processu verbale se concrede dloru membri: Dunca, Popescu, Russu.

Iacobu Bologa m. p.
vicepresiedinte.

Petra Petrescu m. p.
secretariu.

Sa'u cetitu si verificatu, Sibiiu in 5 Iuliu 1879.

P. Dunca m. p. I. Popescu m. p. I. V. Russu m. p.

Nr. 175—1879.

Processu verbalu

din 29. Iuliu 1879 alu siedintiei comitetului asociatiunei tranne pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, presiedinte: Iacobu Bologa, vice-presiedinte, membrii presenti: P. Dunc'a, I. V. Russu, Dr. Il. Puscariu, B. P. Harsianu, I. Preda, C. Stezariu, E. Brote, N. P. Petrescu si Dr. Ios. Hodosiu.

§. 78. Comissiunea numita pentru scontrarea cassei, presenta raportulu seu dimpreuna cu conspectele despre starea cassei atatu a asociatiunei, càtu si a fondului academiei de drepturi aratandu, cà a aflatu tôte in cea mai buna ordine, adeca in conformitate cu registrele de cassa, si cu protococele, cu clausele necessarii (Nr. 167).

Serve spre sciintia.

§. 79. Inteligenti'a romana din Turd'a si de prin pregiuru prin scrisórea din 26. Iuliu a. c. inaintata comitetului prin dlu Iacobu Lugosianu, protopopu in Turd'a, cere cá adunarea generala a asociatiunei la anulu viitoriu se se tiena in opidulu acum numitu (Nr. 164).

Se va inaintá la adunarea generala din Sighisiór'a, spre competenta afacere.

§. 80. Invetiatorii Ioanu Dumitrescu si Alexiu Latisiu din Lapusiulu ungurescu cu adres'a loru din 23 Iuliu a. c. inaintata comitetului, ceru dela adunarea gen. din Sighisiór'a ajutoriu pentru scól'a romana din numit'a comuna Lapusiulu ungurescu (Nr. 157).

Se va presentá adunarei generale la Sighisiór'a spre a decide asupra cererei din cestiune.

§. 81. Se presinta dela bírouu o nota pentru a se face dispositiunile necesarie, cá oficialii comitetului mergatori la adu-

narea gen. din Sighisó'r'a, se primésca o recompensa de spese de calatoria (Nr. 163).

A se avisá cass'a, se respundia sub titlu de spese de calatoria, o suma corespundiátore oficialiloru comitetului, cari mergu la adunare, avendu fia-care dupa rentórcere a'si presentá particulariulu despre speșele efective de calatoria spre licuidare.

§. 82. Tinerulu Ioanu Lapusianu din Grosi, preparandu in anulu III in institutul pedagogicu gr. cat. rom. din Gherl'a, tramite atestatulu despre purtarea sa, si despre progressulu facutu in studii, in anulu scolasticu trecut (Nr. 124).

Serve spre sciintia. Atestatulu, conformu cererei se se re-tramita la adres'a s'a.

§. 83. Ladislau Poppu din Kettősmező, studentu in cl. VIII la gimnasiulu r. c. din Clusiu, tramite atestatulu seu de classa si de maturitate (Nr. 129).

Serve spre sciintia. Atestatulu se re-tramite.

§. 84. Tinerii: a) Gavrilu Cárligu din Curtiusiu, pedagogu in a. II in institutul seminarialu Andreianu din Sibiiu (Nr. 132).

b) Emiliu Viciu din Mirasteu, studentu in cl. V la gimnasiulu gr. c. romanu din Blasiu (Nr. 126).

c) Ioanu Pascu din Rosi'a de munte, studentu in cl. II la gimnasiulu gr. cat. romanu din Blasiu (Nr. 137).

d) Andreiu Bârsanu din Dârste, studentu de filosofia in Vien'a (Nr. 142).

e) Aureliu Popescu din Hatiegu, elevu in cl. IV la scól'a reala de statu din Dev'a (Nr. 150)

tramitu atestatele despre purtarea loru si progresulu ce au facutu in studii in anulu scolasticu trecut.

Serve spre sciintia. Ér atestatele lui Ioanu Pascu si Aureliu Popescu, fiindu inaintate aici in origine, suntu de a se inapoia respectiviloru.

§. 85. Secretariulu II dà lectura raportului seu despre lucrarile comitetului asociatiunei transilvane pe anulu administrativu 1878/9 (Nr. 162).

Acestu raportu luandu-se in desbatere, se apróba cu puține modificari neessentiali; si conformu programei pentru siedintiele adunarei generali in Sighisó'r'a, se decide a se inaintá acestei adunari, si a se ceti in prim'a siedintia dela 3 Augustu a. c. —

§. 86. Dlu I. V. Russu in numele comisiunei esmissa pentru facerea unui proiectu de budgetu pe anulu 1879/80 dà

lectura acelu proiectu, alaturandu totodata la proiectu si con-
spectulu despre starea cassei asociatiunei la 21. Iuliu a. c.
candu s'au incheiatu socotelile si din care se vede, cà sum'a dis-
ponibila pe anulu 1879/80 este de 4046 fl. 57 cr. (Nr. 149
si 146).

Proiectulu de budgetu luandu-se in desbatere, s'au adoptatu
tòte positiunile asia precum comissiunea le-a propusu, mai adau-
gèndu-se numai unu ajutoriu de 20 fl. din fundatiunea Tofa-
leana pentru unu meseriasiu. Ast'feliu ca cheltuelile pe anulu
1879/80 se urca la 4193 fl. 33 cr., dar plusulu in erogate se
pòte acoperi din economiile anului trecut.

Proiectulu ast'feliu votatu se va innainta la adunarea gen.
pentru alu luá in deliberare si alu votá precum va aflá de bine.

§. 87. Bibliotecariulu dà lectura raportului seu despre
starea bibliotecei asociatiunei in anulu 1878/9 (Nr. 174).

Se iá actu si se va ceti in un'a din siedintiele adunarei
generali din Sighisiór'a. —

Verificarea acestui processu se concrede dloru: Dunc'a,
Russu si Dr. Puscariu.

Iacobu Bologa m. p.
vicepresiedinte.

Dr. Ios. Hodosiu m. p.
secretariu.

S'a cetitu si s'a verificatu. Sibiiu, 30 Iuliu 1879.

P. Dunc'a m. p. **Ioane V. Russu** m. p. **Dr. Ilariónu Puscariu** m. p.

Discursulu

prin care domnulu vice-presiedinte, consiliariulu de curte **Iacobu Bologa**
deschise siedintiele adunarei generale ale asociatiunei transil-
vane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, tienuta
in 22 Iuliu (3 Augustu) a. c. la Sighisiór'a.

„*Stralucita adunare!*

Onorabililoru domni si stimabililoru frati!!

Istori'a nóstra, a romaniloru din acestea parti, atàtu cea
scrisa — cum s'a potutu ea scrie, — càtu si ce transplantata
prin traditiuni din generatiune in generatiune, coprinde in sine
amarulu adevèru nedisputaveru, cà pentru mosi de stramosii
nostrii, pentru parintii nostrii, ba chiaru si pentru multi dintre
noi cei mai vechi, numai si singuru unu locu a esistatu, in care
s'au potutu ei si ne, amu potutu noi aduná.

In decursulu de multi secolu numai dulcea nóstra mama biseric'a, cu partea sa intregitóre, cu prea modest'a ei fica, cu scól'a, a servitu neamului nostru de locu alu conveniriloru si alu consultariloru lui asupra progressarei sale in cultura. Dar' mai in toti acei secolu numai tolerata fiindu mam'a, trebuia se tanjasca, se langediésca si fraged'a ei fica. Prin cuvinte de mama cá acestea: „estote perfecti, sicut et pater vester coelestis perfectus est“, ne indemná ea, ce e dreptu, cu doiosiña si cu totu adinsulu, cá se ne perfectionamu, precum e perfectu si tatalu nostru celu din ceriu; dar' incatusiata cum erá, si avisata a se ingrigni numai de salutea sufleteloru crestine, nu se potù ocupá singura de omnilateral'a cultivare a filoru sei; éra pe fic'a mentionata nu o potù provisioná macar cu acelea midiulóce, care suntu absolutu necessarie spre a face possibilu si a produce o asemenea perfectiunare, pentru-cá chiar' si ei i lipsia multe, fórté multe din celea ce se cereau spre intarirea si prosperarea sa propria.

De vre'o intr'unire afara de amintitulu locu, de vre'o reuniune, de vre'o asociatiune publica romanésca, prin care se fia fostu permissu protoparintiloru nostrii, a se cultivá prin propriiele loru poteri unite, nu putera ei sermanii nici macaru visá; ér' despre vreunu ajutoriu strainu, care li s'ar fi datu din vre'o parte ócreare spre scopulu cultivarii poporului romanu, nu aflamu nici o amintire, nici o urma in istori'a acelor'a. Nu ajutati, dar' — daca nu directu, celu puçinu indirectu — fusera ei inpedecati in propasirea loru pe calea culturei.

N'are deci nici unu locu mirarea strainiloru, cá cum de n'au sporitu si romanii trecutului in cultura „pari-passu“ cu vecinii loru cei mai de aprópe!

N'are nici o indreptatire inputarea ce s'a facutu desu si se mai face inca protoparintiloru nostrii, pentru cá ei dóra n'aru fi ajunsu la acea culme a culturei, la carea s'au fostu inaltiatu altii!

Daca toti acesti altii se aflau sub conditiunile, in care se aflau tóte miscarile mosiloru si stramosiloru nostrii, si le faceau in multe directiuni chiar' impossibilu progressulu in cultura, póte cá adi ar fi la locul si la rondulu seu intrebarea: de se-aru aflá acum successorii loru inaintati asemenea noue in cultura? si eu mai cá nu m'asiu incumeté a respunde la ea afirmativu.

„Et facere et pati fortia romanorum est“.

Au patimitu si au suferitu pàna la extremitate romanii trecutului, de inbrancitu inse ei n'au inbrancitu. Chiaru si in timpurile cele mai nepriintióse, sub inpregiurari de totu nefavori-

tóre, au strabatutu, daca nu toti, daca nu multi, celu puçinu unii dintre ei in sanctuariulu sciintieloru, si le au respanditu apoi pe acestea castigate, dandu in modulu acesta cea mai eclatanta dovada despre aceea, cà in sinulu poporului romanu nu s'a stinsu nici odata simtiulu si atragerea càtra cultura.

Daca totusi nu s'a perfectionatu elu pe deplinu in mare si preste totu: nu fiii sei, ci inpregiurarile in care au traitu acestia, au se pôrte vin'a!

Asia cautandu indereptu la trecutu, si la nedelaturaverile pedeci, care se puneau sub durat'a lui crucisiu in calea progresarei romanesci in cultura, vom putea dice ori si cui, cà pentru neajunsele ivite pe terenulu culturei poporului romanescu in timpurile trecute, nu merita stramosii, mosii si parintii nostrii nici o imputare.

Altcum stà lucrulu cu noi, domniloru si fratiloru!

Pe noi cei de acum si din viitoriu cu nemicu nu ne voru putea escusá copii, nepotii si stranepotii nostrii, ci dincontra ne voru condamnă cu multa indreptatire, daca nu ne vomu face datorinti'a, lucrandu din respoteri la desvoltarea loru in tóte directiunile, si prin aceea la realisarea adeveratei loru fericiri, pentru cà alt'a e starea nóstra de acum, altele sunt inpregiurarile in care traimu noi, si — se speramu — cà inca si mai favoritóre voru fi acelea, in care voru trai successorii nostrii.

Acum doiós'a nóstra mama biseric'a dinpreuna cu partea ei intregitóre cu fica sa scól'a, resufla cu multu mai liberu. Se afla organisata pe basa constitutională si reprezentativa. Dispune prin sine de sine, de toti ai sei, si de tóte ale sale. E mai binisioru provediuta atātu materialmente, càtu si moralmente. Ea e acum in stare se ajute, si multiamita celoru ce o conducu, si ajuta mai multu ficei sale, scólei.

Acum scólele tuturoru si de tóte categoriile, mici si mari, ne stau deschise si noue Romaniloru.

Acum nime nu ne mai inpedeca in cultivarea sciintieloru de totu feliulu, si in inbraciosiarea industriei si a ori-carui ramu de comerçiu si de castigu. Tinerii nostri se primescu cá elevi la tóte intreprinderile de categori'a celoru iumediatu amintite, si de càtra maestrii, si intreprindietorii neromani.

Acum ne aflamu in positiune de a ajudá, daca nu pe toti, celu puçinu pe acei tineri ai nostrii pusi pe óre-care cale a desvoltarii loru, carii au cea mai neaperata trebuintia de ajutoriulu altor'a.

Acum ne e permisu si noue a ne aduná, a ne intielege unulu cu altulu; a ne consultá asupr'a tuturoru intreprinderiloru de interesu atátu comunu, càtu si particulariu; a luá concluse si enuntiaudune prin ele voi'a si nevoi'a, a le si realisá. Voiu se dicu, cà ne e permisu acum si noue, a formá între marginile si cu observarea legeri orice asociatiune, orice reuniune, carea ne ar potea servi spre promovarea si consolidarea intereselor romanesci, atátu materiale, càtu si intelectuale.

Cine s'ar indoui càtu de puçinu despre adevèrulu inmediatelelor mele afirmatiuni, caute la activitatea de pe terenulu nostru bisericescu, si la ajutóriele, cu care spriginesce biseric'a pe fiic'a sa scól'a; caute la numerosii tineri romani, carii se afla in scólele de tóte categoriele, la meserii si la comèrciu, si considere ajutórele, ce primescu acesti'a din diverse parti; caute in fine la mai multe reuniuni romane, care esistu dajá in tíer'a nóstra, si cu deosebire la „Associatiunea transilvana pentru literatur'a poporulu romanu,“ caute, dicu, la tóte acestea numai cu puçina patrundere in lucru, si va trebui se recunósca si se marturisésca, cà de totu altumintrelea stámu noi astadi; cà sórtea nóstra ne e data acúm in man'a nóstra, si cà noi trebue se ne folosimu de tóte midiolócele cele permise, si de tóte ocasiunile spre inbunatatirea ei, daca voimu se evitam inputari din partea sucesoriloru nostrii.

De aceea se studiamu pe langa altele cu tóta seriositatea, si scopurile asociatiunei, carea adi se represinta aici prin noi, membrii ei, si se cautamu a promová acelea din tóte poterile nóstre, convinsi fiindu, cà ajungèndu odata acelea, ajungemu la adevèrat'a fericire a intregulu poporu romanesc.

La acestea eu mai adaugu: „Se lucramu si se cruciamu, se muncimu si se grijimu“.

Cu acestea convingeri salutu domniloru si fratiloru! pe toti acei'a carii au alergatu la loculu intr'uniriloru nóstre din acestu anu, cu celu mai cordialu „bine áti venitu fratiloru!“ éra pe cei ce ne au primitu in midioloculu loru cu atáta caldura fratiésca, ii salutu cu celu mai caldurosu „bine v'amu aflatu fratiloru!“ si comunicandu-ve cu multa parere de reu, cà illustrulu nostru presiedinte, d. Timoteiu Cipariu e inpedecatu a participá la lucrarile ce ne astépta, deschidu eu, in calitatea mea de vice-presiedinte, siedinti'a adunarei nóstre generale ordinarie a XVIII. si ve invitú la lucru.

Pres. 27 Iuliu 1879. Nr. 162.

Raportulu comitetului Asociatiunei transilvane despre lucrarile sale in anulu administrativu 1878/9.

Onorabila adunare generala!

Conformu statutelor si regulamentelor Asociatiunei nóstre, comitetulu Dvóstra instituitu de adunarea generale ce s'a tienutu in Blasiu la 5—7 Augustu a. 1877, vine acum in alu doilea anu alu functiunei sale, a ve presentá, cu totu respectulu, raportulu despre activitatea si lucrarile sale, si rezultatulu lor in anulu administrativu 1878/9 ce espira acum.

O inpregiurare, despre care vomu vorbi mai in urma, si care este, cá in cursulu acestui anu nu s'a publicatu fói'a Asociatiunei, nici in form'a ei anterióra sub titulu de „Transilvani'a,” nici in form'a séu sistemulu de „Annali ale Asociatiunei,” precum se decisese acést'a de adunarea generale din anulu trecut, si prin urmare nici processele verbali ale comitetului, afara de celu dela 24 Septembrie si 13 Novembre 1878, nu s'au publicatu: acésta inpregiurare, dicemu, ne face, ba ne inpune chiar' datorinti'a, de a vé aretá mai pe largu si intr'unu modu mai minutiosu, tóte acele lucrari ce comitetulu, parte intru esecutarea conclusiuniloru adunarei generali din anulu trecut, parte intru resolvirea altoru afaceri de competenti'a sa le-a indeplinitu in anulu budgetariu administrativu 1878/9.

I.

Comitetulu in cursulu anului trecut a tienutu 11 siedintie; dintre cari 8 ordinare si 3 estra-ordinare.

Indata in siedinti'a prima dela 24 Septembrie 1878, constatandu-se budgetulu pe anulu 1878/9, votatu de adunarea gen. dela Símleu, s'au facutu mai antaiu dispositiunile pentru impartirea stipendiiloru si adjutoriiloru prevediute in acelu budgetu, desehidindu-se concursu si observandu usulu si regul'a, cá acci tineri stipendisti cari n'au absolvitu anca cursulu studiiloru la cari erau aplicati, si au documentatu progresu in studiu si purtare buna morale, se se lase si mai departe in beneficiulu stipendiului ce l-au avutu.

Asia:

1. Stipendiulu de 70 fl. pentru unu realistu, s'a lasatu si pe anulu scolasticu 1878/9 tinerului Aureliu Popescu, elevu in class'a IV la scól'a reala de statu din Deva;

2. Stipendiulu pentru unu comercialistu de 70 fl. s'a lasatu totu pe același anu scolasticu, tinerului Aureliu Bunea, elevu in class'a II. la scól'a comerciala din Brasiovu;

3. Unulu din patru stipendii de câte 60 fl. pentru pedagogi in patria, s'a lasatu tinerului Ioan Sava, elevu in anulu alu doilea la institutul pedagogicu in Sibiiu;

4. Stipendiulu de 60 fl. din fundatiunea Doboc'a, pentru unu gimnasistu, s'a lasatu tinerului Ladislau Popu, studentu in class'a VIII la gimnasiulu r. c. din Clusiu;

5. Stipendiulu de 60 fl. din fundatiunea Marinovicu, s'a lasatu tinerului Emiliu Viciu, studentu in class'a V la gimnasiulu r. c. din M. Osiorheiu.

Prin urmare s'a deschisu concursu :

1. la stipendiulu de 400 fl. pentru filosofia séu tehnica;

2. la stipendiulu de 60 fl. pentru agronomia;

3. la stipendiulu de 60 fl. din fundatiunea Galliana pentru unu gimnasistu;

4. la trei stipendii de câte 60 fl. pentru pedagogi in patria;

5. la adjutoriulu de 20 fl. din fundatiunea Emiliu Basiot'a;

6. la adjutoriulu de câte 20 fl. pentru 5 sodali de meserie, si de câte 12 fl. 50 cr. pentru 20 invetiacei la meserii;

7. la patru premii de câte 25 fl. pentru invetiatori distinsi in pomaria si gradinaritu.

Acum se ve aretamu rezultatulu acestoru concurse;

1. la stipendiulu de 400 fl. pentru filosofia séu tehnica au concursu 11 tineri, dintre cari stipendiulu s'a votatu in favórea tinerului Andreiu Barsanu din Dârstea, ascultatoriu de filosofia in Vien'a;

2. la stipendiulu de 60 fl. destinatu pentru unu elevu de agricultura séu agronomia, au concursu numai duoi tineri, dintre cari stipendiulu s'a datu lui Georgiu Negra din Copsi'a-mare, elevu in class'a II la scól'a de agronomia din Mediasiu;

3. la stipendiulu de 60 fl. pentru unu gimnasistu din fundatiunea Galliana au concursu 5 tineri, dintre cari stipendiulu in sensulu littereloru fundationali s'a datu tinerului Valeriu Popu, studentu in class'a IV la gimnasiulu din Gherl'a;

4. la trei stipendii de câte 60 fl. destinate pentru ascultatori de pedagogia in patria, au concursu trei tineri si anume: Ioanu Lapucianu din Grosi, pedagogu in anulu II in Gherl'a; Ioanu Popu Davidu din Scorei, pedagogu in anulu II in Blasiu;

si Gavrilu Cârligu din Curtiusiu, pedagogu in anulu II in Sibiiu. Stipendiele s'au votatu acestor'a, intrunindu ei tôte conditiunile concursuali;

5. la adjutoriulu de 20 fl. pentru unu gimnasistu din fundatiunea Emiliu Basiot'a, au concursu duoi tineri, dintre cari adjutoriulu s'a votatu tinerului Ioanu Pascu din Rosi'a-de-munte, studentu in class'a II la gimnasiulu din Blasiu, fiindu-cà acestu concurentu a intrunitu tôte conditiunile puse de fundatoru;

6. la adjutoriulu de câte 20 fl. pentru 5 sodali de meserii, au concursu 20 tineri, dintre cari adjutoriele s'au votatu pentru urmatorii: *a)* Ioanu Suci din Secu, pantofariu in Clusiu; *b)* Teodoru Popu din Cetate-de-Balta, cordonariu in Brasiovu; *c)* Nicolau Moisinu, mesariu in Selisce; *d)* Georgiu Bogorinu din Ocna, sodalu de cismaria in Sibiiu; *e)* Ioanu Moldovanu, sodalu de pelariu in Abrudu;

7. la 20 de adjutórie à câte 12 fl. 50 cr. destinate pentru invetiacei de meserii au concursu 50 tineri, dintre cari adjutóriele s'au votatu pentru urmatorii: *a)* Ioanu Zoica, invetiacei de mesariu in Siomcuta-mare; *b)* Vasilie Cristea, invetiacei de pantofariu in Fagarasiu; *c)* Ioanu Silaghi, invetiacei de pantofariu totu acolo; *d)* Moise Buda, invetiacei de faurariu in Sebisiu; *e)* Alexandru Popu, invetiacei de mesariu in Brasiovu; *f)* Ioanu Tiutiuianu, invetiacei de pantofariu in Brasiovu; *g)* Alexandru Danciu, invetiacei de pelariu in Abrudu; *h)* Ioanu Romanescu, invetiacei de pantofariu in Sibiiu; *i)* Andronicu Comanu, invetiacei de croitoriu in Mediasiu; *k)* Ioanu Baba, invetiacei de pantofariu in M. Osiorheiu; *l)* Alexa Comaniciu, invetiacei de pantofariu in Sighisióra; *m)* Ciriacu Munteanu, invetiacei de faurariu in Turda; *n)* Georgiu Forrasiu, invetiacei de butariu in Deva; *o)* Liviu Vezanu, invetiacei de cojocariu in Alba-Iulia; *p)* Nicolau Stefanu, invetiacei de templariu in Ibaşfaleu; *q)* Camilo Petri, tipografistu in Sibiiu; *r)* Stefanu Lesianu si *s)* Demetriu F. Negru, invetiacei de pantofariu, ambii in Clusiu; *t)* Ioanu Comsia, invetiacei de ciobotariu in Brasiovu si *u)* Ioanu Hurubanu, invetiacei de pantofariu in M. Osiorheiu;

8. la premiele patru de câte 25 fl. pentru invetiatori distinsi in instructiunea practica a pomaritului si gradinaritului, s'a deschis concursu cu terminu pàna la ultim'a Iuniu a. c. 1879. Pàna la acestu terminu au intratu la comitetu si ese concurse, cari inse nu s'au potutu luá anca in esaminare, din cauza cà chiar in lun'a subsequenta, Iuliu, comitetulu a fostu preste mesura

ocupatu cu preparativele pentru adunarea generale, de o parte, ér de alt'a rubric'a acestoru premii in summa de 100 fl. fiindu votata anca la anulu 1877/8, ea se va potea da celoru ce merita anca si dupa inchiaierea presentei adunari generali.

Si negresitu, cà indata la prim'a siedintia proxima viitória a comitetului, se voru luá in examinare acele siese petitiuni intrate la concursu, si se va delibera asupra loru.

Din cele dise pàna acum se vede, cà asociatiunea nóstra in anulu trecutu au datu stipendii la 11 tineri, si adjutorie la 26 tineri.

Se vede totu din cele aretate mai in susu, cà cei mai multi tineri au concursu la meserii, si cei mai puçini la pedagogia si la agronomia.

Totodata se constata din cele espuse, cà comitetulu au avutu in vedere de a dá adjutóriele destinate pentru tineri aplicati la meserii, la tineri din mai tóte partile, sau mai bine, din mai tóte órasiile din patria.

— Aci vorbindu despre stipendiuri si despre adjutórie, trebue se adaogemu si se aretamu, cà comitetulu a datu unu stipendiu de 70 fl. pentru unu politechnicu, care stipendiu si adjutoriu nu erá prevediutu in budgetulu Asociatiunei din anulu trecutu. Si anume: stipendiulu de 70 fl. s'a datu din rubric'a speseloru neprevediute tinerului Constantinu Boghici, elevu in clasa III la scól'a comerciala din Brasiovu; fiindu-cà numitul tineru erá degiá stipendistulu seu, numai din eróre n'a fostu trecutu in budgetulu anului trecutu.

ÉR' adjutoriulu de 50 fl. s'a datu asemenea din rubric'a speseloru estraordinarie sau neprevediute, tinerului Emilianu Popovici, technicu in Vien'a, din considerantele cà parintii lui au o familia fórte numerósa, in càtu nu le adjunge starea materiala pentru a o sustiené, dandu pe unii din fiii sei la scóla; ér' elevulu Emilianu nu are altu adjutoriu de nicairi, de o parte, ér' de alt'a, elu are o purtare esemplara morala, si au aretatu unu progressu eminentu in sciintiele la cari s'a aplicatu.

Pentru aceste doue positiiuni, adeca de 70 fl. si de 50 fl., date preste prevederile budgetului, comitetulu cere aprobarea, séu cumu se dice, bilu de indemnitate, dela onorabil'a adunare generala.

In càtu pentru alte adjutórie votate de adunarea genarala din anulu trecutu, s'a urmatu conformu dispositiuniloru budgetarie. Si anume: 1. adjutoriulu de 50 fl. s'a tramisu la reuniunea

sodaliloru romani din Clusiu; 2. adjutoriulu de 100 fl. s'a transmis la scól'a normala romana din Lapusiulu-ungurescu; 3. din adjutoriulu de 400 fl. pentru scólele romane mai serace, 200 fl. s'au datu la dispositiunea consistoriulu archidiecesanu gr. or. romanu din Sibiu; 100 fl. la ordinariatulu metropolitanu gr. cath. romanu din Blasiu; si 100 fl. la ordinariatulu diecesanu gr. cath. romanu din Gherl'a.

Cu celelalte apunamente din budgetu, precumu indemnizarea sau remuneratiunea officialiloru, spese de cancelaria, chiria, plat'a scriitoriului si servitoriului, spese pentru sectiunile scientifiche etc., s'a urmatu intre marginile summelor votate prin budgetu; si bilantiulu va aretá, unde si la care rubrica s'a facutu economia.

II.

In cele dise mai in susu, amu aretatu, cum comitetulu Associatiunei a dispusu cu diversele summe din budgetulu anului trecut.

Dlu cassariu prin raportulu seu va aretá starea cassei, si propriamente starea fonduriloru, atátu ale Associatiunei cá atare, câtu si ale Academiei de drepturi. Prin acelu raportu va aretá si numerulu si numele membriloru noi, parte fundatori, parte pe viétia si parte ordinari.

Amintindu inse aci despre starea fonduriloru Associatiunei, nu potemu lipsi datorintei nóstre, de a nu ve annuntiá, cà in cursulu anului trecut, si chiar' acum de curendu, fondurile cu destinatiune speciala, date in administratiunea Associatiunei si a comitetului ei, s'au mai inmultitu cu unulu, si acest'a este: „Fundatiunea scolara Tofaléna,“ care cu finea lunei Decembre 1878 representa summ'a-capitalu de 1200 fl. 42 cr.

In câte-va cuvinte se ve aretamu originea acestui fondu, si conditiunile in cari elu e pusu sub administratiunea Associatiunei.

Se scie cà Tofalenii prin unu processu si-au perdatu averile lor. Atunci ómenii induratori, vrendu a veni intru adjutoriulu lor se le dea midi-lóce de subsistentia quotidiana, au deschisu collecte. Aceste collecte s'au adunatu, si din ele s'a inpartitu la fia-care familia din Tofaleni pretiulu ce facea averea sa perduta. Dar' dupa ce s'au satisfacutu cu modulu acest'a tóte familiile, mai remasese anca disponibila o summa de un'a-miie (1000) florini. Tofalenii, plini de gratitudine pentru concursulu cu care publiculu romanu a grabitu a veni in adjutoriulu lor, spre a fi

recompensati de totu ce si-au perdutu, au destinatu acea summa pentru a formá unu fondu cu scopu scolasticu si de meserii. Summ'a de 1000 fl. a fostu depusa la institutul de creditu si de economii „Albin'a," unde pâna la ultim'a Decembre 1878, a crescutu la summ'a de 1200 fl. 42 cr., precum amu aretatu mai in susu.

Intr'aceea Tofalenii, 26 familii, au facutu „Literale fundationali," care pórta datulu 27 Novembre 1875, si prin care punu acelu fondu in administrarea Associatiunei si respective a comitetului nostru.

Comitetulu in siedinti'a sa din 30 Iuniu a. c., a primitu acele „Litere fundationali," spre a urmá conformu dispositiuniloru cuprînse in ele; a primitu prin urmare a luá in administrarea sa „Fundatiunea scolara Tofaléna." „Literale fundationali," si libelulu de pastrare de la institutul „Albin'a" despre 1200 fl. 42 cr., s'au transpusu la cass'a Associatiunei.

O copia a „Litereloru fundationali" se aclude ./- pentru a luá o mai de aprópe cunoscintia despre ele.

Dupa acestea, venimu se rugamu pe onorabil'a adunare, cá aprobandu pasii ce comitetulu a facutu in privinti'a acést'a, se adópte si din partea sa fundatiunea din cestiune, intre celelalte fundatiuni date in administrarea Associatiunei.

III.

Din raportulu bibliotecariului, onorabil'a adunare va vedé: cum bibliotec'a Associatiunei nóstre s'a regulatu. Ce sistemu s'a urmatu la inregistrarea cartiloru si locarea loru in armariuri (dulapuri); câte opuri si in câte volume sunt in bibliotec'a nóstra pâna la incheierea anului administrativu 1878/9, si alte detaliuri relative la o biblioteca bine organisata.

Insemnamu aci numai atat'a, cá mai tóte càrtile din bibliotec'a nóstra provinu din donatiuni, si prea puçine sunt procurate prin cumperare.

Din diurnale si alte foi periodice romane ni se trimitu gratisu: 1. Telegrafulu romanu. 2. Observatoriulu. 3. Famili'a. 4. Fói'a scolastica. 5. Economulu. 6. Amiculu Familiei. 7. Predicatorulu saténului romanu. 8. Scól'a romana si 9. Siedietóri'a.

Cá prin incidentu, fia-ne permisu a memorá aci o frumósa donatiune de carti, care de si n'au fostu si nu sunt date spre a face parte din bibliotec'a Associatiunei, dar' ele chiar' prin scopulu cu care s'au pusu la dispositiunea comitetului, tindu a

face placuta lectur'a romana la tinerimea nóstra de ambe sexele ; si pentru aceea credemu cà e de cuviintia se o aducemu la cunosciint'a onorabilei adunari generali.

Dlu I. M. Riureanu din Bucuresci, membru onorariu alu Associatiunei nóstre, si care se ocupa fórte multu cu editarea de càrti de lectura pentru tinerimea de ambe sexele, a inaintatu la comitetu prin dlu vice-presiedinte Iacobu Bologna 15 càrti, tractandu despre diverse obiecte, si fia-care carte in càte 20 de esemplarie astfeliu, cà in totalu sunt 300 de bucati, spre a fi distribuite la bibliotecele scóleloru romane.

Comitetulu a primitu cu multiamita acésta frumósa donatiune, si din 20 de colectiuni, a distribuitu càte o colectiune la scólele romane precum urméza: 1. la scól'a gr. or. romana din Sibiiu; 2. la scól'a gr. cath. romana totu din Sibiiu; 3. la scól'a din Resnari; 4. la scól'a din Seliste; 5. la scól'a din Branu; 6. la scól'a din Boiti'a; 7. la scól'a din Satulungu; 8. la scól'a din Monoru; 9. la scól'a din Borgoprundu; 10. la scól'a din Marpodu; 11. la scól'a din Abrudu; 12. la scól'a din Sebisiu; 13. la scól'a din Dobr'a; 14. la scól'a din Campeni; 15. la scól'a din Veneti'a; 16. la scól'a din Siomcut'a; 17. la scól'a din Gherl'a; 18. la scól'a din St. Giorgiu; 19. la scól'a din Reghinu. Si in urma 20. la societatea de lectura „Juli'a“ in Clusiu.

Atàtu despre biblioteca si despre cartile donate si distribuite scóleloru romane.

IV.

Se vedemu acuma, cum comitetulu a urmatu in alte lucrari ale sale. Si aci ve vomu presentá o dare de séma: despre activitatea despartieminteloru; despre numirea de comissiuni; despre starea processeloru; si despre unele lucrari transpuse la sectiuni.

A. Dintre despartieminte, in cursulu anului trecut, mai active s'au aretatu urmatóriele:

1. Despartiemintulu I (Brasiovu) tienendu regulatu siedintie si adunare generale, si substernendu la comitetulu centrale processelle verbali.

Acestu despartiemintu, in adunarea sa generale din 1 Octobru 1878, a luat conclusul cá: Associatiunea transilvana pe viitoriu se nu mai dea adjutórie invetiaceiloru de meserii, ci numai acelor maiestri, cari voru primi invetiacei romani pe terminu de 3 ani.“

Comitetulu nostru n'a potutu se incuviintieze si se apróbe acelu conclusu, fiindu elu in contra usului urmatu de Associa-

tiune până asta-di, de o parte, ér' de alt'a, fiindu-cà acel-a ar' fi chiar' in detrimentulu invetiaceiloru mai seraci, pe cari Asociatiunea nóstra voiesce a-i adjutorá in lipsele loru cotidiane de sustienere, prin inbracaminte si prin aleviarea altoru necesitati ce ei intimpina.

2. Despartimentulu II (Fogarasiu) si despartimentulu III (Sibiiu), anca isi tienu siedintiele si adunarile generali regulatu, si substernu processele verbali comitetului centrale spre revisiune si aprobare.

3. Despartimentulu IV (Sebisiu), urméza asemenea.

4. Nu mai puçinu urméza astfelu despartimentulu VII Abrudu si despartimentulu VIII (Alb'a-Julia).

Acestu din urma prin processulu verbale alu subcomitetului din 15 Decembre 1878, concludu si cere, cá la distribuirea adjutórieloru, comitetulu centrale alu Asociatiunei se céra si opiniunea subcomiteteloru.

Comitetulu centrale n'a potutu luá in consideratiune acestu concludu alu numitului despartimentu; fiindu-cà numai elu, comitetulu centrale, este organulu esecutoriu alu conclusiuniloru adunariloru generali ale Asociatiunei. Cu tóte aceste, in càtu despartimentulu si-ar' dá opiniunea din indemn propriu, fara a se fi cerutu de càtra comitetulu centralu, si inainte de distribuirea adjutórieloru: acea opiniune se va poté luá in drépta consideratiune.

5. Despartimentulu XX (Blasiu) urméza in regula cu siedintiele si adunarile sale.

Acestu despartimentu, si propriamente subcomitetulu seu, prin unu concludu din siedinti'a dela 6 Octobré 1878, cere o nóua arondare a despartimentului.

Comitetulu centrale a invitatu pe acelu subcomitetu se substérna unu proiectu despre nóua arondare a despartimentului seu.

Proiectulu s'a substernutu acum de vre-o câte-va dile la comitetulu centralu; acel-a inse pentru scurtimea timpului ce ne despartia dela terminulu tieneri adunarei generali, nu s'a potutu luá in deliberare; dar' credemu de pe acum, cá asiá à parte, nici nu s'ar' poté decide cestiunea, ei ar' fi mai cu scopu cá se se faca o nóua arondare preste totu, dupa nou'a inpartire politica a tierei, precum paré cá s'a facutu arondare la a. 1869 aprópe dupa inpartirea politica a tierei pe acelu timpu.

6. Despartimentulu XXI (Sighisióra) anca este unulu dintre cele mai active despartieminte ale Asociatiunei.

— Celelalte despartieminte abia-abia dau semnu de vietia ; celu pucinu in anulu espiratu, n'a intratu la comitetulu centrale nici unu actu dela ele.

B. Intre alte comisiuni cari s'au numitu in cursulu anului, sunt duoe de inportantia, pentru obiectulu in care sunt chiamate a-si da opiniunea si a veni cu propunere meritoria.

Si anume :

1. Dlu conte Schweinitz s'a adressatu comitetului in cestiunea de a se infintia o scola de sculptura in petra si in lemnu in comitatulu Sibiiului. Comitétulu a numitu o comisiune de trei, in persónele dloru Iacobu Bologa, Georgiu Baritiu si Eugenu Brote, spre a studia adress'a dlui Schweinitz, si respective spre a examina cestiunea despre care tractéza acea adresa, si apoi se vina cu o propunere la comitetu, spre a o lua in desbatare si deliberare.

2. Anca in adunarea generale ce s'a tienutu anulu trecut, se sulevase ide'a, ca la adunarea generale din acestu anu in Sighisior'a, se se faca si o mica espositiune de lucrari si obiecte nationali. Intr'aceea, vedindu-se greutatile, si chiar' si scurtimea timpului, spre a poté instalá o espositiune, fia catu de modesta, comitetulu a decisu a absta dela infintiarea acelei espositiuni, si prin urmare a dispensatu pe subcomitetulu despartimentului din Sighisiora dela facerea dispositiunilor in acésta privintia.

Sulevandu-se in alta siedintia a comitetului totu ide'a despre arangiarea unei espositiuni nationali in Sibiiu, la timpulu candu adunarea generala s'ar tiené aici : s'a numitu o comisiune de cinci in persónele dloru : G. Baritiu, E. Macellariu, D. Comsi'a, E. Brote si N. Petra-Petrescu, spre a se ocupa cu acésta cestiune, si a presentá comitetului unu planu pentru realisarea espositiunei.

Membrii acestoru doue comisiuni, ai celei pentru scol'a de sculptura si ai celei pentru espositiune, nu si-au terminatu inca lucrarile pana la incheierea acestui anu administrativu. Nu incape inse indoie-la, ca aceste lucrari se voru presentá cu inceputulu si in decursulu anului administrativu viitoriu.

C. Inca la adunarea generala din anulu trecut anuntiaseram, ca au intratu la concursu pentru premiare, doue operate :

1. Higien'a populara, si 2. Manualu de economia.

Comitetulu a transpusu aceste lucrari la sectiunea sciintieloru naturali, care in un'a din siedintiele sale, a numitu cate o comisiune pentru esaminarea acelorou operate. Si anume

pentru esaminarea manuscriptului „Higien'a popolara“ cu motto: „Uniculu progressu adevveratu poternicu nu depinde dela avuti'a naturei, ci dela energi'a omului“ (Buckle, Hystory of civil.), s'a numitu o comissiune de trei in persónele dloru: D. P. Vasiciu, Dr. N. Stoia, si Dr. A. P. Alexi. Ér' pentru esaminarea manuscriptului „Manualu de economia“ purtandu motto: „Omnium rerum ex quibus aliquid acquiritur, nihil est agricultura melius, nihil uberius, nihil dulcius, nihil homine libero dignius“ (Cicero offic. 1 c. 42), s'a alesu o comissiune de trei in persónele dloru D. Comsi'a, A. Trombitasiu si Eug. Brote.

Aceste comissiuni nu si-au terminatu lucrarea, cà-ci din par-tea sectiunei nu s'a facutu in privinti'a acésta nici-o insciintiare comitetului centralu. Ele inse, nu ne indoimu, voru staruí a indeplini missiunea cu care suntu insarcinate.

Afara de aceste lucrari puse la premiu, a mai intratu acum de curendu la comitetu unu manuscriptu intitulatu „Istori'a Daciei“ de Vasiliu Popescu, parochu in Juculu de josu, numai pentru revisiune si dare de opiniune in meritulu istoricu alu lucrarei. Oplu nu e completu; totusi comitetulu a aflatu de bine a-lu transpune, precum l-a si transpusu sectiunei istorice, spre a-lu esaminá si a-si dá opiniunea asupra acelei lucrari.

Precum am disu, manuscriptulu din cestiune a intratu numai acum de curendu la comitetu, si abia de vre-o câte-va septemani incóce s'a datu in esaminare la sectiunea istorica; prin urmare este evidentu, cà din lips'a timpului fisicu, acea sectiune n'a potutu inca se vina si se presente comitetului raportulu seu.

D. Se vedemu acumu starea processelor, si propriamente nu atátu processe in sensulu strictu alu cuventului, càtu mai virtosu stadiulu in care se afla multe legate ce s'au facutu prin testamente in favórea asociatiunei nóstre.

Asia:

1. Mihaiu Ivascu, parochu in Nicula, a lasatu prin testamentu asociatiunei nóstre 100 fl. in actiune de ale bancei „Transilvani'a“ din Sibiiu. Comitetulu indata ce a fostu insciintiatu despre acésta de càtra notariulu publicu din Gherl'a, a datu plenipotentia dlui Augustinu Munteanu, avocatulu, cá se represente asociatiunea la pertractarea ce erá pusa pe 15 Maiu a. c.

Dlu Munteanu a indeplinitu cu multu zelu procur'a ce i s'a datu, si la doue díle dupa pertractare a si inaintatu comitetului legatulu de 100 fl. in actiune de banca „Transilvani'a“, anunciandu cà nu cere nici-o recompensa pentru osteneal'a sa.

2. Ioanu Maioru a lasatu prin testamentu unu legatu de 2000 fl., care in urm'a pertractarei lasamentului, dupa actele ce ni s'au inaintatu de càtra dlu avocatului Patrighiu Barbu, este intabulatu primo loco pe casele reposatului din Reghinu, cari facu parte din mass'a ereditaria remasa dupa densulu.

Dómn'a veduv'a barones'a Elen'a Popu cá mama si tutora a eredelui universalu b. Aurelu Popu, a cerutu comitetului se incuviintieze vinderea din mana libera a acelorú case.

Comitetulu, in urm'a opiniunei ce a cerutu dela mai susu numitul dnu avocatulu alu asociatiunei, vediendu cá legatul este pe deplinu assiguratulu, a incuviintiatulu vinderea caselor de sub cestiuine, sub espress'a cautela, cá indatu dupa vinderea lorú, sum'a de 2000 fl. se se inainteze la cass'a asociatiunei.

3. Dlu adv. M. Nicola din Alb'a-Julia ne anuntia, cá tribunalulu de acolo n'a datu locu cererei lui Juonu si Nicolae Jancu din Vidra, cari au intentatu processu pentru anularea testamentului lui Avramu Jancu, prin care acesta lasa unu legatu in favórea asociatiunei nóstre de $10\frac{2}{3}$ cuxe din baia.

• Remane inse calea de apelu deschisa.

4. In caus'a legatului de 200 fl. pentru asociatiune si de 200 fl. pentru Academi'a romana de drepturi dela repaosatulu Mateiu Kiss, fostu canonicu in Lugosiu, pertractarea este terminata, si dreptulu asociatiunei si Academiei la respectivele legate este recunoscutu. Dlu adv. dr. Ioanu Maioru, cá reprezentantele nostru in acésta cauza, ne-a inaintatu pàna acum 30 fl. pentru fondulu asociatiunei, si 130 fl. pentru fondulu Academiei. Comitetulu l-a invitatulu se midilocésca si incassarea restului de 170 fl. pentru asociatiune si 70 fl. pentru Academia.

5. Asemenea e terminata pertractarea massei ereditarie dupa Ioanu Titie, care prin testamentulu seu a legatu asociatiunei o casa, cu servitutea, cá veduv'a se locuiesca in acea casa pàna la mórte; apoi a mai legatu asociatiunei mai multe carti ce le avea reposatulu, precum si unu creditu (inprumutu) dela unulu Teodoru Russu, in sum'a de 95 fl.

Dlu Gavrilu Manu, avocatulu nostru in acésta cauza, are numai de a incassá acestu creditu. In càtu pentru casa, la argumentele ce dlu avocatulu a aretatu comitetului, cá acea casa se ruineza cu totul, si cá veduv'a inca se invoiesce a se vinde, si pretulu vendiarei se se impartia in doue parti egali intre veduva si asociatiune: comitetulu a incuviintiatulu vinderea. Acésta

pâna acum nu s'a realizatu. Cartile inse au fostu transpuse la comitetu chiar' in dilele aceste.

6. Tribunalulu din M.-Osiorheiu insciintiandu-ne că An'a Fogarasi, veduva dupa Ioanu Bardosiu, reposandu in Ianuaru a. c. a lasatu unu testamentu cu datulu 9 Iuniu 1877, prin care a facutu unu legatu in favórea asociatiunei nóstre: comitetulu indata a plenipotentiatu pe dlu Simeonu Caluti advocatu in M.-Osiorheiu, cá se represeste interessulu asociatiunei in acésta cauza.

Pâna astadi inse nu ve potemu anuntiá nici-unu resultatu.

7. Reposatulu Georgiu Sebisianu din Alb'a-Iuli'a, inca a facutu unu legatu in favórea fondului Academiei romane de drepturi. In acésta cauza, din partea comitetului s'a scrisu dlui adv. Mateiu Nicolá in Alb'a-Iuli'a.

Nici in acésta cauza nu ni s'a anuntiatu pâna astadi nici unu resultatu.

8. Mai este legatulu reposatului Dionisiu Telechi, prin care dispune cá o casa a sa din Abrudu sub Nr. 52, dupa mórtea socii sale, carei-a o lasa spre locuintia, se se vendia, si pretiulu se se puna sub administratiunea asociatiunei pentru ajutorarea séu stipendiarea tinerimei romane scolare. Library Cluj

Acésta cauza inca nu este definitivu terminata.

9. Unu altu legatu ar' fi dela Ioanu Kontz din Ghirocutu, prin care lasa $\frac{1}{2}$ din casele sale asociatiunei. Dupa informatiunile ce amu luatulu dela dlu advocatu Georgiu Filippu, veduv'a reposatului face pretensiuni asupra acestui legatu, de o parte, ér' de alt'a acele case suntu ingreunate cu multe datorii ipotecari. Prin urmare ne-amu incurcá numai in processu, alu carui resultatu, dupa tóte probabilitatile, n'ar poté fi favorabilu pentru asociatiune.

Asia comitetulu n'a staruitu a se interessá de acelu legatu atátu de incurcatu si dubiosu.

Acestea avemu a le aduce la cunoscinti'a onorabilei adunarei despre starea processelor.

V.

Inainte de a trece la altu punctu si celu din urma din acestu raportu, comitetulu crede de a sa datorintia a inpartesi onorabilei adunari generali, unu faptu de valóre pentru instructiunea, deprinderea si cultivarea tinerimei nóstre in diversele ramuri ale meserieloru.

Societatea „Transilvani'a“ vrendu a-si largi cerculu seu de activitate, in un'a din siedintiele din anulu trecutu a decisu in generalu, cá cu midilócele despre cari dispune, se vina in ajutoriulu tineriloru romani cari se aplica la meserii.

In specialu, si adeca in ceea ce se rapórta la comitetulu nostru, societatea „Transilvani'a“ a pusu la dispositiunea acestui comitetu, 400 fl. anuali pentru optu tineri, specificandu si meseriile la cari tinerii se se aplice, si anume: rotaria, dulgheria (carpentaria, Zimmermann), feraria, cojocaria, mesaria (templaria), cismaria grósa, pelararia, si curelaria séu sielaria.

Comitetulu, dupa corespondentiele ce au avutu cu societatea mai susu memorata, a si deschisu concursu pentru optu tineri, fixandu ajutoriulu, dupa impregiurarile nóstre de aici, la 25 fl. anuali pentru unulu fiacarele; acestu ajutoriu s'a si datu pentru anulu trecutu. Prin urmare ne mai remaneau disponibili 200 fl. pentru alti optu tineri. Pentru acestia, in intielegere cu societatea „Transilvani'a“ inca s'a deschisu concursu. Acestora inse se va poté dá ajutoriulu numai de la Septembre a. c. cá de la inceputulu anului viitoriu administrativu inainte, fiindu cá terminulu de concursu espira numai cu 31 Iuliu a. c. de o parte, ér' de alt'a, societatea „Transilvani'a“ ane cere, cá in cátu ar' fi posibilu, pentru inlesnirea comptabilitatiei sale, plat'a la tineri se se faca, pentru toti, la aceeasi epoca.

Cei optu tineri, caroru s'a datu ajutoriulu de câte 25 fl. in anulu administrativu ce espira acum, suntu: 1. Ioanu Siordanu din Sacelu, templariu. 2. Ioanu Comanu Stefanutia din Resínari, rotariu. 3. Georgiu Imbarusiu din Sibiiu, papucariu. 4. Arghiru Popu Bianu din Blasiu, faurariu. 5. Lazaru Talmacianu din Sibiiu, papucariu. 6. Nicolau Comsia din Racovitia, mesariu. 7. Aureliu Popu din Sucégu, rotariu si 8. Georgiu Potra din Huiedinu (B. Huniad), cismáriu.

La concursulu ce s'a deschisu cu terminulu pàna la 31 Iuliu a. c., pentru alti optu tineri, au intratu pàna acum 20 petitiuni.

In urm'a celoru dise la acestu locu, insemnamu cá, multiamita societatiei „Transilvani'a“, din beneficiulu si cu ajutoriulu ei, potemu cresce 16 tineri romani in diversele ramuri ale meserieloru.

VI.

Si acum venimu la unu obiectu, póte mai inportantu decâtu despre cari am raportatu pàna aci, si asupra caruia póte ar fi trebuitu se ve raportamu chiar' dela inceputu.

E vorb'a despre publicatiunile asociatiunei, séu adeca despre „Fóia periodica a asociatiunei, destinata pentru publicarea afacerilor ei si pentru latirea midilóceloru inaintarei de literatur'a romana si cultur'a poporului romanu“. (Vedi §. 33 din statute.)

Acésta fóia in form'a ei cunoscuta de toti, au aparutu pàna la ultim'a Decembre 1878.

In anulu trecutu intr'o siedintia estraordinaria dela 29 Iuliu, comitetulu cu ocasiunea desbaterei proiectului de budgetu a esmisu si adoptatu opiniunea, cá in sum'a de 800 fl. propusa pentru sectiunile asociatiunei, se se cuprinda si subventiunea fóiei asociatiunei; dar' cá acést'a fóia dela 1 Ianuaru 1879 incependu-se, se apara in sistemu de Annali, cu atàtu mai virtosu, cà infintiate fiindu acum si sectiunile, acestea inca voru trebui se concurga cu lucrarile si publicatiunile loru la materialulu ce acea fóia are se contiena si se publice. In càtu pentru insusi formatulu, asia dicèndu technicu, si pentru terminulu periodicu, de câte ori se apara pe septemana, pe luna, séu pe anu, se lasà in deliberarea sectiuniloru intr'unite.

Acésta opiniune s'au adusu de càtra comitetu, prin raportulu seu din anul trecutulu, la adunarea generala din Simleu, cá propunere, si a cerutu a deliberá asupra ei.

Adunarea generala in prim'a s'a siedintia dela 4 Augustu 1878, la punctu II, dupa cetirea prin secretariulu alu doilea a raportului comitetului, a luat puru si simplu actu despre raportu, si l'a alaturatu la processulu verbale alu siedintiei din acea di.

Asia dar' propunerea comitetului a fostu adoptata fòra nici o discussiune; si prin urmare acea propunere dreptu conclusiune luata de adunarea generala, si obligatória, asemenea cá orice altu conclusu alu adunariloru generali.

Comitetulu pentru esecutarea acestei conclusiuni a adunarei generale, in siedinti'a sa dela 11 Ianuaru a. c. la propunerea secretariului alu doilea, a luat urmatórea decisiune:

„In urm'a conclusului adunarei generale a Asociatiunei, tienuta in Simleu la 4 si 5 Augustu 1878, fóia periodica „Transilvani'a“ Asociatiunei, avendu a incetá dela 1 Ianuaru 1879 de a mai aparea in form'a ei de pàna acum:

„In vederea §-lui 33 din statute, care dice, cà; Asociatiunea va sustienea o fóia periodica in fascióre nelimitate, destinata pentru publicarea afaceriloru ei, si pentru latirea midi-

lócелору inaintarei de literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

„Comitetulu decide precum urmédia :

„1. Fói'a periodica prevediuta in statute (§. 33), va portá titlulu de: Annalile Associatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.“

„2. In aceste Annali se voru publicá :

„a) Processele verbali, actele si tóte lucrurile adunariloru generale, precum si ale comitetului, si ale sectiuniloru Associatiunei.

„b) Discursurile séu dissertatiunile istorice, scientifice si literarie ale membriloru, tienute in adunarile generale séu in sectiuni; precum si lucrurile altora, cari lucrari au obtienutu aprobarea Associatiunei séu a sectiuniloru.

„c) Alte scrieri, documente séu articli, pe cari in sfer'a loru de competentia le voru judecá de bune, folositorie si demne de publicatu (§. 32).

„d) Operatele premisse se voru publicá in Annali numai dupa-ce prin unu anume regulamentu se va regulá dreptulu de proprietate intre autorulu premiatu si intre Associatiunea care premiadia.

„3. Annalile voru aparé in fascicule nelimitate, in formatu octavu, de atâtea-ori, decâte-ori va fi materialu suficientu de publicatu.

„4. Pretiulu loru se va stabili si aretá pe fiacare fasciculu dupa marimea lui. Acestu pretiu inse va fi mai moderatu pentru membrii Associatiunei, decátu pentru aceia, cari nu sunt membrii ei (§. 35).

„5. Annalile publicate in cursulu unui anu, voru formá unu tomu completu alu publicatiuniloru Associatiunei din acelu anu.

„6. Pentru publicarea acestoru annali va ingrijí comitetulu Associatiunei prin secretariulu primu, cá redactoru alu acelor publicatiuni (§. 16 din statute). In totu casulu inse primulu secretariu va fi ajutoratu in privinti'a acésta de secretariulu alu doilea, càtu si de secretarii sectiuniloru, si de acestia anume in ceea ce se rapórta la publicatiunile ce cadu in activitatea si competenti'a acelor sectiuni.

„7. In publicarea annaliloru se va observá modulu de scriere etimologicu, precum elu s'a observatu si pàna acum in publicatiunile Associatiunei.“

Cum am disu, acésta propunere s'a primitu in unanimitate de catra comitetu, cu adaogere, cà este primita numai in modu provisoriu, pàna la alte dispositiuni ale sectiuniloru, cari voru avea a se intr'uni anume pentru a deliberá asupr'a acestui obiectu.

Sectiunile si respective membrii sectiuniloru, nu s'au intr'unitu spre a decide asupr'a însarcinarii adunarei generali de a determiná formatulu si terminulu periodicu pentru aparitiunea „Annaliloru“ si a se pronuntia asupr'a conclusiunei ce a luatu comitetulu in privinti'a acésta, conclusiune ce am aretatu mai in susu.

Asia conclusulu de a se publicá „Annalile“, a remasu neexecutatu.

Si încã totu se potea publicá celu puçinu unu fasciculu séu doue, daca aru fi statu la dispositiunea comitetului Discursurile ce s'au tienutu in adunarea dela Símleu din anulu trecut.

Cu acele discursuri, cu processele verbali ale comitetului si ale sectiuniloru, cari nu sunt publicate, s'ar fi potutu face unu fasciculu séu doue, destulu de voluminóse.

Éca dar' causele si inpregiurarile, pentru cari in anulu trecut nu s'au publicatu. Annalile inse, séu in form'a cum a fostu fói'a „Transilvani'a“, séu in ori ce alta forma, precum voru judecá sectiunile, dela 1 Ianuaru 1880 trebue se se publice.

Intregu publiculu romanu o astépta acésta; ér' inaintarea literaturii romane, si progressarea culturii poporului romanu, ni o inpune intr'unu modu mai multu decâtu imperativu: ni o demanda.

Aci este locul se amintim, cà numerulu membriloru sectiuniloru a remasu aprópe totu acela, care a fostu in anulu trecut. Deosebirea este cà: D. Sava P. Barcianu, membru sectiunii filologice, fostu parochu in Resnari, assesoru consistorialu si administratoru protopopescu, a repaosatu, ceea ce am memoratu si mai in susu, si Dr. Nicolau Stoiá, fostu membru in Blasiu si membru sectiunii sciintieloru naturale.

Mórtea acestoru duoi meritabili barbati, nu potemu decâtu se o regretamu cu totii, si se esprimamu cu totii adânc'a dorere pentru perderea loru din midiloculu nostru.

Asia astadi sectiunea filologica numera 8 membri; sectiunea istorica 13; si sectiunea sciintieloru asemenea 13 membri.

Listele acestoru membri s'au substernutu adunarei generali dela Símleu din anulu trecut.

VII.

Acesta este, si aci amu potea terminá cu raportulu ce comitetulu are onórea a'lu presentá onorabilei adunari generali, spre a'lu esaminá si a dispune in deplina suveranitatea sa.

Ceea ce ni-a mai remasu, noue comitetului, este se reasumamu cererile ce amu facutu la unele puncte din acestu raportu si anume:

1. Ve ceremu cá pentru cele doue sume ce s'au datu preste prevederile budgetarie, adeca 70 fl. stípendiu tinerului Constantinu Boghiciu, elevu la scólele comerciale in Brasiovu, si 50 fl. ajutoriu tinerului Emilianu Popoviciu tehnicu in Vien'a; adunarea generala se aprobe darea acestoru sume din rubric'a speseloru neprevediute ale Budgetului anului trecutu (I. 8).

2. Ve ceremu se aprobatu pasii, ce comitetulu a facutu in privinti'a „Fundatiunei scolare Tofalene“, si se adoptati acésta fundatiune intre celelalte, ce sunt date in administratiunea Asociatiunei (II).

3. In urma, permiteti-ne se ve tragemu atentiunea asupr'a publicarei Annaliloru; aci ve ceremu, se' decideti prin conclusu formalu, cá dupa program'a comitetului din siedinti'a dela 11 Ianuariu a. c. aretata mai in susu (VI), publicarea „Annaliloru Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu“, are se incépa negresitu dela 1 Ianuariu anulu viitoriu 1880, si a se continuá periodicu dupa sum'a, asia dicéndu, si valórea materialului ce se va presentá.

VIII.

In urma avemu onórea a ve presentá ratiociniulu cassei Asociatiunei, si alu fondului „Academiei de drepturi“ pe anulu 1878/9 spre a'lu esaminá; precum ve substernemu si proiectulu de budgetu alu Asociatiunei pe a. 1879/80, spre a-lu luá in deliberare si a-lu votá dupa cum va aflá adunarea generala de bine.

IX.

Inainte de a terminá, trebuie se aducemu la cunoscinti'a onorabilei adunari generale, cá primulu secretariu alu Asociatiunei d-lu Georgiu Baritiu, prin scrisórea sa din 6 Martiu, adressata comitetului, si-a cerutu dimissiunea din functiunea de secretariu, pe motive cá: „in acésta calitate si intre inpregiurarile actuali, nu vede cá ar avé nici o ramura de ocupatiune, din câte sunt destinate pentru secretariulu I. in Statute.“

Comitetulu in siedinti'a sa dela 10 Maiu a. c. luandu in pertractare cererea de dimissiune a d-lui G. Baritiu, a luate resolutiunea cà: comitetulu nu este competentu, nici a-i primi nici a-i refusá dimissiunea, fiindu aci competenta numai acea corporatiune, adeca adunarea generala, care l-a alesu, de a se pronuntia deca-i primesce séu ba dimissiunea.

Submitemu, prin urmare acésta cestiune la resolutiunea onorabilei adunari generale.

Din siedinti'a comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Sibiiu, 29 Iulie 1879.

Raportoru: Dr. Ios. Hodosiu, sect. II.

Processu verbalu

alu siedintiei a II-a tienuta la 4 Augustu (25 Iuliu) 1879 sub presidiulu vice-presiedintelui Iacobu Bologa. Notari Augustu Horsia, Zacharia Boiu, si Ioanu Pop'a.

1. Se citește si verifica processulu verbalu alu siedintiei premerse dela 3 Augustu.
Spre sciintia.

2. Presiedintele anuntia intrarea unei cereri din partea medicinistului Constantinu Baritiu din Turd'a, pentru unu ajutoriu de 100 fl. v. a. spre facerea rigoróseloru sale.

Se transpune comitetului spre a o resolvi conformu budgetului.

3. Presiedintele respunde la interpelatiunile membrului Anania Trimbitasiu din siedinti'a anterióra:

ad I) cà bilete pentru calea ferata cu pretiuri reduse s'au cerutu dela directiune inca prin Iuniu, facénduse inse din partea aceleia abatere dela pracs'a de pan' acuma, acele bilete le-a primitu presiedintele numai cu 2 dile inainte de adunarea gen., asia in càtu inpartirea loru intre toti membrii Asociatiunei a fostu impossibila;

ad II) respunde la invitarea presiedintelui secretariulu primu dlu G. Baritiu, espunendu dificultatile ce s'au opusu activitatiei sectiuniloru, si anume: lips'a de materialu suficientu, neajungerea medilóceloru materiali, si lips'a organului, prin care se publice acele operate a-le sale; afara de aceea, convocarea sectiuniloru conformu statuteloru, nu cade in competentia presiedintelui „Asociatiunei,“ ci intr'a presiedintiloru de sectiuni;

ad III) despartimentele cercuali parte sunt infintiate, parte in infintiare; a se aplicá aici mesure silnice este necompatibilu cu natur'a si cu problemele Associatiunei, carea este o intr'unire libera literaria; aterna inse dela zelulu membriloru ei, a se infintiá aceste despartimente pretutindinea, la ce presidiulu cu placere va dá totu concursulu seu.

Interpelantele de si nu pre deplinu satisfacutu cu respunsurile date, le iá spre sciintia.

4. Presedintele predà rogarea parochului Vasilie Bassarabu din Romosu pentru unu ajutoriu banescu la infintiarea si sus-tinerea scaldeloru sale din Gioagiu.

Se transpune comitetului spre resolvire.

5. Presedintele predà 12 bucati de numi vechi, donati Associatiunei de dlu Longhinu Hossu.

Donatoriului se votédia recunoscintia protocolaria si numii se transpunu cassariului spre ulterióra afacere.

6. La ordinea dilei urmédia conformu programei, cetirea dissertatiuniloru. Dlu G. Baritiu dà cetire recensiuinei sale asupra publicatiunei franceze: „La Race latine; oratorium par le br. Meyronet-St. Marc, à Montpellier 1878.“

Dissertatiunea ascultandu-se din partea publicului cu viu nteresu, se aclude protocolului spre eventuala publicare in actele Associatiunei sub lit. D.

7. Raportorii comissiuniloru esmise in siedinti'a premergátore invitati a referá asupr'a lucrariloru respective, dau rapórtele loru in urmatóriele:

a) comissiunea pentru propuneri prin dlu Nicolau Strevoiu cá unulu dintre cei 2 raportori ai acestei comissiuni, relatéza asupr'a propuneriloru dlui Anania Trimbitasiu in generalu, cá in adeveru activitatea principala a Associatiunei in cei 18 ani, de candu esista ea, a fostu adunarea de midilóce si inpartirea de stipendii si ajutórie intre individi singuratici, prin ce scopurile Associatiunei nu se ajungu in mesura indestulítore, de aceea comissiunea propune:

I-a) in generalu schimbarea sistemei de pan' acuma intr'acolo, cá activitatea Associatiunei se se estinda in viitoriu mai multu asupr'a masei poporului, decâtu se se restringa la cati-va individi singuratici;

II-a) cá propunerile dlui Anania Trimbitasiu se se transpuna comitetului centralu dreptu directive la esecutarea acestui prin-

cipiu cu acelu adaosu, cá la urmatórea adunare generala se raporteze asupr'a celoru dispuse.

III-a) in specialu: cá comitetulu se se ingrigésca de infintiarea unui institutu pentru crescerea fetitielu romane, precum si de premiarea si distingerea acelu preoti si invetiatori, cari lucra in poporu pentru stirpirea patimei betiei.

Se primescu propunerile comissiunei cu acelu adaosu propusu de dlu Z. Boiu, cá ptl. 6 alu propuneriloru dlui A. Trimbítasiu se se formuledie astfeliu: premii pentru opere poporarie in materii de agricultura, industria, comerciú, higiena poporala si morala.

Propunerile respective impreuna cu raportulu comissiunei se alatura la protocolu sub lit. E.

8. Totu comissiunea pentru propuneri prin alu 2-lea raportoru alu seu A. Trimbítasiu de Bethlen, relatéza asupr'a raportulu generalu alu comitetulu centralu in urmatórele:

ad I) punctulu privitoriu la distribuirea stipendiiloru si ajutórieloru din partea Associatiunei, adunarea generala in totu coprinsulu seu se-lu ia spre sciintia, si se insarcinedie comitetulu, a escrie si aplacidá stipendiele cátu se póte mai de timpuriu, ér' cu privire la supererogatele de sub pct. I 8 alu budgetulu anulu trecutú, propune comissiunea a se dá comitetulu indemnizare.

Dupa informatiunile date de presidiu, acestu pct. alu raportulu comitetulu se iá spre sciintia si pentru supererogatele de sub pct. I 8 alu budgetulu anulu espiratu se dá comitetulu indemnizarea ceruta.

ad II) fundatiunea de 1000 fl. creata de Tofalenii espossessionati, spre scopuri scolarie si industriale si data in administrarea comitetulu centrale alu Associatiunei; Comissiunea propune a se luá spre placuta sciintia;

Spre sciintia.

ad III) referitoriu la starea bibliotecei, conformu propunerei comissiunei:

adunarea generala votésa dlui J. M. Riureanu multiamita protocolara pentru cartile donate de dsa spre distribuire la scólele romane.

ad pct IV) a) cu privire la propunerea despartimentulu I (Brasiovu), cá ajutóriele invetiaceiloru de meserii se nu se dea lorú, ci maiestriloru lorú in sum'a acordata prin contracte, — care procedere comitetulu centralu nu o adoptase, comissiunea propune a se primi propunerea despartimentulu.

Dupa deslusirile date de presedinte, procederea comitetului centralu se ia spre sciintia.

ad pct. IV) *b*) cu privire la pct. IV *b*) din raportulu comitetului, carele arata că este sub pertractare o propunere a dlui conte Schweinitz pentru infiintierea unei scóle de sculptura, precum si arangiarea unei espositiuni nationale, comissiunea propune, a se luá spre sciintia.

Spre sciintia.

ad pct. IV) *c*) De asemenea propune comissiunea a se luá spre sciintia raportulu comitetului in ceea ce privesce lucrarea sectiunilor: cum-cá adeca la acelea se afla sub esaminare trei manuscripte: Higien'a poporala, Manualu de economia si Istori'a Daciei.

Spre sciintia.

ad pct. IV) *d*) Totu asemenea si starea processelor si respec. legatelor Asociatiunei si a fondului Academiei, conformu propunerei comissiunei.

Se iá spre sciintia.

ad V) Raportulu comitetului asupr'a ajutoriului anualu de 400 fl. din partea societatii „Transilvani'a“ pentru ajutorarea tinerilor romani dela meserii, cu care ajutoriu sunt a-se provedé pre fia-care anu câte 16 tineri amesuratu propunerei comissiunei.

Se iá spre placuta sciintia.

ad VI) Referitoriu la pct. VI alu raportului comitetului despre organulu de publicitate alu Asociatiunei, comissiunea propune a se adoptá propunerile comitetului: cá adeca organulu acest'a sub numirea „Annalile Asociatiunei“, se apara negresitu dela 1 Ianuaru 1880 in form'a si sub conditiunile espuse de comitetu.

Se primesce.

ad VII) Cestiunea supererogatoru preste budgetulu anului espiratu, cestiunea fundatiunei tofalene si a Annalilor Asociatiunei, sunt resolve sub Nr. 6 alu acestui protocolu.

Se insémna spre sciintia.

ad VIII) Ratiociniulu casei si proiectulu de budgetu pentru anulu venitoriu, cá predate la comissiuni speciali, se voru pertractá la locul lor.

Spre sciintia.

ad IX) Cu privire la dimissiunea secretariului primu G. Baritiu, substernuta — din partea comitetului, cá necompetente,

— la adunarea generala, comisiunea propune a nu se primi dimisiunea.

Adunarea generala voté dia de nou incredere primului seu secretariu si adópta propunerea comisiunei.

9. Referitoriu la cererea lui Vasiliu Popu din Tofaleu, pentru unu ajutoriu din fundatiunea Tofaleniloru pe sém'a fiiloru sei, invetiacei de meseria, afacerea lá propunerea comisiunei se transpune comitetului spre pertractare si resolvire.

10. Cu privire la raportulu bibliotecariului, comisiunea propune si adunarea generala decide:

Raportulu bibliotecariului se ia spre sciintia, ér' propunerile acelu'a, privitóre la urcarea sumei pentru procurarea de carti dela 60 la 100 fl. v. a. si privitóre la tiparirea catalogului alfabeticu se incuviintié dia, si comitetulu se insarciné sa cu efeitúra acestui conclusu.

11. Presidiulu presenté sa telegram'a inteligentiei romane dela Siomcut'a mare, prin carea adunarea se invita pe anulu venitoriu acolo.

Se transpune comisiunei pentru propuneri intre aclamatiuni de complacere.

12. Presidiulu predá telegramele salutatóre dela despartimentulu alu XI-lea (Simleu) si dela inteligenti'a romana din Gileu si giuru.

Intre aclamatiuni de bucuria se iau spre sciintia.

13. Urmandu la ordinea dilei raportulu comisiunei pentru revederea ratiociniului pre anulu administrativu 1878/9, aceea prin raportorulu seu Patrichiu Barbu constata aflarea ratiociniului in cea mai buna ordine si propune a se dá cassariului si controlorului absolutoriulu si a li-se votá recunoscinti'a adunarei generale.

Se primesce si raportulu se alatura la protocolu sub lit. F.

14. Comisiunea pentru propuneri prin raportorulu A. Trómbitiasiu, continuandu raportulu seu, relaté dia asupr'a urmatóreloru esibite:

Ofertulu tipografiei din Gherl'a „Georgiu Lazaru“ in caus'a tiparirii scripteloru Associatiunei cu pretiurile cele mai scadiute, propunendu comisiunea a se transpune ofertulu comitetului centrálu spre apretiare.

Se primesce.

2. Invitarile pentru locul proximei adunari generale, propunendu spre scopulu acest'a Brasiovulu.

Dupa desbatere mai indelungata, la carea pledéia P. Cosma, St. Popu si Dr. A. Muresianu pentru Brasiovu, ér G. Baritiu, I. Moldovanu si I. Lugosianu pentru Turd'a:

Adunarea generala în fine cu majoritate se declara de astadata pentru Turd'a.

15. Comissiunea budgetara prin raportorulu Dr. G. Vuia relatéia asupr'a proiectului comitetului centrale propunendu'lu acela adunarei generali spre incuviintiare cu aceea, cá adunarea generala se transpuna rogarea invetiatoriloru dela scól'a gr. cat. din Lapusiulu ungurescu pentru unu ajutoriu de 200 fl. la comitetulu centrale spre considerare, ér petitiunea d. Petru Emilu Prodanu profesoru emeritatu, pentru unu ajutoriu, fiindu budgetulu eshauriatu, se nu se incuviintiedie.

Se primesce cu acelu adaosu, propusu din partea membrului I. M. Moldovanu, cá spesele fiacarui anu se se introduca in ratiociniu in sírulu, in care s'au votatu de adunarea gen. respectiva, la fiacare titlu se se insemne sum'a elocata in budgetulu votatu de adunare, cá se se cunósca indata: unde s'a spesatu mai multu si unde s'a facutu economia. Raportulu se alatura la protocolu sub lit. G.

16. Raportulu comissiunei pentru inscrierea membriloru noi si incassarea taxeloru prin raportorulu I. Siandru relatéia, cá membri noi au intratu D-nii: Teofilu Gheaja si Nicolau Raicu, solvindu tacsele prescise, ér dreptu taxa dela membri vechi a intratu sum'a de 358 fl., intre cari dela dlu P. Barbu un'a obligatiune de statu à 200 fl. si alt'a de asemenea dela dlu Nicanoru Fratesiu à 100 fl. m. c.

Intre vii aclamatiuni dlu P. Barbu se primesce de membru fundatoriu si dnii Nicanoru Fratesiu, T. Gheaja si N. Raicu de membri ordinari ai Associatiunei.

17. Dlu Constantinu Stezariu cu privire la meritele cele distinse, ce si-a castigatu pentru limb'a si literatur'a romana laureatulu poetu V. Alesandri, — merite cunoscute de ajunsu in tóte tierile si provinciile locuite de romani, — propune, a se alege dlu V. Alesandri de membru onorariu alu Associatiunei; de asemenea propune spre acésta si pre Dr. I. Urban Jarnik, profesoru de filologi'a romana la c. r. universitate din Vien'a, cu privire la meritele sale pentru limb'a si literatur'a romana.

Adunarea între vii aplause denumesc de membri onorari ai Asociației pe d. V. Alexandri și Dr. I. Urban Jarnik, carele din urmă fiindu prezente, în cuvinte caldure multiamesc pentru onora ce-i-s'a facutu și promite serbatoresce, că și în venitoriu va da totu concursulu seu pentru promovarea sublimeloru scopuri ale Asociației.

18. Presedintele arata, că conformu programei ar veni la ordinea dilei continuarea dissertatiunilor insinuate și anume disertatiunea critica a dlui G. Baritiu despre cele mai vechi tipografii, mori de chartia și carti romanesce tiparite în Transilvani'a și Ungari'a 1550—1582 și invita pe dlu G. Baritiu a-si ceti dissertatiunea.

Dlu Baritiu considerandu că timpul este înaintatu, arata pre scurtu cuprinsulu dissertatiunei sale, și declara că o va da la tipariu, de unde publiculu va avé ocașiune a-o citi.

Se ia spre placuta sciintia.

19. Fiindu terminata program'a lucrariilor, comisari pentru verificarea protocolulu acestei ședinție se alegu d. I. Siandru, V. Moldovanu și D. Pertia.

20. Presedintele închidendu ședințiile adunarei generale de estimpu, multiamesc atâtu comitetulu localu și preste totu publiculu din Sighisior'a pentru ospitalitatea ce a manifestatu, și ostenele ce a pusu pentru Asociație, câtu și membriloru pentru viulu interesu ce au aratatu către dens'a; ér membrulu I. Boiu multiamesc adunarei generale pentru onora facuta poporatiunei romane din urbea Sighisior'a și giuru, și da espressionu convingerei sale, că lucrariile salutare ale acestei adunari voru avea pentru poporul romanu din acestu tîenutu urmarile și fructele dorite în venitoriu.

Spre placuta sciintia.

Cu cari ședinții'a se redica și protocolulu se închieie și subscrie.

Iacobu Bologa, vicepresedinte.

Z. Boiu m. p.

Augustu Horsia m. p.
secret. ad hoc.

Cetindu-se în ședinții'a comisiunii verificatorie, tîenuta adi, s'a verificatu.

Datu în Sighisior'a la 9 Augustu, 28 Iuliu 1879.

Demetriu Pertia m. p. I. Siandru m. p. D. V. Moldovanu m. p.
membri ai comisiunii verificatorie.

Cuventu de bineventare

pronunsiatu de Dlu protopopu Zacharia Boiu in numele Sighisioreniloru, cu ocasiunea adunarei generali de acolo in 3. Augustu 1879.

Maritu Presidiu!

Prè-onorata adunare!

Cu imburacutória privire la cultura, care a desteptatu pórale la cunoscinti'a de sine: comitetulu despartimentului XXI. alu Associatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu, dimpreuna cu comitetulu bisericescu parochialu din locu si cu ai sei, damu lauda a totu-puternicului Dumnedieu, ca amu ajunsu si noi, Poporulu Romanu din Sighisiór'a si impregiuru, acésta dî binecuvântata si prea-fericita, de carea noi potemu díce: „Acést'a este diu'a, care o a facutu Domnulu, se ne bucuramu, si se ne veselimu intr'ens'a.“ Acésta dî de serbatóre nationala, de triumfu alu luminei asupr'a intunerecului, in care potemu esclamá si noi, cá fericiti, cu dís'a din Sant'a Evangelie dela Luc'a: „Fericiti sunt ochii cari vedu cele ce vedeti voi, si urechile care audu cele ce auditi voi. Ca multi Sânti si Drepti au doritu se védia cele ce vedeti voi si n'au vediyutu, si se audia cele ce auditi voi si n'au auditu.“

Intru esprimarea nemarginitei nóstre bucurie, ca suntemu onorati cu adunarea generala din estu-timpu, ne prosternemu cu prè-umilita supunere omagiala Maiestatei Sale Prea-gratosului nostru Imperatu, Rege si Mare-Principe, sub alu carui-a scutu puternicu s'a infintiatu si s'a redicatu acestu Altariu alu culturai poporului romanu. Si salutandu cu stima profunda pre demnii ei conducétori si spriginitori: bineventamu pe Marit'a Adunare generala, cu cuvintele díse in cantarea Santeloru Pasci: „Redica impregiuru ochii tei Sióne, si vedi ca iata venira la tine cá nisce faclii de Dumnedieu luminate, dela apusu, dela média-nópte, dela mare, si dela resaritu fiii tei, intru tine binecuventandu pe Christosu in veci.“

Acésta dulce lumina aducéndu-o cu sine la noi marit'a adunare generala pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu: ea se va respandi intre toti fiii poporului romanu. Lucrarile asociatiunei acestei pré-binecuventate, au produsu si pâna acuma dulci si folositórie frupte, si dela care speramu si pe viitoriu, cá pazindu-ne literatur'a si cultur'a poporului

romanu de cali ratecite, i va succede a aduce poporul nostru pe calea culturii (spre care este chiamata) la acelu gradu alu inaintarei, care 'lu recere timpulu de fație; pentru a ne stringe mai tare in legatura de fratietate cu popórele conlocuitoárie; cá si poporul nostru se ocupe cu demnitate loculu ce i se cuvine intre popórele surori din scump'a nóstra patria comuna, infrumsetíndu-o astfeliu cá pe o gradina scumpa, bine cultivata si plina cu osebite feliuri de pomi oltoiti, si aducatori de fruptele dulci si folositoare ce sunt de doritu. Cá intru acésta positiune placuta a poporului nostru, condusu si de moralulu crestinescu, se se implinésca in elu cuvintele díse de Mantuitoriulu: „Asiá se lumineze lumin'a vóstra inaintea ómeniloru, cá vediendu faptele vóstre cele bune, se marésca pe Tatalu Vostru celu din ceriuri.“

Bineventandu inca odata pe Marit'a adunare generala din tóta inim'a nóstra, ne indreptamu ochii la ceriu càtra Santu-Mantuitoriulu lumei, si-lu rugamu cu umilintia, cá se se indure a tramite dela Tatalu celu cerescu, precumu preste apostoliísei, asia si preste membrii Asociatiunei nóstre adunati aici, pe Spiritulu celu prea-santu: „Spiritulu întieptiunei, Spiritulu buneii întielegeri, Spiritulu temerei de Dumnedieu“; se binecuvinte lucrarile Maritei adunari, cá ele se fia de bunu sporiu in interesulu natiunei, alu patriei, si alu Statului!

Se traiésca Maritulú presidiu!

Se traiésca onoratii domni membri ai adunarei!

Se traiésca si se folosésca Asociatiunea nóstra!

Intru a lui Dumnedieu in ceriuri susu marire, josu pe pamentu intre ómeni pace si buna invoie!!

Rugatiune

ce acelasiu domnu protopopu a tienutu in aceeași di in biserica.

„Multiamimu Tie Dómne, Dumnedieulu puteriloru, carele „ne-ai invrednicitu pre noi a stá si acum inaintea Santului Teu „Jertfelnicu, si a cadé la indurarile Tale, pentru pecatele nóstre, „si pentru nesciintiele poporului; primesce Dumnedieule rugatiunea „nóstra; fa-ne pre noi a fi vrednici se-ti aducemu Tie rugatiuni „si cereri, si jertfe fara de sange pentru totu poporulú teu; si „ne indestuléza pre noi, cari ne-ai pusu la slusb'a Ta acést'a,

„intru puterea Spiritului Teu celui Santu, fara de osênda si fara
 „de smintêla, intru marturia curata a sciintiei nôstre, a te chiamá
 „pre Tine in tóta vremea si in totu loculu, cá audîndu-ne pre
 „noi se fii induratoriu nôue intru multîmea bunetatoru Tale
 „totu-deaun'a; iéra mai alesu intru acêsta binecuventata di de
 „asta-di, in care din genunchi cu umilintia Te rugamu, cá pre
 „Tatalu cerescu, noi fiii Tei, tramite pe Spiritulu Teu celu santu
 „preste adunarea asociatiunei nôstre, precum odinióra l-ai tramisu
 „asupr'a Santiloru Apostoli adunati in Ierusalimu, pre cari i-au
 „luminatu in chiamarea loru apostolésca; cá si acést'a cu
 „ajutoriuu Teu Dómne, prin lucrarea chiamarei Sale in faptele
 „cele bune, cari sunt Tie bine placute, se Te laude si se Te
 „marésca in vecii veciloru. Amin!“

Nr. 222/1879.

Processu verbalu

din 6 Septembrie 1879 alu siedintiei comitetului asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, presedinte: Iacubu Bologa, vicepresedinte, membrii presenti: P. Dunc'a, E. Macellariu, I. V. Russu, Ios. St. Siulutiu, I. Popescu, G. Baritiu, C. Stezariu, E. Brote, N. Petra-Petrescu si Dr. Iosifu Hodosiu.

§. 88. Presedintele deschidendu siedinti'a, dlu cassariu presenta conspectulu despre starea cassei asociatiunei transilvane pâna in diu'a de 6 Septembrie a. c. din care se vede, cá fondulu asociatiunei este de 74,614 fl. 35 cr. de o parte, ér' de alt'a, cá intratele pâna la acea di au fostu 1054 fl. 35 cr., ér' erogatele au fostu 927 fl. 03 cr. (Nr. 208). Totodata dlu cassariu observa, cá fondulu academiei a remasu totu acela, care a fostu la ultim'a siedintia a comitetului.

Conspectulu fondului asociatiunei fiindu in regula si provediutu cu tôte documentele justificative, serve spre sciintia si se apróba.

§. 89. Secretariulu alu II-lea raportéza asupra processelor verbali ale adunarei generali, ce s'a tienutu la 3 si 4 Augustu a. c. in Sighisiór'a, si anume:

I. Cà adunarea s'a tienutu intru tôte conformu programei emise dela comitetu in 30 Iuniu a c. (Nr. 114).

II. Cà au intratu la acea adunare una rogare a medicinistului Constantinu Baritiu, pentru unu ajutoriu de 100 fl.,

alta rogare dela Vasilie Basaraba din Romosu pentru unu ajutoriu la infintiarea scaldeloru sale din Gioagiu; o a 3-a rogare dela Vasilie Popu tofalénulu pentru unu ajutoriu din fundatiunea Tofaléna; o a 4-a rogare dela Ioanu Dumitrescu invetiatoriu in Lapusiulu ungurescu la scól'a de acolo; si o a 5-a rogare dela Emiliu Prodanu pentru unu ajutoriu. Aceste rogari s'au transpusu tóte comitetului spre resolvire.

III. Cà s'a prezentatu o propunere din partea comembrului Ananie Trombitiasiu pentru a se schimbá sistem'a urmata pàn' acuma de comitetu, asia, ca ajutoriale asociatiunei se se estinda mai multu asupra massei decâtu asupra unoru individi particulari. Acést'a dimpreuna cu opiniunea comissiunei adunarei generali anca s'a transpusu comitetului.

IV. Cà s'a decisu a se publicá analile asociatiunei dela 1 Ianuariu 1880.

V. Cà s'a staveritu si adoptatu budgetulu asociatiunei pe anulu 1879/80 precum urméza:

Constatandu-se ca sum'a disponibila pentru anulu acum memoratu este de 4046 fl. 57 cr.

Din acést'a suma s'au votatu:

1. Remuneratiune pentru secretariulu I. decursivu pro Septembrie—Decembre 1878 ca redactoru alu fóiiei Transilvani'a	133 fl. 33 cr.
2. Remuneratiune secret. alu II-lea pro 1879/80	300 " — "
3. " cassariului	200 " — "
4. " bibliotecariului	60 " — "
5. Spese de cancelaria	100 " — "
6. Unui scriitoriu	150 " — "
7. Chiri'a pentru localulu cancelariei Asociatiunei	100 " — "
8. Pentru procurarea de carti la biblioteca	100 " — "
9. Spese extraordinarie	200 " — "
10. Dóue stipendii pentru elevi dela scól'a reala à 70 fl. =	140 " — "
11. Dóue stipendii pentru elevi dela scól'a comerciala à 70 fl. =	140 " — "
12. Unu stipendiu pentru unu gimnasistu à 70 fl. =	70 " — "
13. Unu stipendiu pentru unu studentu de filozofia la Universitate	400 " — "

14. Patru stipendii pentru ascultatori de pedagogia in patria à 60 fl. =	240 fl. — cr.
15. Unu stipendiu pentru unu ascultatoriu de agronomia in patria à 60 fl. =	60 „ — „
16. Unu stipendiu pentru unu gimnasistu din fostulu comitatu alu Dobocei à 60 fl. =	60 „ — „
17. Unu stipendiu pentru unu gimnasistu din fundatiunea „Nicolae Marinoviciu“ à 60 fl. =	60 „ — „
18. Unu stipendiu pentru unu gimnasistu din fundatiunea Galliana à 60 fl. =	60 „ — „
19. Unu ajutoriu pentru unu gimnasistu din fundatiunea E. D. Basiota Motiu Dembulu à 20 fl. =	20 „ — „
20. Unu ajutoriu pentru unu meseriasiu din fundatiunea „Tofaléna“	20 „ — „
21. Ajutorie pentru sodali si invetiacei de meseria	400 „ — „
22. „ „ scóle poporale serace	400 „ — „
23. Pentru sectiunile literarie si stiintifice	600 „ — „
24. Pentru servitoriulu cancelariei Asociatiunei	180 „ — „

Sum'a totala 4193 fl. 33 cr.

Comparandu sum'a totala a cheltueliloru cu sum'a disponibilu de 4046 fl. 57 cr.

Resulta unu plus in cheltueli pro 1879/80 de = 146 fl. 76 cr.

Pentru acoperirea acestui plus de cheltueli se se folosésca sumele votate in budgetulu anului 1878/9 pentru sectiunile stiintifice si pentru spese extraordinarie, încàtu acele sume au ramas necheltuite in anulu budgetariu 1878/9.

VI. Că la propunerea prin raportulu bibliotecariulu se incuviintiéza typarirea catalogulu alfabeticu despre cartile ce se afla in bibliotec'a Asociatiunei.

VII. Ca spesele facute preste prevederile budgetulu anului administrativu trecut se apróba, si ratiociniulu casei pe anulu 1878/9 s'a revediatu si aprobatu, votandu multiamita cassariulu si controlorulu si ordinandu a li se dá absolutoriu.

VIII. Ca din incassarea taxeloru dela membri vechi si inscrierea de membri noi a resultatu sum'a de 358 fl. observandu, ca dlu Patrachie Barbu, avocatulu in Reghinu, a datu o obligatiune de statu in valóre nominala de 200 fl.; ér dlu Nicanoru Fratesiu, protosincelu in Sibiiu a datu una obligatiune „Transilvania“ in valóre nominala de 100 fl., prin urmare celu de intaiu se declara

membru fundatoru, ér celu de alu 2-lea membru pe viétia alu asociatiunei. Ca membrii ordinari s'au inscrisu dnii: Teofilu Gheaj'a si Nicolau Raicu.

IX. Ca la propunerea dlui capitanu Constantinu Stezariu s'au aclamatu de membrii onorari ai asociatiunei dnii: Vasilie Alesandri si Dr. I. Urban Jarnik.

X. Ca dlu Baritiu a tienutu o dissertatiune asupra publicatiunei franceze: „La Race latine, par le br. Meyronet St. Marc à Montpellier 1878.“

O a 2-a dissertatiune „despre cele mai vechi typografii, mori de harthia si carti romanesci in Transilvani'a si Ungari'a intre anii 1550—1582“ pentru timpul scurtu nu s'a potutu tiené, dar' a spusu pre scurtu cuprinsulu ei.

XI. Ca locul pentru adunarea generala pe anulu viitoriu s'a pusu opidulu Turda in cea dintai Sambata dupa 1 Augustu (Nr. 194).

— Asupra acestui raportu s'au luat urmatóriele conclusiuni :
ad I. Serve spre sciintia.

ad II. Cererile a se resolvi in parte fiacare in sensulu conclusulu luat de adunare.

ad III. Propunerile membrului Trombitiasiu dimpreuna cu opiniunea comisiunei de propuneri a adunarei generali se transpunu unei comisiuni de 5., care se si alege in persónele dloru : I. V. Russu, Ios. St. Siulutiu, Dr. II. Puscariu, I. Popescu si Dr. D. P. Barcianu, spre a aflá calea si midilócele, cum acele propuneri s'ar poté pune in practica. Se observa totodata, cá comisiunea este libera de a invitá la consultatiunè si pe propunatoriulu insusi.

ad IV. In càtu pentru typarirea annaliloru, a se procurá si dá dlui Georgiu Baritiu cá redactoru totu materialulu ce stà pàn' acuma la dispositiunea comitetului, incepédu cu protocolulu adunarei generali dela Símleu din anulu trecut si pàna la adunarea generala din anulu curentu si alte acte ale comitetului.

Biuroulu este insarcinatu a intrá in pertractare cu typografiele din locu si a raportá càtu mai curendu despre ofertele cele mai favorabili pentru typarirea annaliloru.

ad V. In càtu pentru budgetu, a se dá o copia cassariului spre sciintia si acomodare observandu, cá positiunile de sub Nrii 1—7 si 24 se aviséza odata pentru totudeun'a pe totu anulu; ér pentru positiunile dela punctu 8 pàna inclusivu 23 vor' urma avisari speciali din candu in candu dupa impregiurari.

Totu odata se va aduce la cunoscinti'a cassei spre sciintia si acomodare conclusulu adunarei generali, care suna: „Spesele fiacarui anu se se induca in ratiociniu in sirulu in care s'au votatu de adunarea generala respectiva, la fia-care titlu se se insemne sum'a elocata in budgetulu votatu de adunare, cá se se cunósca indata: unde s'a spessatu mai multu si unde s'a facutu economia.“

In câtu pentru stipendii se decide a se escrie concursu:

a) pentru unu comercialistu stipendiu de 70 fl., care este vacantu celalaltu à 70 fl. ocupatu fiindu;

b) pentru unu realistu stipendiu de 70 fl., alu 2-lea ocupatu fiindu;

c) trei stipendii à cate 60 fl. pentru ascultatori de pedagogia in patria; alu 4-lea este ocupatu;

d) unu stipendiu pentru unu gimnasistu à 70 fl. din fondulu Associatiunei;

e) unu stipendiu de 60 fl. pentru unu gimnasistu nascutu in fostulu comitatu „Doboca“ (fundatiune anonima).

Èr pentru ajutóriele destinate tinerilor aplicati la meserii se decide asemenea a se escrie concursu:

a) unu ajutoriu de 20 fl. din fundatiunea Tofaleana pentru unu invetiachelu seu sodalu de meseria nascutu din orecare familia a Tofaleniloru;

b) cinci ajutórie à câte 20 fl. pentru sodali de meserii;

c) 24 ajutórie à câte 12 fl. 50 cr. pentru invetiacei de meseria.

ad VI. Bibliotecariulu are se presente catalogulu alfabeticu alu bibliotecei, spre a se luá mesuri pentru typarirea aceleuia.

La acestu punctu sulevandu-se cestiunea pentru cumpararea de carti, dupa orecare discussiune se decide numirea unei comisiuni de 3 si anume: din fiacare sectiune câte unulu pentru a veni la comitetu cu propunere in privinti'a aceluor carti, ce ar' fi de a se cumpará pentru bibliotec'a asociatiunei.

Se alegu in acést'a comisiune dnii: Georgiu Baritiu, I. Popescu si Dr. Il. Puscariu.

Totu acést'a comisiune este insarcinata, cá dupa presentarea catalogului se 'si de a opiniunea, cum din esemplariale superflue de carti s'ar poté dá in schimbu cu carti, pe care bibliotec'a nóstra nu le posiede, dar pre care alte biblioteci le au in mai multe esemplarie; si la ce biblioteci lipsite de carti romanesci s'ar poté dá gratis din cartile ce bibliotec'a nóstra le are in mai multe esemplarie.

ad VII. Se ia spre sciintia si cassariului si controlorului a se dà absolutoriu.

ad VIII. Luanduse spre sciintia incassarea taxelor dela membri vechi si inscrierea de membri noi, asupra carora raportulu comisiunii esmise pentru acést'a, s'a datu brevi manu in faci'a adunarei dlui cassariu Constántinu Stezariu, se decide a se dá diploma dloru: Patrichiú Barbu cá membru fundatoru, Nicánoru Fratesiu cá membru pe viétia, Teofilu Gheaja si Nicolau Raicu cá membri ordinari ai asociatiunii; precum si celoralalti, carora pàna la adunarea din Sighisiór'a nu s'ar fi datu inca diplome.

ad IX. Dnii Vasilie Alesandri si Dr. I. Urban Jarnik a se incunoscintiá despre alegerea loru cá membri onorari.

Cu privire la dlu Vasilie Alesandri se va cere invoirea guvernului conformu §-lui 5 din statute.

ad X. Dissertatiunile dlui G. Baritiu atàtu un'a càtu si cealalta se vor' publica in annále societatii.

Totu aici se va publica si cuventulu de deschidere alu dlui vicepresiedinte Iacobu Bologa, ca inlocuitoriu alu presiedintelui Timoteu Cipariu, precum si cuventulu de bineventare a dlui Z. Boiu senior.

ad XI. Serve spre sciintia si spre facerea dispositiuniloru la tempulu seu.

Cu espeditiunile asupra acestoru puncte se insarcinéza biuroulu.

§. 90. Dlu cassariu substerne not'a typografiei archidiecesane despre typarirea in 500 de esemplarie a ratiociniului cassei pre anulu 1878.9, harthia si typariu 15 fl.; precum si not'a compactorului I. Cristea despre 5 fl. pentru brosiurarea acelor 500 esemplarie de ratiocinie (Nr. 202).

Se decide a se avisá la cassa respunderea sumelor mai susu numite la respectivii din rubric'a speseloru estraordinarie, pre langa cuitantia in regula.

§. 91. Acelasiu dnu cassariu substerne particulariulu despre spesele de calatoria a oficialiloru comitetului, cari au luat parte la adunarea generala din Sighisiór'a si anume:

1. pentru dlu G. Baritiu antaiulu secretariu 9 fl. 50 cr.;
2. pentru dnii Dr. Ios. Hodosiu alu II-lea secretariu; Constántinu Stezariu cassariu, si Eug. Brote controlorulu la fiacare càte 7 fl. 76 cr.

Sum'a totala de sub 1 si 2 face 32 fl. 78 cr. (Nr. 203).

Se aviséza cass'a a respunde sumele dise la fiacare in parte, din rubrica speseloru neprevédute, pre langa simplu reversu dela numitii dni.

Verificarea acestui processu verbalu se concrede ddloru: Dunc'a, Siulutiu, Popescu.

Iacobu Bolog'a m. p.
vicepresiedinte.

Dr. Ios. Hodosiu m. p.
secretariu.

S'au cetitu si verificatu in 23 Septembre 1879.

P. Dunc'a m. p. I. Popescu m. p. Siulutiu m. p.

Nr. 223—1879.

Procesu verbalu

din 11 Septembre 1879 alu siedintiei comitetului asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, presiedinte: Iacobu Bologa, vicepresiedinte; membrii presenti: P. Dunc'a, E. Macellariu, I. V. Russu, I. St. Siulutiu, I. Popescu, B. P. Harsianu, Dr. D. P. Barcianu, D. Comsi'a, G. Baritiu, E. Brote, N. P.-Petrescu si Dr. Ios. Hodosiu.

§. 92. Dlu Baritiu conformu conclusului din siedinti'a trecuta in numele biuroului raportéza asupra oferteloru typografie-loru pentru typarirea annalilor asociatiunei, aratandu, cà:

1. typografi'a archidiecesana se offere a typari annalile in formatu 8° harthia Nr. 6 = 18 : 24 policari vienezi, calitate dupa mustra: Tectulu $\frac{3}{4}$ cicero resfiratu pe pag. 35 renduri fòra columcifre, $\frac{1}{4}$ garmond resfiratu pe pag. 41 renduri fòra columcifre. Notele la cicero, garmond. Notele la garmond, petit, còl'a à 16 colòne, harthia, culegere si typariu in 500 esemplare 16 fl. — cr. v. a., fiesce-care 100 esemplarie mai de parte à 1 fl. 20 cr. Tectulu $\frac{3}{4}$ cicero compres pe pag. 41 renduri fòra columcifre $\frac{1}{4}$ garmond compres pe pag. 49 renduri fòra columcifre. Notele ca mai susu citate, còl'a à 16 colòne, harthia, culegere si typariu in 500 esemplarie 18 fl. — cr. v. a. fiesce-care 100 esemplarie mai departe 1 fl. 20 cr. formatulu dela „Transilvani'a“ din 1868 séu dela „Scòl'a romana“ din 1879;

2. typografi'a W. Krafft se offere a tipari annalile pe còla in 8° formatu si harthia cá cea dela „Catechismulu calvinu“ $\frac{3}{4}$ cicero $\frac{1}{4}$ garmond in 500 esemplarie cu 16 fl. 75 cr.;

3. typografia Ios. Drotleff se ofere a tipari annalile, culesu si typariu in 500 esemplarie 13 fl. — cr. harthia satinata dupa mustra 4 fl. 70 cr., fiacare 100 esemplarie urmatórie, typariu si harthia 1 fl. 40 cr.

Inainte de a intrá in discussiune, dlu presiedinte intréba: déca s'a facutu ceva in privinti'a declaratiunei typografiei „George Lazaru“ din Gherla, declaratiune ce s'a facutu prin dlu N. Negrutiu la adunarea generala din Sighisióra cá acea typografia ar fi dispusa a tipari cu 30%, mai efinu decâtu ori-care alta typografia.

Dlu Baritiu arata greutatile ce s'ar ivi, candu s'ar angagia o typografia din afara si care nu este aici in locu, adaugandu, cá n'ar luá raspunderea pentru multele chiertueli si perdere ce s'ar poté nasce prin multele espeditiuni, corecturi etc. ce ar fi impreunate cu tiparirea annaliloru la o typografia ce nu este aici in locu.

Dupa aceste observari ne luanduse in consideratiune declararea typografiei „Georgiu Lazaru“ declarare ce si altmintrelea nu este precisa si categorica din tóte punctele de vedere a typarirei annaliloru:

Se trece la ordinea dilei.

§. 93. Dupa acést'a intrandu in discussiunea celoru 3 offerte memorate mai susu, dlu I. V. Russu reflecta, ca luandu in considerare formatulu „Catechismului calvinu“ facia cu formatulu „Scól'a romana“, i-se pare cá ofertulu typografiei W. Krafft este celu mai efinu.

Dupa unele observari ale dlui Baritiu, si dupa declararea dlui Dr. Ios. Hodosiu, ca typografi'a archidiecesana se invoiesce a typari annalile in formatulu „Catechismului calvinu“ totu cu pretiulu mai susu indicatu de 16 fl. per cóla, prin urmare fiindu acestu ofertu mai favorabilu, 'lu recomanda si propune a-se primí.

Acést'a propunere se primesce si biuroulu este insarcinatu a incheia contractulu cu typografi'a archidiecesana din locu si alu presenta comitetului la timpulu seu.

§. 94. Dlu Comsia raportéza asupra petitiuniloru intrate la concursu pentru 4 premii de câte 25 fl. la acei invetiatori romani, cari au facutu cele mai bune progrese in cultivarea pomaritului si gradinaritului.

Arata ca au intratu 7 concurse, dintre cari unulu este alu corpului invetiatorescu din Resnariu, altulu alu corpului invetia-

torescu dela scol'a capitala din Saliste, acestu din urma intratu dupa espirarea terminului.

Intréba déca aceste 2 concurse se potu luá in considerare séu ba?

Dupa discussiune asupra acestei intrebari:

se decide a nu se lua in considerare, din motivu cà premiile suntu destinate nu pentru corporatiuni, ci pentru individi, abstragèndu dela acea, cà petitiunea corpului invetiatorescu din Saliste a intratu cu o luna mai tardiu decàtu terminulu prefiptu prin concursu.

§. 95. Luandu-se apoi in discussiune celelalte 5 petitiuni, dupa referada dlui Comsia ca raportoru, s'a decisu:

a se premiá:

1. dlu Mihaiu Domide invetiatoriu diriginte la scól'a tri-viala din St. Georgiu (langa Naseudu); 2. dlu I. Popu Rete-ganulu, invetiatoriu diriginte la scól'a granitiarésca din Lissa; 3. dlu Alesiu Latisiu, invetiatoriu la scól'a capitala din Lapusiulu ungrescu; 4 dlu I. Popu, invetiatoriu la scól'a din Copacelu districtulu Fagarasiului.

Despre ce respectivii se voru incunoscintia si cass'a se va avisá.

§. 96. Dlu secretariu raportéza asupra petitiuniloru intrate la conferirea ajutórieloru à cate 25 fl. dela societatea „Transilvani'a“ pentru optu tineri cari se aplica la meserii. Arata cà au intratu 24 petitiuni, cari luandu-se in esaminare s'a decisu precum urméza:

se votéza ajutórie à câte 25 fl. pe anu pentru urmatorii invetiacei la meserii:

1. Comanu Hambasianu din Resfnariu, cojocariu; 2. Ioanu Ratiu din Racovitia, mesariu; 3. Valeriu Andresianu din Nandra, ferariu; 4. Emanuilu Morariu din Muresiu-Osiorheiu, cismariu; 5. Todoru Ilie Maioru din Andrasfalau, cismariu; 6. Iustinu Simonetti din Pagida dulgheriu; 7. Nicolau Campeanu din Sieic'a mica, cojocariu si 8. George Irimie Fulea din Rahau, cojocariu.

Despre ce respectivii se voru incunoscintiá si societatea „Transilvani'a“ se va avisá conformu transcrieriloru acestora.

§. 97. Se presenta suplic'a. lui Georgiu Forrasiu, docente in Rapoltulu mare, pentru a se accordá fiuluiu seu George invetiacelu de dulgheria in Dev'a, ajutoriulu de 25 fl. dela societatea „Transilvani'a“ (Nr. 204).

Acést'a suplica nu se póte luá in considerare, parte pen-
truca este intardiata, ér de alta parte pentruca ajutóriele sunt
dejá votate altora.

§. 98. Directorulu despartimentului IV (Sebisiu) substerne
processulu verbalu alu siedintiei adunarei generali, ce s'a tienutu
in Cudgiru la 6 Iuniu a. c. (Nr. 164).

Serve spre sciintia si conclusiunile adunarei se apróba.

§. 99. Tribunalulu reg. din Deesiu transpune decisiunea
in caus'a de ereditate dupa Mihaiu Ivasco, fostu parochu in
Nicula, care a testatu Associatiunei o actiune dela banc'a „Tran-
silvani'a“ in valóre nominala de 100 fl. (Nr. 170).

Dupace actiunea de sub cestiune s'a primitu la cass'a Asso-
ciatiunei, decisiunea numitului Tribunalu serve spre sciintia.

§. 100. Directorele subdespartimentului III (Sibiiu) sub-
sterne processele verbali ale subcomitetului din 3 Aprilie si
30 Iuliu a. c. (Nr. 179).

Serve spre sciintia si se apróba.

§. 101. Perceptoratulu reg. din Clusiu tramite o contra-
cuetantia despre 113 fl. 40 cr. si insciintieza, cà acesti bani
cu detragere de 1 fl. 05 cr. dimpreuna cu obligatiuni vinculate
despre 450 fl. s'au espeditu sub cuverta separatu.

Banii in suma de 112 fl. 35 cr., si 5 obligatiuni de statu
in pretiu de 450 fl. sosindu dela acelu perceptoratu, s'au trans-
pusu la cassa, ceea ce se iea spre sciintia.

§. 102. Efori'a scóloru gr. or. rom. din Campeni se róga
pentru avisarea aloru 200 fl. votati de càtra adunarea generala
din Blasiu la anulu 1877 pentru infiintiarea unei scóle de fetitie
in acea comuna (Nr. 212).

Dupace adunarea generala din Blasiu a votatu 200 fl.
pentru scól'a de sub cestiune, a se dá numai dupa ce aceea
scóla va fi infiintiata si deschisa; si dupa ce efori'a scóloru mai
susu-numite nu arata ca ar fi satisfacutu acestei conditiuni, asia
cererei de sub cestiune nu se póte face destulu.

Verificarea acestui processu verbalu se concrede dloru :
Dunc'a, Siulutiu, Popescu.

Iacobu Bologa m. p.
vicepresiedinte.

Dr. Ios. Hodosiu m. p.
secretariu.

S'a cetitu si verificatu. Sibiiu 23 Septembre 1879.

P. Dunc'a m. p. I. Popescu m. p. Siulutiu m. p.

Nr. 323—1879.

Processu verbalu

alu siedintiei comitetului asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, tienuta in 31 Octobree st. n. a. c. Presiedinte: Iacobi Bologna, vice-presiedinte. Membrii presenti: E. Macellariu, I. V. Russu, B. P. Harsianu, I. Popescu, Dr. I. Borcia, Dr. D. P. Barcianu, Const. Stezariu, G. Baritiu, N. Petra Petrescu si Dr. Ios. Hodosiu.

§. 103. Dupa deschiderea siedintiei Dlu Cassariu presenta conspectulu despre starea cassei asociatiunei in 31 Octobree a. c. din care se vede, ca fondulu asociatiunei este de 74,325 fl. 02 cr. (Nr. 321).

Conspectulu fondului asociatiunei fiindu in regula si pro-vediutu cu tóte documentele justificative, serve spre sciintia si se apróba.

§. 104. Acelasiu dnu casariu presenta conspectulu despre starea fondului academiei, din care se vede, cà acelu fondu la 31 Octobree a. c. este de 16,675 fl. 29 cr. (Nr. 322).

Conspectulu fondului academiei fiindu in regula si provediutu cu tóte documentele justificative, serve spre sciintia si se apróba.

§. 105. Dlu secretariu G. Baritiu raportéza asupra concurselor intrate la unu stipendiu de 70 fl. din fondulu asociatiunei destinatu pentru studenti de gimnasiu, din care raportu se vede ca au fostu 14 concurenti. Dupa consultare si esamina-rea actelor, comitetulu a votatu:

a se da stipendiulu din cestiune de 70 fl. tinerului Nicolau Vecerdea din Topârcea, studentu in clas'a IV. la gimnasiulu de statu in Sibiiu.

§. 106. Urméza raportulu secretariului asupra concurselor intrate la stipendiulu de 70 fl. pentru unu elevu de scólele comerciali, din care se vede ca au concursu numai doi, dintre cari dupa consultare si esaminarea actelor:

stipendiulu din cestiune de 70 fl. s'a votatu tinerului Bartolomeiu Baiu din Zernesci, elevu in clas'a II. comerciala din Brasiovu.

§. 107. Urméza raportulu secretariului asupra concurse-loru intrate la stipendiulu de 70 fl. pentru unu elevu de scólele reali, din care se vede ca au concursu numai doi, dintre cari dupa consultare si esaminarea actelor:

stipendiulu din cestiune de 70 fl. s'a votatu tinerului Alesandru Balasiu din Hatiegu elevu in classa VI. reala din Dev'a.

§. 108. Urméza raportulu asupra concurselor intrate la trei, respective la doue stipendie destinate pentru ascultatorii de pedagogia in patria.

Se observa ca aceste stipendie pentru pedagogi suntu patru, dintre cari doue inca din anii trecuti au fostu date tineriloru Ioanu Sava de presentu pedagogu de alu III. anu in seminariulu Andreanu din Sibiiu si Ioanu Lapusianu de presentu pedagogu in cursulu alu III-lea in Gherl'a; prin urmare acestoru doi tineri se lasa si pe anulu viitoriu stipendiulu ce l'au avutu in trecutu.

Dupa acestea constatandu-se ca suntu de a se dá numai doue stipendie si examinandu-se suplicele si actele aloru siepte concurenti :

stipendie de câte 60 fl. s'au votatu tineriloru : 1. Lazaru Munteanu din Turnisioru pedagogu in cursulu alu II-lea in institutulu Andreanu din Sibiiu; si 2. Andreiu Munteanu din Sinc'a vechia pedagogu in cursulu alu II-lea in Blasiu.

§. 109. Urméza raportulu asupra concurselor intrate pentru dobandirea stipendiului de 60 fl. din fundatiunea anonima „Doboc'a“ pentru unu gimnasistu, din care se vede ca la acestu stipendiu au concursu siepte tineri, dintre cari dupa consultare si examinarea actelor :

Stipendiulu din cestiune s'a votatu tinerului Alesandru Buteanu nascutu in Gherl'a, studentu in class'a VI. la gimnasiulu din Naseudu.

§. 110. Urméza raportulu asupra concurselor la ajutoriulu de 20 fl. din fundatiunea „Tofaleana“ pentru unu tineru aplicatu la meseria. A concursu numai unulu singuru si anume Petru Poppu nascutu in Tofaleu si aplicatu la meseri'a de cismaritu in M. Osiorheiu.

Comitetulu decide a se dá acestuia ajutoriulu din cestiune de 20 fl. v. a. —

Timpulu fiindu inaintatu, siedinti'a se ridica si verificarea acestui processu verbale se concrede dloru : Macellariu, Harsianu si Popescu.

Iacobu Bologa m. p.
vicepresiedinte.

Dr. Ios. Hodosiú m. p.
secretariu.

S'au perlesu si verificatu, Sibiiu in 6 Novembre 1879.

E. Macellariu m. p. **B. P. Harsianu** m. p. **I. Popescu** m. p.

Nr. 328—1879.

Processu verbalu

din 1. Novembre 1879 alu siedintiei comitetului asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, presedinte: Iacobi Bologna vicepresedinte, membrii presenti: P. Dunc'a, B. P. Harsianu, I. Popescu, Dr. I. Borcia, I. V. Russu, Dr. D. P. Barcianu, Dr. Il. Puscariu, E. Macellariu, G. Baritiu si Dr. Ios. Hodosiu.

§. 111. La ordinea dilei urméza impartirea aloru cincii ajutória de câte 20 fl. pentru sodalii, cari suntu cualificati de a se face maestrui.

Dlu Macellariu inainte de a intrá in meritu face propunerea, cá se se amane decisiunea meritoria si mai înainte de tóte se se faca unu conspectu despre acei sodali, cari au primitu degiá ajutória in anii trecuti. Acésta propunere o face din aceea consideratiune, cá ajutoriale din acestu anu si cele viitórie se se dea tineriloru, cari pâna acum n'au fostu ajutorati inca.

Acestu conspectu adauge dlui Macellariu, se se estinda celu puçinu pre trei ani trecuti. Dupa presentarea acestui conspectu se se purcéda apoi la impartirea ajutórialoru de sub cestiune.

Dlu Dr. I. Borcia nu este in contra de a se face conspectulu, dar nu vede nici necessitatea nici ratiunea séu folosulu amanarei de a se votá ajutóriale din cestiune chiar asta-di, cà-ci la 21 de concurenti cari suntu, prea usioru se póte sci, déca ei au mai fostu ajutorati in trecutu séu ba.

Dlu I. V. Russu sustiene opiniunea dlui Borcia si este in contra amanarei propuse de dlu Macellariu.

Dlu Baritiu arunca cestiunea, cà déca unu tineru in anii trecuti a primitu ajutoriu cá invetiacyelu, póte elu óre se primésca ajutoriu si cá sodalu?

La acést'a se respunde in unanimitate cu da.

Dupa acestea dlu presedinte pune cestiunea amanarei propuse de dlu Macellariu si o submitte la votu:

amanarea se respinge cu mare majoritate de voturi.

Domnulu presedinte pune apoi cestiunea de a se face ori nu, conspectulu celoru ajutorati in anii trecuti.

Se decide a se face conspectulu de sub cestiune cu privintia la toti stipendistii si ajutoratii asociatiunei, dela infintiarea ei incóce si a se presenta la cea mai deaprópe adunare generala.

Dupa tóte acestea urmandu consultarea asupra concursurilor intrate pentru cinci ajutoria a câte 20 fl. la sodalii aplicati la diverse meserii si constatandu-se ca au intratu 21 de petitiuni, ér' ajutoria avendu de a se imparti numai cinci :

Acelesi s'au votatu pentru urmatorii tineri: Alesandru Cosm'a, din Rohia pantofariu in Lapusiulu ungurescu; 2. Dumitru I. Bab'a, din Chintelnicu pantofariu in Bistritia; 3. Lazaru Apoldeanu, din Sibiu cismariu in Sibiu; 4. Vasiliu Popu, din Gherla cismariu in Clusiu; 5. Terentie Moldovanu din Biertanu cismariu in Orastia.

Timpulu fiindu maintatu, siedinti'a se redica, ér' verificarea procesului verbalu se concrede dloru: Dunc'a, Harsianu si Popescu.

Iacobu Bologa m. p.
vicepresiedinte.

Dr. Ios. Hodosiu m. p.
secretariu.

S'a cetitu si verificatu. Sibiu in 6 Novembre 1879.

P. Dunc'a m. p. B. Harsianu m. p. I. Popescu m. p.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nr. 332—1879.

Processu verbalu

din 4. Novembre 1879 alu siedintiei comitetului asociatiunei tranne pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, presiedinte: Iacobu Bologa, vice-presiedinte, membrii presenti: P. Dunc'a, I. Popescu, I. V. Russu, I. St. Siulutiu, Dr. Il. Puscariu, Dr. D. P. Barcianu, B. P. Harsianu, G. Brateanu, G. Baritiu si Dr. Hodosiu.

§. 112. La ordinea dilei este impartirea ajutorialoru de câte 12 fl. 50 cr. pentru invetiaceii de meseria. Din raportulu secretariatului se vede ca au intratu 66 de petitiuni. Ajutoriale de datu, fiindu numai 24, acelesi dupa esaminarea actelor:

s'au votatu pentru urmatorii tineri: 1. Ioanu Gârbacea, din Branu tipografu in Sibiu; 2. Ioanu Achimu Gavriila, din Mohu fotografu in Sibiu; 3. Iosifu Mara, din Sibiu pantofariu in Sibiu; 4. Simionu Moldovanu, din Sindu caltiunariu in Turda; 5. Petru Mischingeru, din Resinariu pantofariu in Sibiu; 6. Simionu Chirc'a, din Sebesiu rotariu in Petrosieni; 7. Augustinu Stanu, din Chesleru caltiunariu in Blasiu; 8. Ioanu Mihanciu, din Gur'ariulu tapetiariu in Sibiu; 9. Vasilie Popu, din Siomcut'a mare

mesariu in Siomcut'a mare; 10. Ioanu Vajda, din Simtió'n'a fauru in Clusiu; 11. Ioanu Saftu, din Brasiovu croitoriu totu acolo; 12. Nicolae Moldovanu, din Clusiu lacatariu totu acolo; 13. Ioanu Russu, din Palosiu cojocariu in Brasiovu; 14. Radu Vatasianu, din Bundorfu caltiunariu in Brasiovu; 15. Ioanu Hentesiu, din Slimnicu pantofariu in Sibiiu; 16. Nicolae Grecu, din Deva lacatariu totu acolo; 17. Nicolau Pavelu, din Deva fauru; 18. Ludovicu Ratiu, din Deva tipografu totu acolo; 19. Victoru Popu, din Baitia curelariu in Sibiiu (actualmente in Brasiovu); 20. Stefanu Suci, din Ogra cismariu in Sibiiu; 21. Nicolae Dumitru Sêrbu, din Sibiiu pantofariu totu acolo; 22. Ioanu Constantinu Dicu, din Sacelu pantofariu in Sibiiu; 23. Mihailu Ilea, din Topârcea fauru in Mercurea; 24. Ioanu Danila, din Sibiiu pantofariu totu acolo.

§. 113. Secretariulu presenta unu contu de 26 fl. dela mesariulu A. Loew pentru procurarea unui dulapu de carti, devenindu acest'a necesariu in urm'a punerei in ordine a arhivei si respective a bibliotecii societatiei.

Dlu presedinte observa, ca ast'felu de procurari se facu dupa usulu de pêné acum, totu deuna in urm'a prealabilei incunoscintiari a comitetului. Dar acum dulapulu procuratu fiindu, si necesitatea lui nefiindu contestabila, este de parere cá sum'a mai susu disa se se aviseze la cassa. (Nr. 319).

Sum'a mai susu-disa de 26 fl. se aviséza la cassa a se platí pre langa cuientantia in regula, din rubric'a spesseloru neprevédute.

§. 114. Totu din partea secretariului se presenta o cuientantia despre 10 fl. pentru unu orologiu de parete procuratu dela orologieriulu I. Zesevits pentru sal'a de siedintie a comitetului. (Nr. 320.)

Cu observarea memorata la punctulu precedentu, sum'a de 10 fl. se aviséza la cassa a se platí pre langa cuientantia in regula, din rubric'a spesseloru neprevédute.

§. 115. Cu raportu la budgetulu asociatiunei votatu pentru anulu curentu de catra adunarea generala din Sighisió'n'a, si in specialu pentru impartirea sumei de 400 fl. la scólele mai serace se face propunere, cá: 200 fl. se se transpuna consistoriului archidiececanu din Sibiiu, 100 fl. ordinariatului metro-

politănu din Blasiu; si 100 fl. ordinariatului eparchialu din Gherl'a. (Nr. 329).

Acést'a propunere se primesce cá conclusu, cu esecutarea caruia este insarcinatu biuroulu.

§. 116. Dlu Baritiu in numele comissiunei esmise pentru alegerea de carti ce aru fi de a se cumpará pentru bibliotec'a asociatiunei, presenta list'a aci /. alaturata si propune a se cumpará cartile specificate acolo. (Nr. 330).

Propunerea se primesce si biuroulu este insarcinatu cu procurarea aceluor carti.

§. 117. Se presenta rogarea lui Ioanu P. Popu parochu si v.-protopopu in Iclodu, prin care se róga a se lasá fiului seu Valeriu Popu si mai departe stipendiulu Gallianu de 60 fl. (Nr. 220).

Inainte de a intrá in meritulu petitiunei, se decide cá: se se céra dela directiunea gimnasiala respectiva atestatulu scolaristicu alu tinerului Valeriu Popu studentu in class'a IV gimnasiala din Gherl'a, pentru trecutul anu scolaristicu, precum si atestatulu lui de frecuentatiune in anulu curentu.

Verificarea acestui processu verbalu se concrede dloru: Dunc'a, Popescu, Harsianu.

Iacobu Bolog'a m. p.
vicepresiedinte

Dr. Ios. Hodosiu m. p.
secret.

S'au cetitu si verificatu. Sibiu 6 Novembre 1879.

P. Dunc'a m. p. I. Popescu m. p. B. P. Harsianu m. p.

Nr. 363—1879.

Processu verbalu

din 31 Decembre 1879 alu siedintei comitetului asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, presiedinte: Iacobu Bologa, vicepresiedinte, membrii presenti: Paulu Dunc'a, Baron D. Ursu, Ios. St. Siulutiu, Ilie Macellariu, Dr. Ilarionu Puscariu, I. Popescu, Dr. I. Borcea, Dr. D. P. Barcianu, Demetriu Comsia, si Dr. Ios. Hodosiu.

§. 118. Secretariulu in absentia dlui cassariu presenta conpectulu despre starea cassei asociatiunei la 3 Decembre a. c., din care se vede, cá dela 31 Octobre pênê in 3 Decembre 1879,

intrate au fostu 1400 fl. 74 cr., ér esite au fostu 1225 fl. 7 cr. prin urmare la aceea di a fostu unu restu de 275 fl. 67 cr. (Nr. 349).

Se iea spre sciintia.

§. 119. Se presenta raportulu dlui cassariu asupra ratiociniului primului secretariu despre speșele cu editiunea fôiei „Transilvani'a“ pro 1878 din care se vede, ca detragându creditulu de 795 fl. 88 cr. din Debetu de 895 fl. 50 cr. remane unu Saldo in favórea cassei de 99 fl. 62 cr. (Nr. 350).

In urma acestui raportu comitetulu decide:

— Sum'a de 99 fl. 62 cr. se va computá ratiocinantelului in speșele ce le va face din alu seu cu editiunea si typarirea Annaliloru pre anulu 1880. Ér in privinti'a ratiociniului pro 1878, cu editiunea fôiei „Transilvani'a“ prin acést'a i-se dá absolutoriu.

§. 120. Secretariulu II presenta ratiociniulu seu despre speșele cancelariei pe anulu administrativu 1878/9 spre revisiune si aprobare (Nr. 359).

— Se dá dlui comembru Dr. II. Puscariu spre esaminare si raportu la timpulu seu.

§. 121. Dlu comembru Ios. St. Siulutiu offere o actiune Nr. 1506 dela banc'a „Transilvani'a“, in valóre nominala de 100 fl. cu cupónele dela 1 Februariu 1880 incependu (Nr. 360).

— Se primesce cu multiamita. Actiunea se transpune la cassa. Dlu Ios. St. Siulutiu se declara membru pe viétia, si se decide a-i-se dá diploma.

§. 122. Secretariulu II presenta contractulu incheiatu la 19 Novembre a. c. cu Typografia archidiecesana din locu pentru publicarea „Annaliloru asociatiunei.“ (Nr. 343).

— Se iea spre sciintia si se apróba.

§. 123. Escelenti'a Sa Mironu Romanulu, archiepiscopu si metropolitu tramite pentru bibliotec'a asociatiunei unu esemplariu din protocolulu congressului nationalu-bisericescu dela anulu 1878 (Nr. 354).

Se primesce cu multiamita, si se decide cá acést'a multiamita se-i-se aduca la cunoscintia si prin scrisóre.

§. 124. Directiunea despartimentului Clusiu substerne protocolulu adunarei generali, ce s'a tienutu la Fenesiulu-sasescu

in 22 Septembrie 1878 dimpreuna cu o obligatiune rurala in valóre nominala de 100 fl. v. a. dela dlu Alesandru Comanescu jude regescu in Clusiu, cá taxa de membru pe viétia; precum si 75 fl. in bani gata, dintre cari 5 fl. dela Ioanu Popu parochu gr. cat. romanu in Gilau, ér' 5 fl. dela Basiliu S. Podoba co-operatoru gr. cat. in Clusiu, cá membri noi. (Nr. 222).

Totu aceeași directiune transpune trei obligatiuni rurale, una in valóre nominala de 100 fl. si alte doue de câte 50 fl. summ'a nominala 200 fl. cá taxa de membru fundatoru dela dlu Iuliu Coroianu advocatu in Clusiu. (Nr. 241).

Protocolulu adunarei generali se iea spre sciintia. Obligatiunile si banii s'au transpusu la cassa. Membriloru noii si anume dloru Comanescu si Coroianu, caror'a inca nu s'a transmisu diplom'a, se decide a li-se tramite.

§. 125. Aceeasi directiune substerne processulu verbalu alu adunarei generali ce s'à tienutu in 12 Octobre a. c. in Frat'a, dimpreuna cu 2 actiuni „Albin'a“, in valóre nominala de câte 100—200 fl. dela dlu Iacobu Moga din Chicheriu proprietariu in Frat'a, cá taxa de membru fundatoru, precum si 45 fl. in bancnote, dintre cari 20 fl. suntu cá taxe dela urmatorii patru membrii noii: Pamfilu Podoba not. cerc. in Zau, Alesandru Iulianu not. cercualu in Sieuli'a, Alesandru Gombosiu maestru de posta in Tihutia si Dr. Emiliu Filipanu asistentu la Universitatea din Clusiu. (Nr. 333).

— Protocolulu adunarei generali se iea spre sciintia. Alegerea subcomitetului in persónele dloru: Dr. Gregoriu Silasí cá Directoru, Gavrilu Popu protopopu, Ladislau Vajda, Leontinu Popu, Dr. Aureliu Isacu, Basiliu Rosiescu protopopu, si Basiliu Podoba, se apróba. Membriloru noi se decide a li-se dá diploma.

§. 126. Directiunea despartimentului Brasiovu (I.) substerne protocélele subcomitetului din 4 Septembrie si 6 Octobre a. c. si protocolulu adunarei generali din 26 Octobre a. c. dimpreuna cu unu planu pentru infiintierea unui atelier in Sibiiu séu in altu locu potrivit; precum si 80 fl. intre cari 15 fl. dela 3 membri noi anume: Iosifu Maximu, Nicolau Piltia professori, si Alesie Verza parochu in Satulungu.

Aratandu totodata, cá comitetulu vechiu s'a realesu. (Nr. 337.)

Processele verbali preste totu se ieau spre sciintia si se incuviintiéza.

Realegerea subcomitetului se apróba. Membriloru noi se decide a li se dá diploma. Planulu pentru infiintiarea unui atelier in Sibiuu séu in altu locu acomodat, se dá unei comissiuni de 3 membri in persónele dloru: Dr. Il. Puscariu, D. Comsia si E. Brote.

§. 127. Directiunea despartimentului Blasiu substerne processele verbali ale subcomitetului din 30 Septembre 1877. 20 Maiu si 6 Octobre 1878, si din 17 Aprilie si 25 Maiu a. c. precum si protocolulu adunarei generali din 5 Iuniu a. c. dimpreuna cu unu proiectu pentru nou'a arondare a acelu despartimentu. (Nr. 104).

— Processele verbali preste totu se ieau spre sciintia. Incátu pentru planulu de noua arondare, se decide a-se intrebá despartimentele vecine spre a-si dá opiniunea in privinti'a acést'a.

§. 128. Se presenta adress'a dlui T. Budu viconotariu consistorialu in Gherla, prin care inaintéza unu mandatu de a platí 10 fl. dupa mass'a ereditaria a lui Mihaiu Ivascu, si anume cá taxa dupa 100 fl., ce numitulu Ivascu a testatu Associatiunei (Nr. 338).

Se decide a se avisa cass'a spre a tramite acei 10 fl. la destinatiunea lor.

§. 129. Secretariulu II arata, ca in urm'a raportului bibliotecariului, s'au primitu la bibliotec'a asociatiunei cartile, a caroru cumparare s'a votatu in siedinti'a dela 4 Novembre a. c. (§. 116) si ca in urm'a conclusului din aceea siedintia sum'a de 45 fl. 20 cr. pretiulu aceluor carti, s'a si avisatu la cassa spre solvire la man'a dlui I secretariu (Nr. 334).

Se iea spre sciintia si se apróba.

§. 130. Se presenta adress'a societatii „Transilvani'a“ din Bucuresci din 16 Augustu a. c. Nr. 52, prin care tramite 200 fl. pe $\frac{1}{2}$ anu, adeca pàna la 1 Aprilie 1880 pentru ajutorarea aloru 16 elevi aplicati la meserii.

Totodata ne anuntia, cà stau la dispositiune inca 100 fl. cá se mai aplicamu la meserii, càti elevi vomu poté (Nr. 314).

— Se iea spre sciintia. Bani s'au transpusu la cassa. Incátu pentru 100 fl. disponibili se decide, ca societatea „Transilvani'a“ se fia rogata a ne dá facultatea de a o intrebuintiá si respective de a o imparti la elevii de meserii, cá unu ajutoriu

momentanu si anume à câte 12 fl. 50 cr. la 8 elevi mai seraci si mai diligenti.

§. 131. Ioanu Tataru si alti Tofaleni se róga a li-se accordá óre-care ajutoriu spre a-si platí unele spese, ce le au facutu fiindu arestati. (Nr. 324.)

Associatiunea neavendu la dispositie astfelu de ajutória, cererea suplicantiloru nu se póte luá in consideratiune.

§. 132. Georgiu Negru studentu la scól'a de agronomia in Mediasiu, substerne atestatulu seu de frecuentare. (Nr. 191).

Spre sciintia si stipendiulu de 60 fl. are se-lu capete si pe anulu scolasticu 1879/80.

§. 133. Directiunea gimnasiului si a scólei comerciale din Brasiovu substerne atestatulu stipendistului Aureliu Bunea pe anulu scolasticu 1878/9 din care se vede, cà numitulu stipendistu cá scolaru in a 2-a classa comerciala a reportatu calcululu generalu de fórté bunu. (Nr. 225.)

— Serve spre sciintia si atestatulu se retramite Directiunei indereptu.

§. 134. Dlu Gavrilu Manu advocatu in Deesiu substerne 50 fl. din mass'a ereditaria a lui Titie Ioanu, precum si o lada cu carti lasata totu de acelasiu Ioanu Titie in favorulu bibliotecei asociatiunei. (Nr. 131).

— Banii s'au transpusu la cassa. Cartile s'au luat in sama de càtra domnulu bibliotecariu si s'au asediatu in archivulu asociatiunei. Despre ce dlu Gavrilu Manu este de a se incunoscentiá.

Verificarea acestui processu verbalu se concrede dloru : Dunca, Macellariu, Popescu.

Iacobu Bolog'a m. p.
vicepresiedinte.

Dr. Ios. Hodosiu m. p.
secretariu.

S'a cetitu si verificatu. Sibiiu 22 Ianuariu 1880.

P. Dunca m. p. E. Macellariu m. p. I. Popescu m. p.

PARTEA LITERARIA.

La Race latine.

Le chant des Latins.

Par Baron de Meyronnet St. Mare-Marseile 1879.*)

Intre reprezentantii popóreloru si limbiloru latine dela Montpellier**) a fostu si nobilele baronu de Meyronnet, carele concurse la premiu cu unu asia numitu Oratorium, compusu in versuri. Auctorulu daca nu a castigatu premiulu, a avutu inse satisfactiunea de a i-se face „mentiune onorabile,” apoi pies'a fu pusa pe note, dupa care o executa choruri in tierile latine, pe unde se cultiva music'a, precum nicairi in lume. Dn. Meyronnet avu bunatate a trimite prin dlu G. Sionu câte-va exemplarie din Oratoriulu seu, spre a le impartí intre amicii sei; d-sa inse le puse pre cele mai multe la dispositiunea Academiei romane, dela care apoi ceruramu si noi trei exemplarie pentru unele bibliotece de aici.

Cetindu noi acestu productu alu geniului francescu, carele pune pe poporulu romanescu alaturea cu tóte celelalte popóra de origine latina, si reproduce strofe romanesci compuse de amiculu nostru Sionu, simtiramu o adeverata placere de a face acestu Oratoriu cunoscutu mai de aprópe publicului nostru intregu, a si reproduce un'a parte din elu in dialectulu fia-càrui poporu latinu.

Dlu br. Meyronnet permite, cá in locu de prefatiune, in limb'a francésca urmatóriele sententie :

LA GINTEA LATINA.

Voi sunteti aceia, oh latini respanditi preste suprafaci'a globului, càtra cari me adresezu eu cu acestu Oratoriu.

Fia cá sentimentele care m'au animatu scriendu'lu si spiritulu patrioticu ce mi l'a dictatu, se-lu resimtiti si se participati din elu voi toti, fi ai aceleiasi mame!

Fiti de aci inainte uniti prin legaturile unei fraternitati nedespartibile, si cu totii conservandu nationalitatea vóstra distincta, se faceti totusi unu singuru poporu de frati.

*) Dissertatiune tienuta in adunarea gen. a Asociatiunei trans. in Aug. 1879.

**) Latin: Mons pessulanus vel Mons puellarum, cetate cu circa 60 mii locuitori situata 1/3 mil. dela marea mediterana, cu multe institute si cu industria frumósa.

Atunci noi vomu putea repeti cu totii versurile acestui sonnetu, pre care eu ilu scrisesem in anulu trecutu in onórea festivitatoru actuali ale gintei latine. (Urmédia doue strofe francesci de câte trei versuri):

Fais entendre ta voix, grande race Latine;
Repoussant de ton sein la discorde intestine,
Reste unie et debout contre le Nord jaloux.

De Lisbonne à Madrid, de Paris jusqu'à Rome,
Tu n'es qu'une et tu dois ne faire qu'un seul homme,
Et quiconque te hait doit être honni de tous.

alu caroru intielesu in prosa este:

Inaltia'ti vocea ta, mare ginte latina:
Smulgându din simulu teu discordi'a intestina.
Stai unita si 'n picioare contra Nordului jalosu.
Dela Lisabona la Madridu, dela Parisu pan' la Rom'a
Tu esti numai una si trebue se fii cá unu singuru omu.
Si oricine te uresce, se cada asupra'i urgi'a tuturoru.

Dupa acesteia urmédia insusi Oratoriulu.

BC Persónele in acelaasi sunt: Cluj

Unu Romanu anticu.	Unu Spaniolu.
Unu Romanu modernu.	Unu Catalanu.
Unu Italianu betranu,	Unu Valachu.
Unu Italianu	Unu Moldovenu.
Unu Francesu.	Unu Provincialu.

La carii se alatura chorulu compustu din Portugali, Ladini, Canadani, Peruvieni, Brasilieni si alti reprezentanti ai gintei latine.

Teatrulu reprezenta unu planu vastu, inundatu de radiele sórelui, éra horizonulu este marginitu de o parte prin munti mari, seci si colorati, iéra de alt'a prin ruinele maretie ale unui cercu anticu romanu; in fundu se vede cetatea MontPELLIÉ.

Dupa o ouvertura marétia, demna de anticitate si de nobilitatea gintei latine, cortin'a se ridica.

Se aude unu marsiu serbatorescu; unu Romanu anticu urmatu de unu Romanu modernu si tóte persónele Oratoriului, apparu pe scena. Chorurile se asiédia de a drépt'a si de a steng'a, éra Romanulu modernu adresandu-se câtra toti canta:

UNU ROMANU MODERNU.

Venez, enfants divers et de même origine,
Au rendez-vous donné pour se tendre la main;
Un tournoi se prépare à la cité voisine
Pour fêter le peuple latin

Que du Guadalquivir, de la Loire ou du Tage
 Les peuples pour s'unir se mettent en chemin;
 Partez du Canada, de ce lointain rivage;
 Arrivez du pays Roumain.

Quand, pour vous recevoir, chacun ici s'apprête
 Que de Rome à Madrid l'appel soit entendu;
 Que de notre berceau, dans ce grand jour de fête,
 Le souvenir nous soit rendu.

En vain, pour nous braver, en signe de victoire,
 L'étranger, sur un socle, élève Arminius
 Nous avons, pour répondre, une plus grande gloire
 Et l'écho répond: Marius!

Notre gloire est partout où se retrouve un homme,
 Elle couvre l'Europe et ses pays divers;
 Comme un phare éclatant, n'est-ce pas encor Rome
 Qui domine tout l'univers?

Célébrez en ce jour et dans votre idiome
 Vos gloires, vos douleurs, vos espoirs, vos destins;
 Affirmez par les chants d'une race autonome
 La fraternité des Latins.

ROMANESCE.

Veniti toti baietii de aceeași origine
 La loculu destinatu spre a ve tinde man'a;
 O lupta se prepara în cetatea vecina,
 Si unu ospetiu pentru gintea latina,
 Dela Guadalquivir, dela Loire si Tajo
 Popórale se manece spre a se intruni.
 Plecati si dela Canad'a, din acea regiune departata;
 Sositi si din Tiér'a romanésca.
 Candu aici toti se prepara spre a ve primí,
 Voi se ascultati acelu apellu dela Rom'a pan' la Madrid
 Cá în acésta mare di de serbatóre,
 Se ne aducemu aminte de léganulu nostru.
 Spre a ne insulta pe noi strainulu ridica indesiertu
 În semnu de victoria statu'a lui Arminius;
 Spre a'i respunde, noi avemu o gloria multu mai mare,
 Cà-ci echo respunde: Marius.
 Glori'a nóstra e preste totu pe unde se afla ómeni.
 Ea copere Europ'a si diversele sale tieri;
 Au nu Rom'a este aceea, ce cá faru luminatoriu
 Domina totu Universulu?
 Celebrati în acésta di în limb'a vóstra

Gloriile vóstre, dorerile, speranțiile si destinele vóstre.

Afirmati prin cantecele unei ginti autonóme

Fraternitatea Latiniloru.

Unu Romanu din vechime, unu Italianu, unu Spaniolu, unu Catalanu, unu Dacoromanu si unu Provincialu inaintandu pe scena, canta successive fia-care in dialectulu seu.

UNU ROMANU ANTICU.

Romulo natis animoso et acri
Barbaras gentes superare morte
Ponere et victis pia jura terris
Fata dedere.

Alma clarorum genitrix virorum,
Artibus belloque potens, Camillo,
Tullio et Flacco, Tacito, Marone
Roma superbit.

Hodie sparsas latinae ruinas
Gentis heu! latè video per orbem,
Di, precor, tandem facians ut illae
Sponte resurgant!

Sensulu in romanesce: Fiiloru lui Romulus le fusese datu prin Destinu a combate natiunile barbare cu vigóre, a le dumeri, si lumea invinsa a o civilisá prin legi bune.

Rom'a, bogata de eroi, totu asia de mare in lucrurile pazei cá si in resboiu, are totu dreptulu a se fali cá a produsu barbati cum au fostu Camillu, Cicerone, Horatiu, Tacitu si Virgiliu.

Astadi, vai, eu vediu ruinele ginte latine respandite in totu universulu; rogu pe Diei, se faca cá ele in fine se se scóle de sinesi, spre a reconstitui patri'a.

UNU ITALIANU.

Noi siam Latina prole
Ai gran trionfi awezza:
La Barbara fierezza
Dinanzi a noi piegò.

Cinge d' allor la fronte
Ogn' Itala cittade:
E canta d'ogni etade
Gli eroi che partori.

La gloria siede in Roma,
Che tutte genti dome,
E suole omai col nome
Il mondo trarre a sè.

Sensulu in romanesce: Noi suntem fiii Latiului, dedati cu triumfuri mari: trufi'a barbara se pléca de inaintea nóstra.

Fiacare cetate a Italiei incinge fruntea sa cu lauri si isi canta eroii pe cari'i nascuse din epoce in epoce.

Glori'a tronédia in Rom'a, care a dumeritu tóte natiunile; Rom'a e astadi in stare se attraga la sine pe tóta lumea numai cu numele seu.

UNU SPANIOLU.

Coronadas las huestes de Roma	Corren Lucio y Luçano facundo,
Con guirnaldas de olivo y laurel,	De los cultos latinos en pas
Su language el Celtibero toma,	I la llengua, revelan al mundo
I hasta el vulgo complàcese en èl.	Sola digna de hablarse con Dios.

Dos gemelos del Lacio arrogantes
 Con vigor creceràn sin igual.
 La mayòr darà à Espana un Cervantes,
 La menor Camoèns à Portugal.

Romanesce; Armatele Romei sunt coronate cu cunune de olivu si de lauri; Celtiberulu adópta limb'a loru, la care multimea afa placere.

Lucius (Seneca) si Lucanu prin elocenti'a loru imita pe scriptorii latini si revela lunei una limba, singura demna cá se vorbimu in ea cu Dumnedieu.

Doi Gemeni ai Latiului voru cresce cu vigóre fòra parechia; celu mai mare va da Spaniei pe Cervantes, celu mai teneru Portugaliei pe Camoèns.

UNU DACOROMANU.

Legiunile Traiane aducèndume aice,
 Amu sciutu cu'a mea valòre sè facu Daci'a ferice
 Barbarii, in multe rònduri, prestè mine au venitu,
 Dar prin lupte de multi secolu amu tinutu ce-'amu cuceritu.
 Cu Bulgaria odata mi'-amu datu mân'a cu fratia
 Si duoi secolu langa Hemu amu tinutu imperatia,
 Intre Thyrra, Tissa, Istru, suntu hotarele 'mi firesci;
 Cà-ci in ele se aude viersulu limbei romànesci.
 Slavii ce me incongiora, dreptulu meu potu se 'lu conteste,
 Inse amu surori Latine si sperantia 'n ele 'mi este.

UNU CATALANU.

Per nostres llengua y usatges	Com ells, per Deu guerroixarem
Som fills de nobles Romans:	S'ins à perdre 'ls Moros braus;
Llurs lleys prenen nostres avis,	Com ells, perdrem à qui 'ins tira
Llurs frets feren nostras mans.	La cadena d'els esclaus.

Com ells jamay vençuts forem
 In lluyta de bona lley,
 Puig sempre fou nostra gloria
 Morir per Deu, Patria y Rey.

Romanesce: Noi suntemu fiii nobililoru Romani prin limb'a nóstra si prin legile nóstre. Strabunii noștrii au adoptatu legile loru, éra noi, noi amu imitatu actiunile loru heroice.

Noi cá si ei, amu luptatu pentru Ddieu, pâna ce amu nimicitu pe Maurii valorosi. Cá si ei, noi amu deculatu pre toti càti au voitu se ne arunce in lantiurile sclaviei.

Noi cá si ei, niciodata nu amu fostu invinsi in lupta legitima; apoi glori'a nóstra a fostu totudeauna, se morimu pentru Ddieu, Patria si Rege.

UNU PROVINCIALU.

Prochi d'ou baus, de la Vitori	Pièi dei Gaulo, lou bèu terraire
Roumo aclapè la Barbarié.	Dei Rouman fouguè lou butin,
E se noumo aquéu lue de glori	E d'aqui lei galoï Troubaire
Pourrièro o lou Camp pourridié.	Alarguéron sei cant latin.

Romanesce: Aprópe de muntele Victoriei Rom'a sfarnà barbari'a, si acelu locu de gloria se numesce Putrediene sau Campulu putredu.

Apoi, frumosulu teritoriu alu Galiloru devení préda Romaniloru si de atunci galantii troubaduri detera aventu la canturile loru latine.

(De aci inainte toti càte unulu si chorulu intregu canta numai in limb'a francésca).

UNU ITALIANU.

En vain, vous avez, d'âge en âge,	Amis! nous sommes tous des frères,
Fui de votre antique berceau,	Mais dispersés sous d'autres cieux;
Je reconnais votre langage,	Rome qui vit naître vos pères,
C'est un vieil arbre au fruit nouveau.	A vos parchemins glorieux.

In vanu ati fugitu voi din epoca in epoca dela vechiulu vostru léganu; eu recunoscu limb'a vóstra; ea este unu arbore betranu cu fructe noue.

Amiciloru, noi, toti suntemu frati, inse respanditi prin alte tieri. Rom'a care a vediutu nascèndu-se strabunii vostrii, cunósce cararile vóstre glorióse.

CHORULU.

Que chacun, dans son idiome,
Des Latins chante la grandeur,
Dans les palais et sous le chaume
Nous n'aurons qu'une âme et qu'un coeur.

Fia-care Latinu se'si cante glori'a in limb'a sa; in palaturi si in cascioare noi vomu avea unu singuru sufletu si o singura âma.

FRANCESULU.

Jaloux de notre antique race
L'étranger poursuit les Latins.

Strainulu jalusu de antic'a nóstra ginte, persecutá pe Latini.

ITALIANULU.

Nous répondrons à sa menace,
Frères, en nous tendant les mains.

Noi fratiloru, vomu respunde la a lui amenintiare intindiendu-ne manile.

SPANIOLULU.

Le Barbare a froid dans ses neiges,
Il veut les pays du soleil.

Barbariloru le este frigu sub clim'a loru ghiatiósa; Ei voru tiri incaldite de sóre.

CATALANULU.

Arrêtons ses pas sacrilèges,
Des Latins sonne le réveil.

Se oprimu pasii loru sacrilegi; desteptarea vine dela Latini.

CHORULU.

Que chacun, dans son idiome,
Des Latins chante la grandeur,
Dans les palais et sous le chaume
Nous n'avons qu'une âme et qu'un coeur.

Fia-care Latinu etc. (cá mai susu).

BCU Cluj MOLDOVANULU. Library Cluj

De nos monts escarpés le faite
Nous préserva des oppresseurs;
L'Ottoman perdit sa conquête,
Nous sommes libres et vainqueurs.

Din muntii nostrii cei cu plaiuri, noi ne-am aparatu de tirani;
Ottomanulu isi perdù ce cucerise; noi suntemu liberi si victoriosi.

VALACHULU. (Munteanulu din Munteni'a).

Après plus de vingt ans de guerres
Avec les peuples nos voisins,
Par votre appui nous sommes frères
Et nous nous appelons Roumains.

Dupa douedieci si mai multu de ani in lupte cu popórale vecine,
portate cu ajutoriulu vostru, noi suntemu frati si ne numimu cu totii Romani.

PROVINCIALULU.

Dans ces assises de Provence,
Frères, venez vous réunir,
Ma voix, c'est la voix de la France
Qui fait appel à l'avenir.

In acestea regiuni a-le Provinciei, veniti fratiloru si ve intruniti.
Vocea mea este vocea Franciei, care face apellu la venitoriu.

CATALANULU.

Contre les chances incertaines
Unissons nos bras et nos coeurs.

Contra evenimentelorü reprevedüte se ne intrunimu braçiale si
âñimele.

FRANCESULU.

Le même sang est dans nos veines,
Serrons-nous pour être vainqueurs.

Acelasi sange curge in vinele nöstre; se ne unimu cá se fimu
vingatori.

CHORULU.

Le même sang est dans nos veines,
Serrons-nous pour être vainqueurs.

Acelasi sange curge in vinele vöstre, se ne unimu, cá se fimu
vingatori.

FRANCESULU.

Que des combats passés le souvenir périsse;
Que la fraternité, frères, nous réunisse;
Devant Dieu, qui nous voit, en inclinant vos fronts,
Le jurez-vous?

Suvenirea luptelorü trecute se péra; fraternitatea se ne reunésca
fratilorü. In façi'a lui Dumnedieu care ne vede, inclinandu fruntile vöstre.
Veti jura Voi?

CHORULU.

Nous le jurons!

Noi juramu!

SPANIOLULU.

Si jamais sous les coups de l'ingrate fortune,
L'un de nous succombait, qu'une ligue commune
Le défende envers tous. En inclinant vos fronts,
Le jurez-vous?

Daca vreodata sub lovitur'a ingratei fortune vreunulu din noi
ar cadea, lig'a nöstra comuna se'lu apere contra toturorü. Inclinandu
fruntile vöstre, jurati voi?

CHORULU.

Nous le jurons!

Noi juramu!

UNU ITALIANU BETRANU.

Ce serment nous lie	Jette sur la terre	Bénir l'alliance
Devant l'Eternel.	Un regard d'amour,	De tous tes enfants,
O Dieu! je te prie,	Entends ma prière	Et prends leur défense
Des hauteurs du Ciel,	Et viens, en ce jour,	Contre les méchants.

Acestu sacramentu ne lęga in faęi'a Celui Eternu. O Dumne-
dieule! eu te rogu, c dintru inaltimea Ceriului se arunci pre pamentu
ochiulu teu iubitoriu. Asculta rug'a mea si vino in acęsta di, spre a
binecuenta legatur'a tuturoru fiiloru tei, si a'i lu in aperare contra
celoru rei.

CHORULU.

Un seul et męme cri sort de chaque poitrine.
Au rendez-vous donné pour se tendre la main,
Et tous, enfants divers et de męme origine,
Nous chantons le peuple Latin.

Din tte pepturile se ęsa unulu si acelasi strigtu la acęsta in-
trunire unde ne damu man'a, si toti fiii diversi de aceeaasi ori-
gine, se cantamu pe poporulu Latinu.

ROMANULU.

Que ce chant d'amour se propage,
Et les ęchos des bords du Tage
Le diront au Danube bleu.

Acestu cantecu de iubire se se propage, si echourile lui dela
tiermii Tajului se se audia la Danubiulu albastru.

CATALANULU.

Ce chant ęmeut la Catalogne,
Et j'entends frémir la Gascogne
A ces deux mots: Patrie et Dieu!

Acestu cantecu mięca pe Catalanu si eu la cele doue cuvente:
Patria si Ddieu! audiu fremętu din Gasconi'a.

PROVINCIALULU.

Ce chant traverse la Provence
Et court de Marseille  Florence;
Partout il fait battre les coeurs.

Acestu cantu strabate prin Provincia si dela Marsili'a trece la
Florenti'a; preste totu elu face se bata nimele.

SPANIOLULU.

Il retentit en Amérique
Et va réveiller au Tropicque
Et les colons et les pasteurs.

Elu resuna in Americ'a si merge se destepte sub zon'a tropica
pe colonii si pe pastori.

CHORULU.

Unis dans la même espérance,
Mélant nos glorieux destins,
Pour cimenter notre alliance,
Entonnons le chant des Latins.

Uniti in aceeași speranția, inbinându glorioșele noastre destine,
spre a cimentă legatuinti'a noastră, se intonamu cantulu Latiniloru.

Chant des Latins.

CHORULU.

Pour être encor maîtres du monde,
Soyons prêts. Si le canon gronde,
Marchons! tous sous la même loi,
Fils de Rome et de même race
En avant! et suivons la trace
Que nous laissa le Peuple-Roi.

I

ITALIANULU.

Jadis des champs de l'Ausonie
Jusqu'au fond des pays déserts,
Rome a conquis, par son génie,
Les nations de l'univers.

CHORULU.

Pour être encor maîtres du monde etc.

II

PROVINCIALULU.

Marius, auprès de Pourrières,
Vainquit d'innombrables Teutons;
Et, s'il le faut, comme nos pères
Nous chasserons leurs rejetons.

CHORULU.

Pour être encor maîtres du monde, etc.

III

ITALIANULU.

César-Auguste met un terme
Aux guerres du monde Romain,
Le temple de Janus se ferme
Et l'univers est dans sa main.

CHORULU.

Pour être encor maîtres du monde, etc.

IV

FRANCESULU.

Comme un soleil qui, sans nuage,
Inonde tout de sa clarté!
Le Christ paraît! et l'esclavage
Fait place à la fraternité.

CHORULU.

Pour être encor maîtres du monde, etc.

V

ROMANULU.

Au moyen-âge, la tiare
Refait notre grand unité,
Et, dans ses forêts, le Barbare
Se soumet à sa primauté.

CHORULU.

Pour être encor maîtres du monde, etc.

VI

SPANIOLULU.

Colomb découvre un nouveau monde (16 Cluj)
Où vogue son vaisseau latin:
Dans un grand jour Charles-Quint fonde
Un nouvel Empire Romain.

CHORULU.

Pour être encor maîtres du monde, etc.

VII

FRANCESULU.

Entraînés par les grandes guerres,
Sous les pas de Napoléon,
Bien au-delà de nos frontières
Nous avons porté notre nom.

CHORULU.

Pour être encor maîtres du monde, etc.

VIII

ITALIANULU.

Peuples, dans la même espérance,
Mettons en commun nos efforts;
Pour garder notre indépendance
Soyons unis, nous serons forts.

CHORULU.

Pour être encor maîtres du monde,
Soyons prêts. Si le canon gronde,
Marchons! tous sous la même loi,
Fils de Rome et de même race
En avant! et suivons la trace
Que nous laissa le Peuple-Roi.

Spre a mai fi odata domni ai lumii, se stămu gata. Candu bubuie tunulu, marsiamu! toti sub aceeași lege. Fii ai Romei de aceeași ginte, inainte! si se urmamu pe calea lasata noue de cătra Poporulu-Rege.*)

Reprodusu de G. Baritiu.

*) Auctorulu acestui Oratoriu au adaosu pe 6 $\frac{1}{4}$ pagine din urma 19 note ethnografice si istorice explicative si unu Apendice, care co-prinde o epistola a dlui G. Sionu cătra br. de Meyronnet Saint-Marc. In cadrulu recensiuinei mele nu incapea si notele, căci de si fôrte interesante pentru ethnologi si filologi, pentru publiculu celu mare ascultatoriu aru fi fostu prea obositórie; pre langa acésta voindu a se folosí cineva de ele, trebue se ia amana geograf'a, topograf'a prin urmare si chartele cele mai bune si inca ethnografice, éra la o labóre cá aceea se supunu mai multu numai barbatii eruditi, cari se ocupa cá de profesiune cu ethnologi'a si cu filologi'a. Unii cá aceia isi voru scí castigá originalulu.

Intr'aceea br. Meyronnet St-Marc in not'a 8 arata, cá poesi'a dlui G. Sionu fusese ceva mai lunga decâtu ca se o fia potutu introduce intréga in textulu Oratoriului, si asia fu necessitatu a o scurtá; dara versurile care se aflá intercalate intre alu sieselea si alu nouelea, le publica in susu citat'a nota si ele sunt acestea: (la pag. 19).

Dar domnia'mi legitima amu venitu s'o stabilescu.
Pre pamentulu vechiei Dacii, patrimoniulu romanescu.
Dupa ce insusi Byzantiulu, unde resiedea odata
Metropol'a nouei Rome, de Ursita-abandonata,
A caditu sub semiluna, eu cá sentinel'amu statu
Si a Islamului domnire preste mine n'amu lasatu,
Alu meu nume, a mea limba, fruntea mea de lauri plina.
Universului dau probe de originea'mi Latina.

De altumentrea versurile compuse in diverse limbi, intercalate in Oratoriu, sunt compuse de diversi autori. Asia Versurile latine de dn. Crousillat, dela Salon.

Cele italiene de dr. Tasso, dela Milanu.

Cele spanióle si catalane de unu anonim.

Cele romanesci de G. Sionu.

Cele provinciali de dn. Gaut dela Aix. (lat. ant. Aquae Sextiae).

Prim'a typografia in Transilvani'a si primele carti romanesci.

Dieci de ani literatii din Transilvani'a cercetasera indesiertu cá se afe, care va fi fostu cea de antai tipographia infintiata pe teritoriulu Daciei. Repausatulu Iosifu Trausch, unulu din barbatii cei mai eruditi ai Transilvaniei, a deslegatu acésta intrebare inca din a. 1846 si a documentatu de ajunsu, cá prim'a tipographia in Daci'a fusese cea intemeiata de Ioanu Honterus in a. 1533, si cá din aceea se afla exemplarie de carti tiparite in a. 1535, anume gramatic'a latina compusa de insusi Honterus si gramatic'a grecésca, elaborata de Wagner*). De aci incolo, in aceeasi tipographia s'au tiparitu succesive multime de carti, mai antaiu totu numai pentru scól'a luterana, precum professiunea credintiei augustane, catechismulu lui Luther, apoi carti scolastice latine, germane si grecesci, in fine carti bisericesci si religióse, inca si calendarie in limb'a romanésca, precum se va vedea mai la vale.

Unde se afla typografii, se simte si lips'a de charthia. Daca I. Honterus a intemeiatu cu spesele sale prim'a typografia in Transilvani'a, colegii sei, judele Ioanu Fuchs si Ioanu Benkner senatoru, au infintiatu prim'a móra de charthia din trentie, totu la Brasiovu, in vill'a s'au cum se dice pe acolo, stupin'a lui Benkner, care mai tardiu trecuse in proprietatea familiei Plecker, apoi la famili'a Conradu, si la com. Alberti, pe riuletiulu numitu Ghimbavu, nu departe de biseric'a romanésca din campulu „Stupineloru.“ Asia, acea móra vechia nu e nici decum identica cu fabric'a de charteia ce se vede in dílele nóstre, situata aprópe de cetate, in dosulu fortaretiei.**)

Precumu din prim'a tipographia trecea multe carti romanesci in Moldov'a si Munteni'a, intocma din prim'a móra de charteia se vendea fabricatulu in aceleasi tieri, care pàna atunci tragea charteia mai totu din Itali'a, unde fabricatiunea ei erá in mare flóre inca din secol. alu 14-lea, anume in regiunea Anconei, in ducatul Spoleto, in statulu bisericescu, in Veneti'a etc. De altumentrea pre càtu se póte scí pàna acumu, cea de antaiu

*) Ios. Trausch, Magazin für Geschichte, Literatur und alte Denk- und Merkwürdigkeiten Siebenbürgens, v. Ant. Kurz. II Bd. III Heft. Kronstadt, 1846 pp: 340—356.

**) A se vedé in acésta materia dissertatiunea comitelui Iosifu Kemény in Magazin für Geschichte, Literatur etc. de Ant. Kurz. Kronstadt 1844 I Bd. II Heft, pp: 134—162.

charteia (papiru) de pensa s'a facutu in provinci'a Galiti'a din Spani'a, de unde apoi acea arta escelenta a trecut cu incetulu in Elveti'a, Itali'a, in sec. XV la Franci'a si Germani'a, apoi precumu credu unii pâna acumu, abia pe la 1550 in Angli'a.

Cartea cea mai vechia tiparita in Ungari'a propriu disa, este dela 1539 titulata: Gramatica Hungaro Latina in usum puerorum recens scripta Ioane Sylvestro Pannonio Autore etc. Éra urma sigura despre mór'a de charteia in Ungari'a nu se afla pâna la a. 1613. Tipografii inse s'au infintiatu in acea tíera dela 1539 pâna la 1610 in numeru de 23. De aici urmédia, cà in lips'a moriloru de charteia, acelea tipografii tragea chartei'a necessaria loru din Germani'a si din Itali'a.*)

Carti slavóne si romanesci tiparite in Brasiovu pe timpulu reformatiunei. Nu reformatii calviniani, nu principii Gabrielu Bethlen si Georgie Rákoczi I. au fostu, precum credea unii pâna acumu, carii au infintiatu mai antaiu tipografii cu litere cirilice si cu scopu precugetatu de a scóte la lumina carti slavóne si romanesci, spre a strabate la serbi si la romani cu doctrinele sectei loru, ci luteranii au fostu cei de antai, anume in Brásiovu, carii pe langa literele latine si germane au inavutitu tipografi'a loru si cu litere grecesci si ciriliane, spre acelasu scopu. Fericitul dr. Vasile Popu aratase dupa alti doi auctori straini, cà din tipografi'a lui Ioanu Honterus indata la 6—7 ani dupa infintiarea ei, adeca in a. 1550 a si esitu Catechismulu lui Luther tradusu in grecesce, éra in a. 1557 Noulu Testamentu, totu grecescu, si cà spesele tipariului acestoru carti le-a portatu Valentinu Wagner, carele dupa mórtea lui Honterus intemplata la 1549 ii successe in functiunea de parochu. Acelu popa luteranu Wagner ardea de dorinti'a de a trage la sect'a sa nu numai pre toti romano-catholicii (sasi si unguri), ci si pe romanii, grecii, bulgarii locuitori in Brasiovu si mai departe. La biseric'a S. Nicolae din Brasiovu se afla si o Evangelia serbésca tiparita in a. 1562, totu de Benkner.***) Atát'a sciá Vas. Popu pe la 1838 despre acelea incercari ale luteraniloru. Dara dr. G. D. Teutsch arata in cunoscut'a sa „Istoria a Sasiloru din Transilvani'a“, cà se-

*) Idem, ibidem.

**) Disertatie despre tipografiile romanesci in Transilvani'a si invecinatele téri dela inceputulu loru pâna in vremile nóstre. Scrisa de Vasilie Popp, a frumósoloru maiestrii, a filosofiei si medicinei doctoru etc. Sibiu, 1838. S'au tiparitu la Georgie de Closius. Form. 8-vo. (Vedi la pag. 11—12).

natorulu Ioanu Benkner a midiulocitu a se traduce in limb'a romanésca cele patru evangeli, „pentru cá popii valachi se le citésca si intieléga, càci este mai bine a vorbí la poporu cincii vorbe pe care se le pricépa, decátu diece mii in limba straina, pe care nu o pricepe;“ éra in a. 1559 insusi senatulu (consiliulu municipale) din Brasiovu a pusu se se traduca Catechismulu lui Luther in limb'a romanésca, firesce cu scopu de a se impartí la preotime si la alti romani càti voru fi sciutu cetí inainte de acést'a cu 329 de ani.*)

Cuvenetele superintendentelui G. D. Teutsch: „Nur unter den Walachen fand sie (die Lehre Luthers) keinen Eingang, obwohl 1559 der Kronstädter Roth Luthers Kathechismus und 1550 Hans Benkner die Evangelien in ihre Sprache übersetzen liess, „damit die walachischen Pfaffen sie läsen und verstünden, weil es besser sei in der Gemeinde zu reden fünf Worte, die man verstehe, als zehn tausend in fremder Sprache, die man nicht verstehe.“ (III Heft, pag. 288).

Acestea assertiuni ale sale dn. Teutsch le confirma cu urmatóriele citaté istorice: Chronicon Fuchsio-Lupino-Oltardinum P. I. p. 61, dupa care Ios. Trausch vorbesce despre „Kleiner Kathechismus 1559 in walachischer Sprache gedruckt.“

Ios. Trausch: Beiträge und Artenstücke zur Reformationsgeschichte von Kronstadt. Kronstadt 1865. Seite 11. 21.

Idem Trausch: Geschichte des Burzenländer Capitels, in Magazin für Geschichte etc. Kronstadt 1852. III p. 273.

Sulzer Geschichte des transalpinischen Daciens II p. 273.

Despre cele 4 evangelií tiparite romanesce in a. 1562 a se vedé totu la Ios. Trausch in dissertatiunea susu citata: Beiträge und Actenstücke etc. Seite 11, 20.

Dn. Superintendente observà la loculu acest'a, cà numai romanii nu s'au induplecatu in acelea timpuri cá se adópte doctrinele lui Luther. Acésta observatiune o facusera mai multi alti istorici si theologi inainte dsale, éra càti-va din trensii voiá se afe caus'a acelei perseverantie in religiunea vechia, mai multu numai in cumplit'a nesciintia si chiar' in naucí'a-sau stupiditatea firésca a poporului romanescu. Considerata cestiunea din partea facultatiloru spirituali, din punctulu de vedere de a schimbá credintiele religióse numai dupa lectur'a unoru carti noue, a

*) Geschichte der Siebenbürger Sachsen III Heft. pag. 288.

unui catechismu ori polemii theologice, atunci ar' urmá, cà tóte popórale meridionali si orientali incepundu din Transilvani'a pàna la Sicili'a si pàna la Eufratu, ar' fi din natur'a loru multu mai nauce, mai gróse la capu, decátu spre exemplu popórale germane. Dara daca e vorb'a de a reformá, innoi, a se desbiná dupa diversitate de credintie si opiniuni religióse, in secte si eresuri, apoi popórale orientali au fostu si pe acestu terenu adeverate maiestre, care in periodulu de circa 600 de ani, adeca dela Is. Chr. pàna la Abulcassem Mohamed, au inventatu atâtea eresuri, câte n'au fostu in stare de a inventá europenii in alti 1200 de ani. Se ia ori cine istori'a eclesiastica generale in mana si numerandu eresurile christiane din eclesi'a primitiva, fia si numai pàna la anulu 600, se le compare cu cele moderne, cá se cunósca, cu càtu au intrecutu orientalii pe europenii apuseni intru provocarea de cele mai crunte lupte religióse, incepundu dela Ebioniti si Gnostici, dela Montanisti si Manichei, pàna la Ariani, Nestoriani, Eutichiani si pàna încóce la Iconoclasti, cá se tacemu de ruptur'a mohamedaniloru, carii au esitu totu din christianismu. Cu totulu altele au fostu cauzele grave, pentru care mai nici unu romanu nu s'au induplecatu mai nici odata a se abate de buna voiã dela credintiele religióse, heredite din carunt'a anticitate, éra nu nesciinti'a nici stupiditatea. Acést'a inse este o materia de importantia suprema, alu carei studiu remane pentru acei ce se ocupa cu filosofi'a religiunei; ne-a cautatu inse a o atinge si ací cá in fuga, din cauza cà avemu a face cu unu Catechismu calvinescu.

Dara se ne întórcemu la tipografi'a lui Honterus si la cartile romanesci tiparite intru aceea.

Se credea pàna acumu, cà cea mai vechia carte romanésca esita din tipografi'a fundata de Honterus ar' fi Psaltirea slavo-romana a diaconului Coresi, din a. 1577, éra a dou'a evangeli'a tiparita la 1580, pe candu in Transilvani'a érá principe regente Christoforu Bathori si Metropolitu romanescu Genadie, éra in Munteni'a domnia Mihnea si Metropolitu érá Serafim. Dara chronologi'a romanésca aflata la biseric'a S. Nicolae din Schiái, citata de Vas. Popu in dissertatiunea sa dupa Némethi*) si Wallaszky**), inceputa cu anulu 1492 (venirea celoru de antaiu bulgari-schii la Brasiovu) si

*) Némethi Memoria typographiarum. Pestini, 1818. pag. 9.

**) Wallaszky Conspectus Reipublicae literariae. Budae 1808.

continuata până la 1637, spune că in tipografi'a honteriana s'ar' fi tiparitu „multime de carti romanesci.“ Inse unde mai este acea multime de carti romanesci tiparite la Brasiovu in sec. alu 16-lea? O're s'au stersu tóte urmele loru, pentru că se nu mai póta dá nimeni de altele? Eu nu m'asiu mirá de o perdere cá acést'a, candu scimu cu totii, cu càta nepasare este lumea càtra cartile vechi, si candu e cunoscutu, cà chiaru din cartile latinesci si germane tiparite la Brasiovu până càtra a. 1690 abia se mai aflá câte una cá o raritate mare. Inse cu tóta acea negrija fatale, amicii culturai inca totu mai dau chiaru si de urmele unoru carti romanesci, tiparite in Brasiovu inainte de psaltirea lui Coresi. Asia de ex: eruditulu istoricu si generosulu compatriotu dr. jur. Eugenu de Trauschenfels cercetandu archivele din Brasiovu, aflá in registrele de comptabilitàte ale senatului cà: „in anulu 1569 s'a cumperatu pentru Solulu moldovénu unu Calindariu cu 6 denari.“ Asia dara cu 8 ani inainte de psaltirea lui Coresi se tiparise in Brasiovu si unu calindariu romanescu, din care senatulu a cumparatu unu exemplariu cu 6 denari luati din cass'a municipale, pentru cá se'lu faca, precum se vede, presentu delegatului domnescu din Moldov'a, carele va fi venitu la Brasiovu in alte afaceri politice, precumu se intemplá mai desu in acelea timpuri, atàtu din partea Moldovei càtu si din a Munteniei.*)

Fiindu-cà atinseramu ceva despre desele relatiuni ale Brasiovului cu tierile romanesci, vomu mai transcrie din registrele acelei cetati, totu dupa dr. E. Trauschenfels, inca doue rubrice, care mie mi-se paru demne de a le recomandá atentiunei barbatiloru carii se ocupa de istori'a civilisatiunei poporului romanescu. Si cá datele nóstre se fia intielese pe deplinu, premittemu indata aci, cà in vechime erá usu adoptatu, cá persónele ce venía in calitate de soli, delegati, insarcinati cu afaceri etc. in dilele petrecerei loru in locu, se fia tínute si ospetate pe spe-sele comunei, éra la plecarea se li-se faca presente, daruri, „plocóne.“ Asia dara aflamu in registrele desu numitei cetati:

„In 11 Iuniu 1573 a venitu unu popa dela Alexandru Voda pentru tipographia, si a fostu tínutu patru dile pe spe-sele cetatiei.**)

*) Sächsischer Hausfreund. Kronstadt 1874, la paginile 81—107. Kronstädter Zustaende zur Zeit der Herrschaft Stephan Bathori's in Siebenbürgen.

*) Am 11 Juni 1573 „ein Popa kommen von Alexander Voda der Druckerei wegen,“ und vier Tage lang auf städtische Kosten verpflegt vorden. Vedi mai susu.

In 12 Decembre alu aceluiași anu veni dupa aceea „diaconulu Vlădicului, care elu însuși eră typographu, pentru una pressa.*)

Din aceste documente oficiale aflamu, că atātu Alexandru II Domnulu Munteniei (1567—1577), cātu și mitropolitulu de atunci, pe la a. 1573 se ocupă sau cu planulu de a infintia una tipographia in acea tiéra, sau incai cu inavutirea vre-unei tipographii pe care o avea infintiata de mai inainte; căci adeca chronic'a brasiovéna dice curatu, că diaconulu trimisu de metropolitulu eră însuși tipographu; apoi tipographu fora a se ocupă in vre-o tipographia, nu prea are întielesu. Si óre se nu fia fostu acela însuși Coresi, tiparitoriulu psaltirei cu patru ani in urma și colaboratoru dupa alti trei ani la traducerea evangheliei din serbesce, alaturea cu pop'a Iane și cu pop'a Mihaiu dela Biseric'a Schiailoru?**) Se scie că mai de multu eră destui ieromonachi, totodata tipographi.

Remane că din cercetarile ulterioére ale literatorilor moldavo-romani se ésa la lumina, daca in vechiulu principatu alu Valachiei nu a mai fostu alta tipographia inaintea celei infintiate de Mateiu Basarabu (1632), éra in principatulu Moldovei inaintea celei fundate de Vasilie Lupulu (1640), numita tipografi'a domnésca; éra noi mai reflectamu aci inca numai la unele sciri adunate de Iosifu Trausch, relative la tipografi'a din Brasiovu. Din anii cāti au trecutu dela 1586 până la 1627, adeca 40 de ani, nu se mai afla nici o carte tiparita la Brasiovu in nici o limba. Scriitoriulu Sibiiianu Mateiu Miles (mórtu la a. 1686) spune, că tipografi'a ce fu sese in Brasiovu, pe timpulu seu se aflá trecuta și in activitate la Sibiiu.***) De aici ar' urmă, că tipografi'a cea vechia din Brasiovu, care astadi se afla in proprietatea familiei Gött, este

*) Am 12 December: „des Vladica Diaconus Buchdrucker selb fünft einen Press halben.“ (Totu Sächsischer Hausfreund 1874.)

**) In a dou'a precuventare dela acea Evangelia judele Brasiovlui și alu districtului jupánulu Luca Hrěsil, (Lucas Hirscher) că editoru spune, că elu au cautatu originalulu in multe parti și abia l'au aflatu „la archimitropolitulu Serafim in cetate in Tărgovisce,“ apoi adauge mai la vale: „și fórté me sfatui cu luminatul Mitropolitul Marele Genadie de in totu tînutulu Ardélului și alu Orăziei și cu multu clirosu de preotie ce le trebuia acésta carte. Inca și cu alti sfetnici mici, și cu voi'a tuturoru acestor'a, și cu voi'a Mitropolitului Serafim, noi o dédemu lui Coresi Diaconulu, ce éra mesteru invetiatu intr'acestu lucru, de o scóse din cartea serbéscă pre limb'a romanéscă, impreuna și cu preoti dela Biseric'a Schieiloru, de langa cetatea Brasiovlui, anume Popa Iane, și Popa Mihaiu s. c. 1.“

***) A. Kurz, Magazin für Geschichte etc. II Bd. III Heft 1846 pag. 347.

de data mai dincóce, inse totu din sec. alu 17-lea. Prin ce prefaceri si fatalitati va fi ajunsu tipographi'a honteriana dela Brasiovu la Sibiu, intréga séu numai un'a parte, dóra cea germano-latina, si nu cum-va cea slavo-greco-romanésca se va fi stramutatu prin cumperare in Romani'a, sunt cestiuni deschise si póte fi cà numai de a dou'a ordine. Cestiunea principale ar' fi acilea, cá se se afle, daca in Romani'a au esistatu inainte de anii 1632—40 tipographii mai vechi, in care se se fia tiparitu carti in limb'a nóstra romanésca.

A dou'a tipographia transilvana dupa vechime fusese cea din cetatea Alb'a-Iuli'a (Belgradu dela Muresiu) intemeiata pe la 1565, adeca in dilele principelui Ioanu Sigismundu Zapolya, pre candu sect'a calvinésca apucase a dominá cu taria in Transilvani'a. Acea typographia inse avea numai litere latinesci, cu care se scrie si limb'a magiara. Abia dupa vre-o 60 de ani decise principele Gabriel Bethlen a inavutí acea tipographia „a curtiei“ si cu litere cirlice, pentru cá intre altele se póta tipari intrens'a Bibli'a romanésca*); elu inse murindu in a. 1629, Georgie Rakotzi I care îi succese la tronu in Octobre 1630, implini dorinti'a comuna a calviniloru de a tipari carti romanesci ingrecate cu doctrine calvinesci, pentru cá pe acésta cale se'si ajunga scopulu mai curendu, decâtu ilu ajunsesera cu legile cele mai brutali, prin care cautasera se sugrume biseric'a romanésca. Din cartile romanesci câte au esitu in acea tipographia calvinésca, Vas. Popu insemná pe cele descoperite intre mari greutati pâna pe la a. 1838. Acelea erá: Cazani'a dela Brasiovu retiparita in a dou'a editiune in a. 1641. Catechismulu calvinescu, editiunea I din a. 1642, pre care inse nu scimu se'lu mai póta avé vre-unu literatu de ai nostrii. — Noulu Testamentu 1648. — Psaltirea 1651. — Catechismulu calvinescu, editiunea II, din a. 1656, nu 1657 cum e la Popu, adeca acesta pe care'lu avemu deinaintea nóstra, transcrisu si retiparitu cu tóte polemiile calvinesci indreptate asupr'a lui Varlaamu mitropolitulu Moldovei si asupr'a clerului ortodoxu romanescu din ambele tieri romanesci. — Carare pe scurtu spre fapte bune indreptátorie 1685. — Rânduial'a Diaconstveloru 1687. — Molitvelnicu, 1689. — Poveste la 40 de mucenici. 1689. — Kiriacodromion, sau Evanghelie invetiátore etc. 1699. — Catechismulu romanescu 1702.

G. Baritiu.

*) Ios. Benkó Transilvani'a Tom. II. Libro IV. Cap. XIX. pag. 327.

Scóle superióre de fete.

Adeca gimnasiu întregu pentru sexulu femeiescu. Ministrulu de culte si instructiune publica alu Ungariei a incuviintiatu, cá cu inceputulu anulu scolasticu 1880/1, adeca din Septembre inainte se se deschida si in Clusiu o scóla superióra de fete, care va trage si dela statu o subventiune de 3500 fl. Scóle de fete cu câte 7 clase avea pàna acumu in tóta Transilvani'a numai sasii din Sibiiu si din Brasiovu, care in anii din urma au inaintatu asia de multu, in càtu acelea se vedu asiediate in ambele cetati in adeverate palaturi, conduse de profesori si directori „cernuti prin sita désa“, cumu se dice pe la noi. Poporatiunea mestecata rom-catolica isi dà pe ficele sale pentru invetiatura mai multa in cele doue institute ale calugaritieloru din Sibiiu si in celu dela Alba-Iuli'a. Romanii au scóle de câte 4—5 clase pentru fetitie in Brasiovu si in Blasiu, mai mici in Sibiiu, in Nasaudu, in alte vre-o cinci comune mai mari submuntene si in unele scóle de a le fostului regimentu granitiaru I.

„Kelet“ vorbindu despre noulu institutu, descrie cu profunda dorere parasit'a stare de educatiune superióra a sexulu femeiescu chiaru in Clusiu, combatendu cu mania luxulu celu nebunescu, cochetari'a si viét'i'a destramata; in fine se felicita, cà de si fórte tardiu, se dà si femeiloru magiare ocaziune de a'si castigá cunoscintie mai solide si mai demne de sexulu femeiescu, dela care depende viitoriulu natiunei; infrunta totu odata pe barbati pentru ghiatiosulu loru egoismu, cà-ci uita asia usioru de bun'a educatiune a femeiloru si ingrijescu totu numai de sexulu loru.

Are dreptate „Kelet“; elu inse a uitatu ceva. Pàna inainte cu 40—50 de ani se aflá in Transilvani'a chiaru si popi calvinesci, convinsi in sufletele loru, cà ar fi nespusu de periculosu pentru moralitatea femeiloru a le suferí se invetie scrisulu, si asia dedeau pe fetitie la scóla numai cá se invetie a cetí in limb'a loru materna, pentru-cá se se póta rogá lui Ddieu din carti si se cante psalmi de ai lui Davidu. Asia dara cu ceva mai multu decátu la mohamedani, carii — celu pucinu pàna acuma — nu suferu pe femei se invetie nici macaru a cití. Esecptiuni se vedea la magiari numai in regiunile superiori ale societatiei, la aristocratia, unde unele dame invetiá si latinesce, cele mai multe nemtiesce, sau in familia, dela profesori si gubernante importate, sau la Vien'a ori si p'aci pe la Sibiiu, Brasiovu;

erá inse si in acea clase destule dame, care avea totu numai sciinti'a feteloru de popa. Pe acea trépta inferióra de cultura fu surprinsa femeia magiara de ból'a lecturii romaneloru miserabili de rele, traduse de càtra ómeni semidocti, cu sutele in limba materna; éra alaturea cu acelea inundara comediile si farsele straine, alese totu asia de reu, reprezentate si mai reu pe scena. Totu-odata le coplesira modele straine, scumpe focu, inse alese in cele mai multe casuri fóra nici unu gustu. Urma-
rile funeste se vedu preste totu in tíera.

Barbati romani! Se invetiamu din erorile, cá si din exemple bune a le altora. Se ne marturisimu si noi pecatulu. Prea suntemu egoisti ori candu e vorb'a de educatiune si invetiatura mai multa pentru fiecele nóstre. Càti-va barbati romani locuitori in Clusiu, inspirati de ide'a sublima si salutaria de a inaltia pe femeia la rangulu convenitu ei alaturea cu noi, atátu dupa legile naturei, càtu si dupa ale evangheliei si totu odata in interesulu nostru strictu nationale, asuda si muncescu de càti-va ani la infintiarea unui fondu pentru o scóla romanésca de fetitie acolo in locu; dara candu vedi miculu capitalu adunatu pana acuma, iti vine se pui ochii in pamentu. Totu acestea reflexiuni le-amu potea aplicá si la càti-va barbati zelosi din Campeni. Nu noi vomu fi aceia, carii se ceremu cumva inmultirea „femeiloru „filosófe,“ numite la angli si germani Blaustrumpf, care sara bucatele de câte doue si trei ori, iti punu pe mésa carnea neférta sau friptur'a arsa scrumu, salat'a nespalata; pre-
tindemu inse cu tóta perseveranti'a, cá se ne crescemu femei, care se fia cumu dice poporulu, si de ruga si de fuga, si de mama si de dama, se se inverta cu chiaile de bráu in bucataria si camara, cá si in salóne inpregiuru de óspeti; se scia comandá in sfer'a activitatiei sale femeiesci si se póta apretia vocatiunea barbatiloru trecuti prin cursuri scolastice de câte 10—16 ani, ajunsii apoi in positiuni sociali, in care cea mai infricosia pedépsa ce i s'ar potea dictá pentru tóte peccatele tineretieloru sale, aru fi cá se traga dupa sine pe câte o consórta, care se stea cá o muta tocma in societatile cele mai alese, in care este chiamatu a functioná sau a se presentá barbatu-seu; càci apoi in casuri de acestea se nu ne miramu, daca unii tineri isi cauta soçii din alte natiuni, precumu nu avemu dreptu se ne miramu, daca fiecele nóstre tremura de fric'a unoru petitori trecuti prin scóle, dara badarani si brutali in portarile lor.

Alterius sic altera poscit opem res et conjurat amice.

Se nu ne mai ocupamu numai cá dilettanti de crescerea femeiloru nóstre, cá se nu platimu odata cu viéti'a nóstra nationale egoismulu nostru. Din câte fonduri de ale clerurilor de ambele confessiuni s'au publicatu de câti-va ani încóce, amu potutu vedé cu totii, cà ne stà fórte reu a ne totu vaierá, sau cumu dice asia de nemeritu episcopulu Popasu, a ne „milogí“ la tóta lumea, totu numai de saracia. Daca clerurile nu dispunu inca de capitaluri cu diecile si cu sutele de milióne, au inse dejá cu milionulu si cu sutele de mii; numai doue diecese sunt sarace. Celelalte potu se-si inpartia veniturile asia, in càtu se sustina in fia-care diecese celu pucinu câte o scóla confessionale centrale de fetitie de câte 5 pàna la 7 clase; preste acésta fiacare mitropolia se aiba câte o scóla pedagogica buna pentru fetisióre, care dorescu a inbraçiosia frumós'a, de si spinós'a vocatiune de docenta, de profesóra. Cautati la escelentele progresu facutu in Romani'a cu scólele pedagogice de fetitie. Plina e tíer'a de profesóre, dintre care mai multe se casatorescu totu cu profesori, si asia intre inpregiurari anumite ale vietiei, barbatulu póte supliní pe femeia, daca nu este si a dou'a si a trei'a collega cá se o suplinésca.

Pàna candu acésta scóla saracutia de fetitie in Sibiiu? Si pàna candu Oradea va mai astepta inmultirea fondului inceputu din colecte inainte cu vre-o 10 ani pentru infintiarea unei scóle romanesci de fetitie? Èra din fondurile de milióne a le bisericeii gr. orientale din Bucovin'a se nu mai ajunga nici odata câte-va mii pentru o buna scóla romanésca de fetitie? Si la reuniunea femeiloru din Brasiovu pàna candu acea stare in locu a fondului? Infintiata la 1850, acea reuniune nu si-a potutu inmultí capitalulu in 20 de ani din urma nici càtu ilu multise in cei 4 ani de antaiu? Nu e de ajunsu numai a'lu administrá exactu, ci se cere cá se-lu si inmultiésca femeile natiunei; éra daca cineva nu este satisfacutu cu modulu impartirei veniturilor fondului, n'are decàtu se vorbésca sau se scria. Se dice mereu, cà brasiovenii iau partea leului din veniturile fondului reuniunei pentru scólele loru locali, dotate si de airea mai bine decàtu tóte celelalte. Tóte acestea inse nu sunt unu temeiu, pentru-cá natiunea se'si întórca faci'a sa de càtra acelu fondu, care se adunase din colecte generali, facute in tóte tierile locuite de romani asia, in càtu daca fondulu nu aru fi atàtu de micu, adeca nici 40 mii florini, natiunea intréga aru avea dreptu se pretinda infintiare de scóle din veniturile lui, càci administra-

tiunea simpla a unei averi comune, nu dà nicairi in lume dreptu la vre-unu monopolu. Ar fi inse si o grea vetamare a presupune asia ceva despre femeile romane din Brasiovu, care ori candu au fostu informate in cugetu curatu asupr'a vre-unui scopu nationale si humanitariu, au si datu probe stralucite de celu mai nobile devotamentu. Asia cauzele nesporirei fondului reuniunei trebuie se se caute cu totul airea, si cautandu-se, suntemu siguri cà se voru aflá. Dara nu voiescu femeile natiunei romane fondu comunu pentru scóla de fetitie? Atunci cu atátu mai virtosu trebuie se tinda a'si formá fonduri partiali, dupa provincii si tñnuturi. In totu casulu, un'a din doue trebuie se se intemple, càci numai atáta càtu s'a facutu pàna acuma pentru crescerea fetitieloru, nici decumu nu este de ajunsu.

G. Baritiu.

Consideratiuni asupr'a starei poporului si a mijlóceloru prin cari s'aru putea ajutá.

Prelegere publica tienuta de M. Tom'a adm. prot. cu ocasiunea adunarei generale a despartimentului III alu Asociatiunei transilvane, in comun'a Gurariului la 21 Octomvre 1879.

Poporulu romanu desteptatu de unu scurtu timpu numai, din starea sa cea trista si asuprita in care a traitu multe vécuri subjugatu de toti, a cunoscutu cum-ca nu este demnu de densulu a se lasá parasitu si indereptulu altoru popóra; si simtiendu-se in dreptu si in stare de a-si face o sórte buna si de a pasí catra unu viitoriu mare, s'au apucatu se-si reculéga puterile si se-si adune mijlóce de cultura. In acésta lucrare a sa mai intaiu de tóte s'a apucatu se-si infintieze si se organizeze scóle, cunoscéndu si simtiendu, ca scól'a este lucrulu celu mai dintaiu trebuintósu pentru a se lumina omulu; din propriele sale mijlóce, séu mai bine disu din seraci'a lui din glie, càci nimic'a nu avea candu s'a sloboditu prin virtutea sa din robia si din asuprire, mai in tóte satutiele si-a facutu câte o scóla si si-a asiediatu invetiatori intr'ens'a si le sustiene si se silesce pre anu ce merge, cá se si le imbunatátiesca pre langa tóte greutatile ce are se pórte si pre langa tóte neajunsele traiului seu si pedecile ce intimpina, fara nici unu ajutoriu si fara nici o spriginire dela altii. Multiamita acestei silintie si sporiului facutu in aceste scolutie, tinerimea nóstra din poporu in parte mare o

aflamu astadi, ca pre langa alte cunoscintie folositoare scie scrie si ceti, scie se-si face socotelele sale, — si este buna sperantia, ca preste scurtu timpu voru scii si satenii nostri in cea mai mare parte scrie si ceti si voru pute se se mesure la invetiatura si in cunoscintia cu celelalte popore din tierra si afara din tierra. Bine-i va sta romanului si puternicu va fi, candu voru pute dovedi toti, ca au avutu parte de scola.

Totodata cu treb'a scolara s'a apucatu poporul nostru si de imbunetatierea starei bisericeii sale. Precum era poporul de lipsitu si de asupritu si scapatatu candu s'a ridicatu din robia la vietia mai libera de acum, totu asiá de lipsita, scapatata si dejosita era biserica si preotii lui; si-a organizatu poporul nostru si biserica sa dupa putintia, a inceputu a-si infintia pe multe locuri fundatiuni si a inceputu a dori cu revna de a ave si preoti catu mai luminati.

Scole capitale, — de cari inainte cu 30 de ani nu aveamu nici un'a — multiamita jertfeloru sale pentru cultura, astadi avemu in multe locuri; gimnasii, scole pedagogice, teologice, si altele, totu prin sudorea si prin contribuirile poporului s'au ridicatu si s'au inmaltitu intr'unu modu imbucuratori.

Totu ca mijlocu pentru cultura s'a infintiatu si Asociatiunea noastra romana transilvana, spre a se ajutora prin tr'ens'a tinerimea romana care invatia la scola, si tinerimea romana care vrea sa invetie meserii, precum si de a se aduna si insoji barbatii nostri cei luminati mana cu mana pentru cautarea si aflarea sciintieloru; si multu bine si multu folosu dobandesce si va dobandi poporul nostru prin Asociatiunea Transilvaniei pentru cultur'a si literatur'a poporului romanu, spriginind-o si de acum inainte cu caldura.

Resultatele bune s'au dobanditu si se dobandescu prin tote aceste lucrari, ce le seversiesce poporul nostru, si putemu dice ca astadi avemu multu fatia cu lips'a totala in care ne aflamu mai nainte cu 30 de ani, si suntemu departe in privinta luminarei fatia cu starea noastra trista si umilita, in carea ne aflamu inainte cu 30 de ani. O impregiurare inse este, in care stamu totu inapoi, si inca nu numai stamu cum amu fostu in timpurile de trista aducere aminte pentru noi, ci dupa cum se adeveresce, damu totu mai indereptu, si acesta impregiurare este de cea mai mare insemnatate. — este temeli'a la tote. Acest'a este starea materiala a omenilor din poporu si a tuturor in genere.

Pre candu poporul nostru póte fi multiamitu cu sporiulu ce l'a facutu si-lu face intru organisarea scóloru si a altoru institute de lumina, pre atunci trebue sè se intristeze si se ne cuprinda ingrigire mare, candu vedemu ca singuratecii, familiile, ómenii din care sta poporul, seracescu pre di ce merge. Acésta impregiurare rea o vedemu cu totii, si trebue se recunóscemu ca se zadarnicesce prin tr'ens'a tóta lucrarea poporului romanu pentru cultura si se perdu prin tr'ens'a in partea cea mai mare folósele ce le aduce scól'a, biseríc'a si tóta invetiatur'a.

Este adevveratu ca s'a pomenitu de multe ori acésta stare in adunarile si consfaturile nóstre, inse totu atâtu de adevveratu este, ca pana acum s'a lucratu fórte putienu pentru ridicarea poporului din acésta primejdíosa stare, s'a lucratu fórte putienu pentru a castigá ómeniloru mijlócele de a se smulge din seracia si de a-si imbunatatí starea loru materiale.

Vediendu ca tréb'a acést'a este atât'a de adencu simtita pentru noi, si cum-ca fara amenare trebue se ne ingrigimu a-i aflá o cale de lecuire si indreptare a lucrului, eu amu socotitu ca aru fi bine se vorbimu la acestu privilegiu despre dens'a, si mi-amu propusu cá sè vorbescu aici despre mijlócele, prin cari aru fi de a se ajutá poporul nostru, ca sè scape de acésta inapoiare si a-i dá putere de a se intrama si ridica in privinti'a starei sale materiale.

In diferite timpuri — ne arata istori'a — popórele si-au avutu form'a traiului loru si a lucrarei loru si a silintieloru loru deosebite; s'au silitu a se spriginí unele pe altele prin fapte de vitejia si prin puterea loru resboinica, incercandu, cá prin puterea armeloru se supuna unele pre altele si se le robésca si atunci poporul celu ce erá mai tare si mai bunu in resboiu, acel'a inaintá si se ridicá preste celelalte si prin acést'a 'si asigurá venitoriulu; au venitu alte timpuri si alte naravuri si popórele au incercatu si alte cali ca sè se ridice unele preste altele, si vedemu din istoria, ca intr'unu lungu timpu s'au purtatu crancene lupte pentru credintie religióse si mai tardiu pentru idei politice obstesci tientindu cá sa preinnoiésca viéti'a sociala si viéti'a cetatienésca si prin acésta lupta se incercau ómenii a-si dobandí unu venitoriu bunu si siguru. Este adevveratu ca n'au incetatu aceste silintie ale popóreloru nici astadi si nu voru incetá nici-odata, cu toate aceste in timpul nostru a inceputu se iá lupt'a intre popóre si intre ómeni o alta cale, calea castiguriloru materiale, numita economica; acum popórele nu se lupta

pentru că se învinga unele pre altele și se le robésca prin puterea armelor, nici prin a credințelor, nici prin reforme în viața cetățeniească, ci prin castigu de avere. Este într-adeveru necrestinescu lucru, lucru este înse omenescu și numai prin silinția de a lupta fatia cu alții pre această cale, va putea poporul nostru că se se scape de jugulu altor'a, se, stee fatia cu alte popóre și se-si asigureze venitoriulu. Și acestu timpu în care traimu noi, este cu atât mai primejdiosu pentru celu ce rămâne îndereptu și mai slabu, cu câtu planulu și mijloculu acest'a de lupta este mai practiculu și mai puterniculu. Cum-ca este asiá, putemu cunoște din cele ce vedemu cu ochii în toate dilele: celu seracu ajunge sluga celui bogatu, celu lipsitu de bani, și zalogesse averea și brașiale sale celui ce 'i da imprumutu! și în chipulu acest'a celu avutu stapanesce pre celu seracu, și celu ce dă imprumutu, și are și țiene în man'a sa sórtea și viitoriulu datornicului seu, și numai atât'a ilu lasa sa resuffe câtu voiesce densulu că creditoru și domnu. Toate silințiile celui seracu catra cultura și toate jertfele lui pentru luminare sunt putienu folositoare.

Intru adevéru starea materiala este temelulu culturii populului, și numai în acelu gradu póte poporul a propasi în cultura, în care i-e cu putintia a-si imbunetati starea materiala pentru subsistentia sa; și numai în acelu gradu póte se desfasiure putere, în care i-e cu putintia a-si indica starea materiala.

Sè cercetamu dar', care sunt calile și cari sunt mijlocele pentru ajutorarea ómeniloru, ca se se ridice la o stare buna materiala, séu ca se scape de reulu seraciei și se-si póta birui greutatile traiului în lupt'a acest'a din timpulu nostru? . . . Spre a afla și a cunoște această cale și mijloce, nu este de lipsa că se cautamu multu și nu suntemu nevoiti că se le nascocimu noi prin încordarea gândirei; nu avemu alt'a decâtu se ne uitamu la alții, cari au aflatu această cale și mijlocele cari s'au aretatu și se arata folositoare în lupt'a lor.

Ce aflamu noi candu ne uitamu la popórele cele puternice și bogate? cum facu acele și cum se ajuta în trebuințele lor?

Mai întâiu și de toate vedemu în comunele lor o buna administratie în treburile comunale, și o buna renduiala într-uite, atâtu în privinția economiei de campu, în privinția economiei de vite, în privinția folosirei paduriloru, în privinția folosirei hotarului comunalu, — câtu și în privinția celoru din laintru ale comunei, a caliloru, a stradelor și a altor

lucruri de folosu comunu. Este de mare insemnatate acést'a pentru fia-care locuitoriu, ântâiu pentru ca fia-care are mai multu folosu in comuna daca este administrati'a buna si regulele comunale bune, si a dou'a ca fia-care vediendu giuru impregiurulu seu buna renduiala, se indémna a-si face buna renduiala si la cas'a sa si a traí si densulu in regula buna, si se indeletnesce a pune pretiu pre aceste.

Mai departe, daca cautamu la acele popóre, vedemu ca fia-care comunitate nu este numai o gramadire de case si de familii la unu locu, fara grige unulu de altulu, ci fia-care comunitate este o insosire, de ómeni si de familii cu scopu de a se ajutá cu puteri unite in trebuintiele loru deosebite. In fia-care comuna vede caletoriulu la mijloculu satului o tabla deasupr'a ferestreloru unei case, pre care sta scrisu „Societatea de creditu si ajutoriu imprumutatu“ a comunei cutare; de aici se póte ajutá fia-care locuitoriu candu 'lu ajunge lips'a, séu candu i se da privilegiu de a face vre-o intreprindere, la care puterile lui singure nu-i sunt de ajunsu; celu ce face negutiatoria aici póte capetá bani pana candu 'si desface marfa sa, — plugariulu de aici póte face unu imprumutu eftinu, cá se-si cuprinda unu petecu de locu la vreme potrivita, séu se-si acopere alte chieltueli la vreme de nevoia; nu este silitu cá se-si vendia bucatele sale in secerisiu spre a-si platí darea, si nu este silitu a-si vinde vitele sale candu secerisiulu nu a fostu destulu de manosu; si nu este silitu a-si vinde mosi'a sa candu i-a peritu o vita dela jugu. Dela societatea de creditu si ajutoriu imprumutatu a comunei póte se afe si se primésca mana de ajutoriu in ori-ce timpu si ori ce impregiurari, pre langa o garantia indestulitória.

Afara de aceste dóue lucruri mai vedemu, cum-ca toti locuitorii sunt minunati in straduinti'a loru catra munca si in crutiarea castigului ce au facutu prin munc'a loru; nu vedi ómeni petrecându-si timpulu pustiiu, nici de acei'a cari se-si caute lécuri in carcíme spre a le trece de ostenéla, si se âmble beti in di de lucru si in di de serbatóre, cantandu si leganandu-se pre strade; ci fia-care lucra si muncesce di si nópte, si cruce-riulu agonisitu prin sudóre, 'lu tiene câtu póte mai indelungatu in cas'a sa, séu 'lu baga in lucruri cari aducu dobenda si folosu. In chipulu acést'a fia-care comuna apare cá unu stupu bine intramatu si fia-care locuitoriu cá o albina muncitória si indestulata.

Trebue se recunóscemu, ca la noi lipsescu in parte mare aceste trei conditii trebuintióse unui poporu pentru ridicare in starea lui materiala; in multe parti lipsesce cu deosebire in-datinarea de a crutiá cástigulu agonisitu, si dóra nici intr'o comuna romanésca nu se afla asocieri de creditu si ajutoriu imprumutatu.

La poporulu nostru daca vomu privi cu bagare de séma, aflamu talente mari de indemanare pentru ori-ce lucruri; inse patimesce de unu invetiú reu, anume de invetiulu a nu folosí timpulu in continuu; multu timpu se petrece fara de a castigá ceva cu deosebire la economii de plugaria, nefiindu economulu dedatu a lucrá cu diligentia decátu in anumitele perióde ale anului — dupa cum s'a invetiatu din betrani — nu póte sporí in productiune si cu cátu i se immultiescu trebuintiele, cu cátu se impartiescu mosiile intre mostenitori; cu atátu scade din ce in ce materialicesce si ajunge la seracie. Afara de acést'a ómenii fiindu dedati a petrece timpu si dile fara lucru, se obicínuescu in mare parte a-si cautá distractiunea la cárcíme si se demoraliséza prin betia.

Asiá dara cea dintaiú recerintia pentru cá sè se ridice poporulu nostru la o stare mai buna este, cá elu se folosésca totu timpulu pentru castigu, deprindiendu-se cu deosebire economii a cultivá mai bine pamentulu, a munci intr'ensulu mai multu, si a nu se marginí numai la productiunea bucateloru, ci a se folosí si de alte ramuri, cu deosebire pomaritul. Pre langa acést'a se fia mai crutiatori.

A dóu'a recerintia, si inca fórté grabnica, este cá sè se infintieze prin comunele nóstre reuniuni de creditu si ajutorintia la casuri de lipsa. Noi vedemu, ca in timpuri de nevoia poporulu nostru ajungédu la lipsa de bani, 'si vinde recoltele sale pre unu pretiu de nimic'a inca inainte de secerisiu, si in cele mai multe casuri spre a-si acoperí lipsele sale vinde produsulu seu tómn'a, si apoi primavér'a imprumuta dela camatarci si dela speculanti cu conditiunile cele mai grele si ruinatórie; vedemu ca tieranulu nostru daca 'i cade boulu din jugu, remane in casurile cele mai favorabile, la dóue vaci, si in urma la sapa de lemnu, fiindu-ca 'i este cu neputintia a-si face séma de capitalu. Societatile prin comune pentru creditu si ajutoriu imprumutatu l'aru puté scuti de aceste calamitati, si i-arú puté inlesní castigarea capitalului la timpu de lipsa cu conditiuni usióre; nu-i

trebuescu tieranului sume mari nici-odata, el se ajutara cu sumilitie mici.

Si nu este unu lucru cu neputintia a infintiá prin comunele nóstre atari reuniuni; s'au infintiatu astfeliu de reuniuni in unele locuri prin contribuii bagatele, d. e. fia-care capu de familia s'a obligatu a contribuí pentru infintiarea unui fondu in comuna spre scopulu acest'a, câte 30—40 cr. si in 5—10 ani s'a adunatu câte unu capitalu destulu de marisioru spre a puté vení in ajutoriu economului cu sumilitiele trebuintióse pentru acoperirea lipseloru lui pre timpuri mai scurte si cu conditiuni usióre. Si alte modalitati se potu aflá pentru infintiarea astoru feliu de reuniuni.

Sè se dea dar poporului indemnu de a muncí neintreruptu si sè se invetie a se scí folosí de tóte isvórele din cari aru puté trage venitu; sè se invetie a fi crutiatoriu de castigulu, multu putienu, ce a facutu si face prin munc'a sa; si pre langa aceste sè i se usiureze conditiunile de a-si puté capeté capitalu la vreme de nevoia, prin infintiarea reuniloru de creditu si ajutoriu imprumutatu prin comune.

Scólele poporale, biseric'a si celelalte institute ce avemu, voru dá tinerimei elementele de cunoscintia si directiunea morala pentru scopurile vietiei practice; éra diliginti'a in lucrare, crutiarea si capitalulu trebuintiosu 'i voru dá poporului puterea de a progresá materialicesce, de a sustiené lupt'a pentru esistentia, si de a se ridicá cu pasi spornici la cultura.

Nu amu pretensiunea de a fi spusu in acést'a idei nóue; nu sunt ideile tractate aici nóue, ci sunt tóte cunoscute si tóta lumea se ocupa cu densele; nou este si aru fi la noi numai inceputulu, de a le pune in practica, de a le-realisá.

Nu ne remane dar' alt'a, de câtu a ne pune pe lucru. Scól'a si biseric'a, munc'a si economi'a, sè ne fia devis'a. Asiá, progressandu in cultura, moralitate, arte si sciintie; inaintandu pe terrenulu economicu, prin agricultura, industria si commerciu; formandu institute câtu se póte mai bune pentru invetiamentu; infintiandu institute de creditu, reuniuni de economii séu casse de pastrare, si altele si altele: neuitandu nici-odata de limb'a si nationalitatea sa: poporulu nostru, si noi toti, societatea cea mare romana, amu pune bas'a si pétr'a fundamentala, la eternulu nostru edificiu nationalu si bisericescu. Asiá sè fia!

APENDICE.

I. Ratiociniu

despre perceptele si erogatele cassei „Asociatiunii transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu“ pro 1878|9.

Intrate:

La adunarea generala a XVII tienuta in Simleu la 4 si 5 Augustu 1878 au ramas in restu	fl.	cr.
	70725	36 ¹ / ₂
In anulu curente 1878/9 au intratu:		
Tacse dela membri fundatori si ordinari	2295	—
„ „ „ „ ajutatori si alte oferte	254	50
Pentru diplome	40	—
Interese dela osebite obligatiuni de statu si actii de institute publice	2919	58 ¹ / ₂
S'au scosu din cass'a de pastrare capitale si interesele decadiute	666	85
S'au elocatu successive de nou in cass'a de pastrare la „Albin'a“	766	85
Pentru o obligatiune ungerena sortata	104	—
S'au cumperatu una obligatiune urbariala transilvana	105	—
Pentru esemplarie vendute din foi'a asociatiunii din anii trecuti	12	—
Prenumeratiune la foi'a asociatiunii dela adunarea generala din anulu trecutü p'ana la finea lui Decembre 1878	8	—
Fundatiunea Tofaléna	1236	14
Sum'a intratelorü	79133	29

Esite:

Secretariului I. remuneratiune pentru redactiunea foiei asociatiunii „Transilvani'a“	400	—
Secretariului II. onorariu anuale	300	—
„ „ II. pentru acoperirea speselorü cancellariei	100	—
Remuneratiunea cassariului	200	—
„ „ bibliotecariului	60	—
Unui scriitoriu	150	—
Chiria pentru localitatea cancellariei	100	—
Pentru carti cumperate pe sém'a bibliotecei	62	50
Spese extraordinarie. Din aceste s'au datü si unu ajutoriu de 50 fl. tehnicului Em. Popoviciu in Viena.	133	10
Stipendii s'au impartitu	1110	—
Ajutoriu pentru scóle misere	500	—
Latus	3115	60

	fl.	cr.
Translatus	3115	60
Ajutoriu la sodali si invetiacei de meseria	400	—
Servitoriului cancellariei	180	—
Capitale scóse din cass'a de pastrare	—	—
Banii elocati successive de nou in cass'a de pastrare	766	85
Directiunile despartiemintelor cercuali au retienutu din sumele intrate la acelea	139	30
Obligatiunea sortata, si banii cu cari s'a cumperatu alta obligatiune	180	60
Spese de caletoria a ampoiatorilor, cari au participatu la adunarea generala din anulu trecutu	83	96
Spese de caletoria pentru membrii sectiuniloru	174	38
Anticipatiune redactiunei foiei pâna la finele anului 1878	160	—
Sum'a esiteloru	5200	69

Detragându erogatele, remane la adunarea generala a XVII
in restu 73932 60

Specificatiunea acestui restu:

In bani gat'a: bancnote, argintu si meruntu	650	28
„ 9 libele de cass'a de pastrare „Albin'a“	10339	28
„ 48 actii de ale bancei gen. „Transilvani'a“		
„ 6 „ „ institutului „Albin'a“	5400	—
„ 4 obligatiuni de lotteria ex 1860		
„ 43 „ „ statu unificate		
„ 1 „ „ „ vinculata		
„ 115 „ „ urbariali transilvane		
„ 8 „ „ ungurene		
„ 1 „ „ bucovinene		
„ 26 prioritati de drumulu feratu trans. I.		
„ 2 actii „ „ „ „	57542	50

Dupa aci /- alaturatulu con-
spectu, compusu conformu
decisiunei adunarei generale
a XII-a din anulu 1872, si
sconstratu prin Comitetu.

Sum'a restului de asupr'a . 73932 60

Titlulu fondurilor:

Fondulu Asociatiunei	66489	20
Fundatiunea comerciant. Nicolae Marinoviciu din Reghinu	2417	50
„ anonima din fostulu comitatu „Doboca“	1104	50
„ Radu M. Riureanu	525	—
Fundatiunea studentului V clasa gim. M. Dionu, Basiota Motiu-Dembulu din Abrudu	487	83
Fundatiunea despartimentului cercualu XVII (Reghinu) pentru infintiarea unei scole nationale	161	59
Fundatiunea Galiana	1249	77
„ anonima „Brasiovu“	261	07
„ scolara Tofaléna	1236	14

La olalta restulu de-asupr'a . 73932 60

Bilantiu:

In anulu trecutú au remasu in restu	70725	36 ¹ / ₂
In anulu acest'a au intratu	8407	92 ¹ / ₂
La olalta cu restulu din anulu trecutú	79133	29
Cheltuiiele au fostu	5200	69
Detragându acestea erogate remane la adunarea gen. a XVIII in restu	73932	60
Combinandu restulu din anulu trecutú cu celu din anulu cúrente, se arata unu crescamentu de	3207	23 ¹ / ₂

Active:

La despartimentulu XXI Sighisiór'a	42	25
La tehniculu Basiliu Michailu Lazaru	260	—
La silvanistulu Pinteá Ternoveanu	60	—
La ascultatoriulu de filozofia Teodoru Ceontea	50	—
Sum'a activelorú	412	25

Deposite:

Fondulu comitetulu nationalu din 1861	449	94
Fondulu pentru eternisarea laureatulu poetu Andreiu Muresianu	} interesele de unu anu nu suntu socotite	400 93
Fondulu depusu de inteliginti'a distric- tulu „Cetatea de pétra“		
Sum'a depositelorú	887	82

Membrii asociatiunei.

In anulu trecutú au ayutu Asociatiunea membrii fundatori 91. In anulu acest'a au intratu: Dlu Dr. Ioan Nichit'a, avocatú in Zilau, dlu Iuliu Coroianu, avocatú in Clusiu. Sum'a membrilor fundatori 93.

Er membrii ordinari, carii au depusu odata pentru totu de un'a capitalulu de 100 fl. au fostu 103. In anulu acest'a au intratu: Dlu Alesandru Filip, avocatú in Abrudu, Alesandru Popu, pretoru, in S. Ciehu, Alesandru Comanescu, jude reg., Clusiu, Dr. Ilarionu Puscariu, protosincelu, Sibiiu, Ioanu Pred'a avocatú, Sibiiu, Radu Radovicu, comerciantu, Brasiovu, Mihailu Ivasco, † profesoru, Gherl'a, Basiliu Stanciu de Siandoru, capitanu c. r. in pens. in Vistea inferióra. Sum'a membrilor ordinari pentru totu deaun'a 111.

Din ceialalti membrii ordinari au solvitu tacsele pe anulu curente 1878/9 cum urméza: 32 membrii ordinari tacs'a pe anulu curente; 4 membrii ordinari atátu tacs'a pe anulu curente, cátu si restantii; 150 membrii ordinari numai restantii pe anii trecutú.

Sibiiu, 23 Iuliu 1879,

Constantinu Stezariu m. p.,
capitanu in pens., cassariu.

Eugenu Brote m. p.,
controlorú.

S'a revediuu si scontratu prin subscris'a comisiune si s'au aflatu intru tóte esactu. Sibiiu, in 26 Iuliu 1879.

Dr. Ilarionu Puscariu m. p. P. Dunca m. p. V. Petri m. p.

II. Ratiociniu

despre perceptele si erogatele fondului infiintandei „Academia romana de drepturi“ pe anulu 1878/9.

Intrate:

La adunarea generala a XVII-a, tienuta la Simleu in	fl.	cr.
4 si 5 Augustu 1878 a remasu in restu	15496	42 ¹ / ₂
In anulu curente 1878/9 au intratu:		
Interese dupa obligatiuni de statu	524	09 ¹ / ₂
„ „ actii de ale bancei gen. „Transilvani'a“	64	80
„ „ actii de ale institutului „Albin'a“	28	50
A 3-a parte din interesele obligatiunei de loteria per 500 fl., daruita de dlu canonicu Timoteiu Cipariu	6	66
Colecte si oferte	88	25
Unu legatu dela canoniculu Mateiu Kis din Lugosiu	130	—
„ „ „ Ioanu Titie	50	—
S'au cumperatu un'a obligatiune urbariala transilvana	105	—
Interese dela cass'a de pastrare „Albin'a“ capitalisate	280	44
Elocatu de nou in cass'a de pastrare	814	25
Sum'a intrateloru	17588	42

Esite:

Pentru o obligatiune cumperata s'au solvitu	78	06
Interesele conveninde dela cass'a de pastrare si capitalisate	140	22
Banii elocati de nou in cass'a de pastrare	814	25
Sum'a esiteloru	1032	53

Detragându esitele, remane la adun. gen. a XVIII. in restu 16555 89

Specificatiunea acestui restu:

In bani gat'a		
In cass'a de pastrare „Albin'a“ in doue libele	} Dupa aci alaturatu conspectu compusu conformu decisiunei adun. gen. a XII-a din anulu 1872, si scontratu prin co- mitetu	3571 89
„ 6 actii de ale bancei gen. „Trans.“		1500 —
„ 3 „ de ale institutului „Albin'a“		
„ 19 obligatiuni de statu unificate		11484 —
„ 44 „ urbariali transilvane		
„ 3 sortituri partiali de loteria		
Sum'a restului de asupr'a		16555 89

Bilantiu:

In anulu trecut au fostu remasu in restu	15496	42 ¹ / ₂
Dupa detragerea acelui'a din restulu presentu, au crescutu fondulu in acestu anu cu	1059	46 ¹ / ₂
Sibiiu, 23 Iuliu 1879.		

Constantinu Stezariu m. p.,
capitanu in pens., cassariu.

Eugenu Brote m. p.,
controloru.

S'a revediatu si scontratu prin subscris'a comisiune si s'a aflatu intru tôte esactu. Sibiiu, in 26 Iuliu 1879.

Dr. II. Puscariu m. p. P. Dunc'a m. p. V. Petri m. p.

Publicarea banilor incurși

la cass'a asociatiunei tansilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu dela urmatorii dnii membri fundatori si ordinari dela 15 Decembre 1878 pâna in ultim'a Decembre 1879.

I. Dela dnii: Petru Decei, parochu r. c. in Sighisióra, tax'a pro 1870/1 5 fl.; Nicolau Galea, parochu gr. cat. in Ciucumandru, tax'a pro 1878/9 membru nou 5 fl.

II. Prin Directiunea despartimentului III (Sibiiu): Dela dnii Dr. Ilarionu Puscariu, protosincelu in Sibiiu, odata pentru totudeun'a 105 fl.; Ioanu de Preda, avocat in Sibiiu, odata pentru totudeun'a 105 fl.; Dr. Ioanu Moga, medicu in Sibiiu 5 fl.; Bucuru Respopu, jude in Sacelu, tax'a pro 1873/4 5 fl.; Moise Toma, administratoru protopopescu in Sibiiu, tax'a pro 1874/5 5 fl.; Dr. Ilarionu Puscariu, protosincelu in Sibiiu, tax'a pro 1877/8 5 fl.; Nicanoru Fratesiu, protosincelu in Sibiiu, tax'a pro 1877/8 5 fl.; Eugen Brote, proprietariu in Sibiiu, tax'a pro 1875/6 5 fl.; Dr. Ioanu Borcea, avocat in Sibiiu, tax'a pro 1877/8 5 fl.; Simionu Popescu, professoru in Sibiiu, tax'a pro 1878/9 membru nou 5 fl.; Iftimie Macrea, economu in Sacelu, tax'a pro 1878/9, membru nou 5 fl.; Ioane Moga, notariu in Cacova, tax'a pro 1878/9, membru nou 5 fl.; Dr. Ioanu Popu, c. r. medicu de regimentu in Orlatu, tax'a pro 1878/9, membru nou 5 fl.; Dr. Nicolau Califariu, medicu in Salisce, tax'a pro 1878/9, membru nou 5 fl.

Ajutórie dela dnii: Ioanu Hanea 1 fl.; Visarionu Romanu 1 fl.; Ioanu Bunea 1 fl.; Ioanu Platosiu, parochu 3 fl.; Simeonu Radu 1 fl.; Nicolau Platosiu 1 fl.; Ioanu Dancu 5 fl.; Alesandru Radu 1 fl.; Achimu Dicu 1 fl.; Comanu Isipu 1 fl.; Todora Dicu 1 fl.; Lazaru Cazanu 1 fl.; Isabela Pastiu 3 fl.; Posthumus George 2 fl.; George Dicu 5 fl.; Ioanu Idu 20 cr.; Ioanu Hanzu, preotu 1 fl.; George Marcu 2 ruble = 3 fl. 20 cr.; Anna Ioanu Duma 1 fl.; Dumitru Nedela 2 fl.; Nicolau Ivanu, invet. in Saliste 1 fl.; Ioanu Bacila 60 cr.; Ilie Dragosiu 1 fl.; Ioanu Mich. Macrea 2 fl.

Din acést'a suma Directiunea au retienutu spre acoperirea spesse-
loru sale 42 fl. 60 cr.

III. Dela dnii: Petru Oprisiu, telegrafistu in Debretfnu, taxa pro 1877/8 5 fl.; Elia Luca, protopopu in Patfalca, tax'a pro 1877/8 5 fl.

IV. Prin Directiunea despartimentului IV (S. Sebisiu): Dela dnii Ioanu Piso, senatoru in S. Sebisiu, membru nou, tax'a pro 187/9 5 fl.; Ladislau Dobalu, controloru in S. Sebisiu, membru nou, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Dr. Ioanu Popu, medicu in S. Sebisiu, membru nou, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Ilie Bogdanu, notariu in Sasciori, membru nou, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Stefanu Morariu, proprietariu in Sasciori, membru nou, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Ioanu Piso, notariu in Rechita, membru nou, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Nicolau Lazaru, parochu in S. Sebisiu, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Vasilie Albini, proprietariu in

Cutu, tax'a pro 1874/5 5 fl.; Ioanu Bójtia, advocatu in S. Sebisiu, membru nou, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Ioanu Vulcu, proprietariu in Pianulu superior, tax'a pro 1877/8 si 1878/9 10 fl.

Ajutorie dela dnii: Ilie Dobrota, proprietariu in Sasciori 5 fl.; Mateiu Savu, pretoru 6 fl.; Maximilianu Danilu 1 fl.; Ioane Mihu 1 fl.; Savu Catana 2 fl.; Ilie Popu 1 fl.; Eftimie Morariu 1 fl.; George Simtea 1 fl.; Ilie Colhoru 1 fl.; Toma Simtea 1 fl.; Ioanu Santeiu 1 fl.; Avramu Ghibu 1 fl.; Avramu Moga 1 fl.; Nicolae Zemora 1 fl.; Ioachimu Carpinisianu 1 fl.; Ilie Dragiciu 1 fl.; Dumitru Bogdanu 1 fl.; Ioanu Casioltianu 1 fl.; Isidoru Blaga, preotu 2 fl.; Vasilie Brechiu 1 fl.; Ioanu Bena 1 fl.; Ladislau Popu 1 fl.

Acestu despartimentu au retienutu pentru budgetulu seu o anticipatiune de 28 fl. v. a.

V. Dela dnii: Gregoriu Mezei, notariu in Cricau, tax'a pro 1877/8 5 fl.; Dr. P. Vasiciu, cons. scol. pens. in Temisióra, tax'a pro 1877/8 si 1878/9 10 fl.; Petru Popu, canonicu in Lugosiu, tax'a pro 1877/8 si 1878/9 10 fl.; Radu Radovicu, comerciantu in Brasiovu, una actie de ale bancei gen. „Transilvani'a“ à 100 fl.; dela reposatulu professoru Michailu Ivasco in Gherl'a, una actie de ale bancei gen. „Trans.“ à 100 fl.; dela dnii Alex. Velicanu din M. Osiorheiu, tax'a pro 1875/6 1876/7, 1877/8 si 1878/9 20 fl.; Iustritatea Sa dlu Episcopu alu Lugosiulu Dr. Victor Mihali, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Alex. Darabantiu, jud. reg. in Bistritia, tax'a pro 1875/6 5 fl.

VI. Prin Directiunea despartimentului II (Fagarasiu): Dela dnii Basiliu Stanciu, c. r. capit. pens. in Vistea inferioara, una obligatiune de statu de 100 fl.; Daniilu de Gremoiu, V. comite in Fagarasiu, tax'a pro 1871/2 5 fl.; Ioanu Florea, asesoru orf. in Fagarasiu, tax'a pro 1877/8 5 fl.; Bucuru Negrila, pretoru in Fagarasiu, tax'a pro 1873/4 5 fl.; Alesandru Micu, vicariu in Fagarasiu, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Demetriu Chiresanu, parochu in Fagarasiu, tax'a pro 1879/80 5 fl.; Gregoriu Negrea, controloru in Fagarasiu, tax'a pro 1876/7 5 fl.; George Negrea, subjude reg. in Fagarasiu, tax'a pro 1878/9 5 fl.; George Munteanu, parochu in Vistea inferioara, tax'a pro 1877/8 5 fl.; Ioanu Codru Dragusianu, presiedinte orf. in Fagarasiu, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Atanasiu Macellariu, parochu gr. cat. in Noulu rom., membru nou, tax'a pro 1878/9 5 fl.; George Borzea, notariu com. in Noulu rom., membru nou, tax'a pro 1878/9 5 fl.; dela Comun'a politica Vladeni, tax'a pro 1874/5 si 1875/6 10 fl.; dela Comun'a politica Vistea inferioara, tax'a pro 1873/4 5 fl.; dela Comun'a politica Sarat'a, tax'a pro 1873/4 5 fl.; dela Comun'a politica Porumbaculu inferioru, tax'a pro 1874/5 5 fl.; dela Comun'a politica Porumbaculu superioru, tax'a pro 1874/5 5 fl.; dela Comun'a bisericessa Cartisióra opreana, tax'a pro 1872/3 5 fl.

Ajutória dela dnii: Nicolae Oprisiu, not. cer. 7 fl.; Iacobu Fleiszig, arendatore 5 fl.; Alesandru Bele, subpretore 2 fl.; Comun'a Arpasiulu inferioru 2 fl.; Ioanu Borzea, not. cerc. 1 fl.; Maria Ioanu Borzea 1 fl.; Nicolae Budacu 1 fl.; George Budacu 1 fl.; Anisia Nicolae Budacu 1 fl.; Vasilie Orlandea, studentu 1 fl.; Ioanu Cucu,

parochu gr. or. 1 fl.; Nicolau Silea 1 fl.; Nicolau Francu 1 fl.; Ioanu Mandealu, parochu 1 fl.; George Mandealu 1 fl.; Avramu Stoica, parochu 1 fl.; Vasilie Vasu, parochu 1 fl.; Mateiu Capatina 1 fl.; Nicolae Banciu 1 fl.; Comanu Budacu 1 fl.; Nicolae Grovu 1 fl.; Ioane Stoica, invet. 1 fl.; Ioanu Voda 1 fl.; Dumitru Bardasiu 1 fl.; Stanu Bardasiu 1 fl.; Moise Burzu 1 fl.; Vasilie Comsia Bogdanu 1 fl.; Comuna Ucea infer. 1 fl.; Comuna Corbi 1 fl.; George Cărgia 50 cr.; Aureliu Negrutiu 50 cr.; Ioanu Radu Bonea 50 cr.; Ioanu Belu 50 cr.; Ioanu Sierbu 50 cr.; Samuila Iliasiu 20 cr.; Solomonu Orenstein 20 cr.; Samuel Halbreich 20 cr.

Acestu despartimentu au retienutu pentru spesele sale o anticipatiune de 16 fl. 10 cr.

VII. Dela dlu Dion. Romanu v. not. jud. in Mediasiu, membru nou, tax'a pro 1878/9 5 fl.

VIII. Prin Directiunea despartimentului IV. (S. Sebisiu): Dela dnii Georgiu Angialu, cons. aul. pens. in S. Sebisiu, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Ioanu Tipeiu, protopopu in S. Sebisiu, tax'a pro 1877/8 5 fl.; Georgiu Barcianu, protopopu in Cudgiru, tax'a pro 1863/4 5 fl.; Ladislau Dobalu, controloru in S. Sebisiu, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Ioanu Stefanescu, economu in Cudgiru, tax'a pro 1876/7 5 fl.; Laurianu Barcianu not. cerc. in Romosu, tax'a pro 1875/6, 1876/7 si 1877/8 15 fl.; Pavelu Castaianu, propriet. in Cudgiru, membru nou, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Ioanu Vulcu, propriet. in Pianulu inferioru, tax'a pro 1878/9 5 fl.

IX. Iacobu Lugosianu, protop. in Turda, tax'a pro 1878/9 5 fl.

X. Andreiu Medanu in Siomcut'a mare, tax'a pro 1878/9 5 fl.

XI. Dr. D. P. Barcianu, professoru in Sibiiu, tax'a pro 1876/7 si 1877/8 10 fl.

XII. Dela dlu Nicolau Tamasiu, parochu in Grindu, tax'a pro 1878/9 5 fl.

XIII. Prin Directiunea despartimentului XX (Blasiu): Dela dnii Georgiu Vancea, provisoru in Blasiu, membru nou, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Dr. Alesandru Grama, professoru in Blasiu, membru nou, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Ciriacu Groze, professoru in Blasiu, membru nou, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Iosifu Hossu, professoru in Blasiu, membru nou, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Georgiu Vlassa, professoru in Blasiu, tax'a pro 1877/8 si 1878/9 10 fl.; Ludovicu Ciato, avocatulu in Blasiu, tax'a pro 1876/7 5 fl.; Silvestru Nestoru, professoru in Blasiu, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Ioanu Orga, vice-rectoru in Blasiu, tax'a pro 1877/8 5 fl.; Elia Chirila, professoru in Blasiu, tax'a pro 1875/6 5 fl.; Antoniu Vestemianu, canonicu in Blasiu, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Elia Vlassa, canonicu in Blasiu, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Ioanu Fekete, canonicu in Blasiu, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Stefanu Manfi, canonicu in Blasiu, tax'a pro 1877/8 5 fl.; Ioanu Antonelli, canonicu in Blasiu, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Leontinu Leonteanu, canonicu in Blasiu, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Ioanu M. Moldovanu, professoru in Blasiu, tax'a

pro 1878/9 5 fl.; Toma Ieronimu Albani, egumenu in Blasiu, tax'a pro 1874/5 5 fl.; Basiliu Ratiu, professoru in Blasiu, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Simeonu Popu Mateiu, not. consist. in Blasiu, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Simeonu Micu, professoru in Blasiu, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Nicolau Mediasianu, parochu in Bucerdea gran. pentru diploma 1 fl.; Petru Branu, proprietariu in Ciugudu pentru diploma 1 fl.

XIV. Prin Directiunea despartimentului VII (Abrudu): Dela dnii Simeonu Balintu, protop. in Rosi'a de munte, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Ales. Macaveiu, propriet. de mine in Rosi'a de munte, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Ionutiu Macaveiu, propriet. de mine in Rosi'a de munte, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Candinu Davidu, propriet. de mine in Buciumu-Cerbu, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Ioane Todescu, parochu in Buciumu cerbu, tax'a pro 1876/7 5 fl.; Victoru Baritiu not. cerc. in Abrudu, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Ioane Ternaveanu, proton. magistr. in Abrudu, tax'a pro 1875/6 5 fl.; Ales. Danciu, propriet. de mine in Abrudu, tax'a pro 1877/8 5 fl.; Iosifu Jurca, propriet. de mine in Rosia de munte, membru nou pe vietia 100 fl.; Gerasimu Candrea, avocatulu in Campeni, membru nou, tax'a pro 1878/9 cu 5 fl. si 1 fl. pentru diploma; Candidu Albini, subjude reg. pens. in Rosi'a de munte, membru nou, tax'a pro 1878/9 cu 5 fl. si 1 fl. pentru diploma; George Cosma, propriet. de mine in Rosia de munte, membru nou, tax'a pro 1878/9 cu 5 fl. si 1 fl. pentru diploma; Amosu Popescu, not. cerc. in Rosia de munte, membru nou, tax'a pro 1878/9 cu 5 fl. si 1 fl. pentru diploma; Simeonu Henzel, propriet. de mine in Rosia de munte, membru nou, tax'a pro 1878/9 cu 5 fl. si 1 fl. pentru diploma; Sevastianu Henzel, propriet. de mine in Rosia de munte, tax'a pro 1869/70 5 fl. si 1 fl. pentru diploma; Emanuillu Henzelu, propriet. de mine in Rosia de munte, membru nou, tax'a pro 1878/9 cu 5 fl. si 1 fl. pentru diploma; Carolu Henzelu, propriet. de mine in Rosia de munte, membru nou, tax'a pro 1878/9 cu 5 fl. si 1 fl. pentru diploma; Ioanu Almasianu, propriet. de mine in Rosia de munte, membru nou, tax'a pro 1878/9 cu 5 fl. si 1 fl. pentru diploma; Nicolau Baisianu, preotu in Buciumu-Isbita, membru nou, tax'a pro 1878/9 cu 5 fl. si 1 fl. pentru diploma; Ebergéni János Luca, propriet. de mine in Rosia de munte, membru nou, tax'a pro 1878/9 cu 5 fl. si 1 fl. pentru diploma; Stefanu Borgovanu, c. r. capitanu, membru vechiu 2 # = 10 fl. 90 cr.

XV. La adunarea generala din Sighisiór'a: Dela dnii Clementu Raicu, preotu in Cohalmu, membru nou, tax'a pro 1878/9 cu 5 fl. si 1 pentru diploma; Teofilu Gheaj'a, adm. prot., in Palosiu, membru nou, tax'a pro 1878/9 5 fl. si 1 pentru diploma; Dr. Georgiu Vui'a, medicu in Aradu, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Ioanu Siandru, senatoru in Sighisiór'a, tax'a pro 1875/6 5 fl.; Petru Decei, preot r. cat. in Sighisiór'a, tax'a pro 1875/6 5 fl.; Siofronu Brendusia, parochu in Trapoldu, tax'a pro 1870/1 5 fl.; Stefanu Popu, professoru in Blasiu, tax'a pro 1873/4 si 4/5 10 fl.; Dr. Ioanu Borci'a, avocatulu in Sibiiu, tax'a pro 1878/9 5 fl.; dsiór'a Elen'a Popu, din Basesci, tax'a pro 1878/9 5 fl.; dnii Nicanoru Fratesiu, protosincelu in Sibiiu, membru pe vietia 105 fl.; Patrichiu Barbu, avocatulu in Reghinu, membru fundatoru 200 fl.

XVI. Dela dnii: Ioanu Hentesiu, parochu in Ocn'a, tax'a pro 1877/8 si 1878/9 10 fl.; Nicolau P. Petrescu, officialu la „Albin'a“ in Sibiiu, tax'a pro 1875/6 si 6/7 10 fl.; Simeonu Horvatu, procuroru in Dev'a, tax'a pro 1876/7 si 7/8 10 fl.; Teod. Moldovanu Bucsi'a, economu in Mediasiu, tax'a pro 1877/8 si 8/9 10 fl.; Elia Luc'a, v.-protop. in Petril'a, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Antonu Stoic'a, assesoru la tabla in M. Osiorheiu, tax'a pro 1875/6 5 fl.

XVII. Prin directiunea despartimentului X (Clusiu): Dela dnii Iacobu Mog'a, proprietariu in Chiceriu, membru fund. 200 fl.; Pamfiliu Podóba, not. cercualu in Zau, membru nou, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Alesandru Iulianu not. cerc. in Sieuli'a, membru nou 5 fl.; Ales. Gombosiu, maestru postalu in Tihutia, membru nou 5 fl.; Emanuilu Filipanu, asistentu de anatomia in Clusiu membru nou 5 fl.; Dr. Gregoriu Silasi, professoru in Clusiu, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Nicolau Popu, parochu in Clusiu monosturu, tax'a pro 1873/4, 1874/5 si 1875/6 15 fl.; Lucianu Campeanu, c. r. capit. in Clusiu, tax'a pro 1879/80 5 fl.

XVIII. Prin Directiunea despartimentului I (Brasiovu): Dela dnii Simionu Damianu, advocatu in Brasiovu, tax'a pro 1879/80 5 fl.; Nicolae Piltia, professoru in Brasiovu, membru nou, tax'a pro 1879/80 5 fl.; Nicolae Fratesiu, parochu in St. Petru, tax'a pro 1879/80 5 fl.; Aronu Densiusianu, advocatu in Brasiovu, tax'a pro 1876/7 5 fl.; Dimitrie Stanescu, comerciante in Brasiovu, tax'a pro 1879/80 5 fl.; Mihailu Stanescu, comerciante in Brasiovu, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Ioanu Lengeru, advocatu in Brasiovu, tax'a pro 1877/8 5 fl.; Petru Nemesiu, notariu reg. in Brasiovu, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Iosifu Baracu, protop. in Brasiovu, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Const. Steriu, comerc. in Brasiovu, tax'a pro 1873/4 5 fl.; Iosifu Puscariu, advocatu in Brasiovu, tax'a pro 1873/4 5 fl.; Nicolau Strevoiu, adv. in Brasiovu 1873/4 5 fl.; Iosifu Maximu, professoru in Brasiovu, membru nou, tax'a pro 1879/80 5 fl.; Diamandi Manole, comerciante in Brasiovu, tax'a pro 1875/6 5 fl.; Bartolomeiu Baiulescu, parochu in Brasiovu, tax'a pro 1878/9 5 fl.; Alexa Verza, parochu in Satu lungu membru nou, tax'a pro 1879/80 5 fl.

Acestu despartimentu au retienutu pentru spesele sale o anticipatiunea de 10 fl.

XIX. Dela dnii: Ioanu Cretiu, v. not. comit. in Sibiiu, tax'a pro 1877/8 si 1878/9 10 fl.; Nicolau Sustai, advocatu in Elisabetopole, tax'a pro 1879/80 5 fl.; Georgiu Filipu, advocatu in Tasnad, tax'a pro 1878/9 5 fl.

Sibiiu, 31 Decembre 1879.

Dela cass'a asociatiunei transilvane.

Sumariulu

materiiloru coprınse in fasciculu I alu Annaliloru asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Geneasa Annaliloru, (cá prefatiune) de Dr. Ios. Hodosiu	pag. 3
Activitatea asociatiunei transilvane pe terenulu practiculu (cá studiu retrospectivulu preste publicatiunile anteriore) de G. Baritiu	6—16

Partea oficiala.

Processulu verbale alu adunarei generale dela Simleu din 1878	17
Processulu verbale alu comitetului din 24 Septembrie 1878	30
„ „ „ „ „ 3 Ianuariu 1878	33
„ „ „ „ „ 11 Ianuariu „	37
„ „ „ „ „ 27 Februaru „	40
„ „ „ „ „ 10 Maiu „	43
„ „ „ „ „ 30 Maiu „	46
„ „ „ „ „ 30 Iuniu „	50
„ „ „ „ „ 29 Iuliu „	54
Adunarea generale din Segisióra: Discursulu de deschidere alu vicepresedintelui consiliariu de curte Iacobu Bologa, Siedinti'a I	56
Raportulu comitetului pe anulu 1878/9 de secretariulu Dr. Ios. Hodosiu	60—77
Cuventu de bineventare alu protopopului Zacharia Boiu in numele Segisióreniloru si rogatiunea	84
Processulu verbale alu comitetului din 6 Septembrie 1879	86
„ „ „ „ „ 11 Septembrie „	92
„ „ „ „ „ 31 Octobru „	96
„ „ „ „ „ 1 Novembriu „	98
„ „ „ „ „ 4 Novembriu „	99
„ „ „ „ „ 31 Decembriu „	101

Partea literaria.

„La race latine,“ dissertatiune de G. Baritiu	106
Prim'a tipografia in Transilvani'a si primele carti romanesci, de acelasiu	118
Scóle superioare de fete, dela acelasiu	125
Consideratiuni asupr'a starii poporului si a midiolócelorulu prin care s'aru potea ajutá, de repaus. parochu si adm. protop. M. Tom'a, dissertatiune tienuta in adunarea despart. III.	128

Apendice.

Ratiociniulu despre perceptele si erogatele cassei Asociatiunei transilvane	133
Publicarea baniloru incursi la cass'a Asociatiunei dela 15 Decembriu 1878 pana la 31 Decembriu 1879	139